CORALINE

NEIL GAIMAN

De dag na de verhuizing gaat Coraline op verkenning...

Hun nieuwe flat heeft eenentwintig ramen en veertien deuren. Dertien deuren gaan open en dicht. De veertiende zit op slot. Volgens haar moeder zit er een blinde muur achter, maar als Coraline hem opent, ontdekt ze een donkere gang naar een andere flat, die veel weg heeft van de hare.
Alles lijkt er geweldig. Het eten is veel beter en in de speelgoedkist zitten opwindengelen die door de kamer fladderen en boeken met plaatjes die sidderen en flikkeren. Maar er is ook iemand die zich haar andere moeder noemt. Iemand met ogen van knopen en lange, witte vingers.
De andere moeder van Coraline wil haar veranderen en nooit meer laten gaan. Coraline weet te ontsnappen, maar ontdekt dat haar ouders zijn gestolen. Ze zal moeten terugkeren naar de andere kant van de deur om hen te redden, als dat kan...
‘Dit heeft de delicate gruwel van de beste sprookjes, en het is een meesterwerk.’
Terry Pratchett
‘Sterk in het fascinerende boek is de beklemmende sfeer in de spiegelwereld. Volwassen lezers zien het boek als griezelig. (...) Jonge kinderen zien het als een avonturenverhaal.’ *Gazet van Antwerpen*
‘Een beetje Potter, een beetje Alice (in Wonderland), een beetje fantasie, een beetje horror. En in ieder geval eng.’ *Spoor*

NEIL GAIMAN

Coraline

Uitgeverij Luitingh

Tweede druk
Tekst copyright © 2002 Neil Gaiman Illustraties copyright © Dave McKean
All rights reserved
© 2003, 2009 Nederlandse vertaling
Uitgeverij Luitingh ~ Sijthoff B.V., Amsterdam Alle rechten voorbehouden
Oorspronkelijke titel: *Coraline*
Vertaling: Henny van Gulik en Ingrid Tóth Omslagontwerp: Edd, Amsterdam
Omslagillustratie: Leendert Masselink

isbn 978 90 245 3193 6 nur 335
www.boekenwereld.com

Ik ben voor Holly aan dit boek begonnen Ik heb het voor Maddy afgemaakt
Deze bladzijde is met opzet leeg gelaten

Sprookjes zijn meer dan waar: niet omdat ze ons vertellen dat draken bestaan, maar omdat ze ons vertellen dat draken verslagen kunnen worden.
G.K. Chesterton

1

Coraline ontdekte de deur korte tijd nadat ze in het huis waren komen wonen.

Het was een erg oud huis – het had een zolder onder het dak en een kelder onder de grond en een verwilderde tuin waarin reusachtige, oude bomen stonden.
Niet het hele huis was van Coralines familie – daarvoor was het te groot. Een deel was maar van hen.
In het oude huis woonden ook nog andere mensen.
Juffrouw Spink en juffrouw Forcible woonden op de etage onder die waar Coraline woonde, op de begane grond. Ze waren allebei oud en rond en ze woonden in hun flat met een stel oude Schotse terriërs die namen hadden als Hamish en Andrew en Jock. Vroeger waren juffrouw Spink en juffrouw Forcible aan het toneel geweest, zo had juffrouw Spink Coraline bij hun eerste ontmoeting verteld.
‘Weet je, Caroline,’ zei juffrouw Spink, die Coralines naam verhaspelde, ‘juffrouw Forcible en ik waren vroeger beroemde actrices. We hebben in heel wat theaters op de planken gestaan, hartje. O, Hamish mag niet van die vruchtencake eten, anders heeft hij de hele nacht last van zijn buikje.’
‘Ik heet Coraline. Niet Caroline. Coraline,’ zei Coraline.
In de woning boven die van Coraline, onder het dak, woonde een gekke oude man met een grote snor. Hij vertelde Coraline dat hij een muizencircus africhtte, maar dat niemand dat nog mocht zien.
‘Op een dag, Caroline, als alle muizen er klaar voor zijn, zal de hele wereld mijn muizencircus mogen bewonderen. Waarom je het nu nog niet mag zien? Vroeg je dat?’
‘Nee,’ zei Coraline zacht. ‘Ik vroeg u om me niet Caroline te noemen. Ik heet Coraline.’
‘De reden waarom je het muizencircus nog niet mag zien,’ zei de meneer van boven, ‘is dat de muizen er nog niet klaar voor zijn en nog moeten repeteren. Ook weigeren ze de liedjes te spelen die ik voor ze heb geschreven. Alle liedjes die ik voor de muizen heb geschreven gaan van *oempa oempa*. Maar de witte muizen spelen alleen *toedel oedel*, precies zo. Ik denk erover om ze andere soorten kaas te eten te geven.’

Coraline geloofde niet echt dat er een muizencircus was. Ze dacht eigenlijk dat de oude man het had verzonnen.
De dag na hun intrek in het huis ging Coraline op ontdekkingstocht.
Ze ging op ontdekkingstocht in de tuin. Het was een grote tuin met achterin een oude tennisbaan, maar geen van de bewoners van het huis speelde tennis en in de omheining rond de baan zaten gaten en het net was bijna helemaal weggerot. Er was een oude rozentuin, die vol stond met zielige rozenstruiken vol vliegeneitjes, een rotstuintje waar alleen rotsen te zien waren en ook een heksenkring van zompige, bruine paddestoelen, die vreselijk stonken als je er per ongeluk op trapte.
Er was ook een put. Op de dag dat Coralines familie in het huis kwam wonen, kwamen juffrouw Spink en juffrouw Forcible Coraline nadrukkelijk vertellen hoe gevaarlijk de put was en waarschuwden ze haar om daar vooral niet in de buurt te komen. Dus ging Coraline op zoek naar de put omdat ze, als ze niet wist waar die was, er natuurlijk niet bij uit de buurt kon blijven.
Op de derde dag vond ze de put in een verwilderd veld naast de tennisbaan, achter een groepje bomen
– een lage, stenen cirkel die bijna geheel schuilging in het hoge gras. De put was met houten planken afgedekt om te voorkomen dat iemand erin zou vallen. In een van de planken zat een klein gaatje waarin een kwast had gezeten en Coraline bracht een middag door met steentjes en eikels door het gaatje te laten vallen, telkens wachtend en tellend tot ze de *plons* hoorde als ze ver in de diepte het water raakten.
Coraline ging ook op zoek naar dieren. Ze vond een egeltje en een slangenhuid (maar geen slang), een steen die net een kikker leek en een pad die net een steen leek.
Er was ook een hooghartige zwarte kat, die op muren en boomstronken naar haar ging zitten kijken, maar wegglipte zodra ze naar hem toe liep om met hem te spelen.
Zo bracht ze de eerste twee weken in haar nieuwe omgeving door – op ontdekkingstocht door de tuin en de rest van het terrein.
Haar moeder riep haar binnen voor het middagen avondeten. En Coraline moest zich warm aankleden voor ze naar buiten ging, want het was een erg koude zomer. Maar naar buiten ging ze, op ontdekkingstocht, elke dag, tot de dag dat het regende en Coraline binnen moest blijven.
‘Wat zal ik gaan doen?’ vroeg Coraline.

‘Je kunt een boek lezen,’ zei haar moeder. ‘Naar een videoband kijken. Met je speelgoed spelen. Of je kunt juffrouw Spink of juffrouw Forcible of die gekke oude man boven aan hun hoofd gaan zeuren.’
‘Nee,’ zei Coraline. ‘Daar heb ik geen zin in. Ik wil op ontdekkingstocht.’
‘Het maakt me eigenlijk niet uit wat je doet,’ zei Coralines moeder, ‘als je maar geen rommel maakt.’
Coraline ging voor het raam naar de regen staan kijken. Het was niet het soort regen waarin je naar buiten kon gaan – het was dat andere soort, het soort dat zichzelf uit de lucht stortte en opspatte waar het viel. Het was regen met een doel en op dit moment was het doel om de tuin te veranderen in een modderige, natte brij.
Coraline had alle videobanden al gezien. Ze was uitgekeken op haar speelgoed en ze had al haar boeken al gelezen.
Ze zette de televisie aan. Ze zapte langs alle kanalen, maar het enige dat ze zag, waren mannen in pakken die het over de effectenbeurs hadden, en praatprogramma’s. Eindelijk vond ze iets waarnaar ze wel wilde kijken: de tweede helft van een documentaire over iets wat schutkleur heette. Ze keek naar dieren, vogels en insecten die zich vermomden als bladeren of twijgjes of andere dieren om te ontsnappen aan wat ze kwaad kon doen. Dat vond ze leuk, maar het programma was te snel afgelopen, en daarna kwam een programma over een cakefabriek.
Het was tijd om met haar vader te gaan praten.
Coralines vader was thuis. Allebei haar ouders werkten, deden dingen op computers, hetgeen betekende dat ze vaak thuis waren. Ze hadden allebei hun eigen werkkamer.
‘Hallo, Coraline,’ zei hij toen ze binnenkwam, zonder zich om te draaien.
‘Mmph,’ zei Coraline. ‘Het regent.’
‘Ja,’ zei haar vader. ‘Het valt met bakken uit de lucht.’
‘Nee,’ zei Coraline. ‘Het regent gewoon. Mag ik naar buiten?’
‘Wat zegt je moeder?’
‘Die zegt: je gaat in dit hondenweer niet naar buiten, Coraline Jones.’
‘Dan is het nee.’
‘Maar ik wil zo graag verder op ontdekkingstocht.’
‘Ga dan in huis op ontdekkingstocht,’ opperde haar vader. ‘Kijk – hier heb je een stuk papier en een pen. Tel alle deuren en ramen. Maak een lijst van alles wat blauw is. Zet een expeditie op touw om de heetwaterketel te ontdekken. En laat me nu verder gaan met mijn werk.’

‘Mag ik dan ook in de mooie kamer naar binnen?’ De mooie kamer was waar de familie Jones de dure (en ongemakkelijke) meubels had neergezet die Coralines grootmoeder hun bij haar dood had nagelaten. Coraline mocht niet in die kamer komen. Niemand ging die kamer binnen. Die moest netjes blijven.
‘Als je geen rommel maakt. En als je nergens met je vingers aankomt.’
Coraline dacht hier even diep over na, pakte toen het papier en de pen aan en ging op ontdekkingstocht in de woning.
Ze ontdekte de heetwaterketel (die stond in een kast in de keuken).
Ze telde alle blauwe dingen (153).
Ze telde de ramen (21).
Ze telde de deuren (14).
Van de deuren die ze vond, konden er dertien open en dicht. De veertiende – de grote, met houtsnijwerk versierde, bruine houten deur in de hoek van de mooie kamer – zat op slot.
Ze vroeg haar moeder: ‘Waar komt die deur op uit?’
‘Op niets, schat.’
‘Hij moet toch ergens op uitkomen.’
Haar moeder schudde haar hoofd. ‘Kijk zelf maar,’ zei ze tegen Coraline.
Ze reikte omhoog en pakte een bos sleutels die op het randje boven de keukendeur lag. Ze koos de oudste, grootste, zwartste, roestigste sleutel uit. Toen liepen ze naar de mooie kamer en draaide Coralines moeder de deur met de sleutel van het slot.
De deur zwaaide open.
Haar moeder had gelijk. De deur kwam nergens op uit. Achter de deur was een bakstenen muur.
‘Toen dit gebouw nog één huis was,’ zei Coralines moeder, ‘kwam die deur wel ergens op uit. Toen het huis in een aantal kleinere woningen werd opgedeeld, hebben ze de deuropening dichtgemetseld. Achter de deur ligt de lege woning aan de andere kant van het huis, die nog te koop staat.’
Ze sloot de deur en legde de bos sleutels terug op het randje boven de keukendeur.
‘U hebt hem niet op slot gedraaid,’ zei Coraline. Haar moeder haalde haar schouders op. ‘Waarom zou ik hem op slot moeten doen?’ vroeg ze. ‘Hij komt toch nergens op uit.’
Coraline zei niets.
Het was inmiddels bijna donker buiten en de regen pletste nog steeds tegen

de ramen en vervaagde de lichten van de auto's in de straat.
Coralines vader hield op met werken en maakte het avondeten klaar.
Coraline was verontwaardigd. 'Pap,' zei ze, 'nou hebt u alweer een *recept* gemaakt.'
'Het is een stoofpot van prei en aardappelen, gegarneerd met dragon en gesmolten gruyèrekaas,' gaf hij toe.
Coraline zuchtte. Toen liep ze naar de vriezer en pakte patat en een minipizza die in de magnetron klaargemaakt konden worden.
'U weet toch dat ik niet van recepten houd,' zei ze tegen haar vader, terwijl haar avondeten ronddraaide en de kleine rode cijfertjes op de magnetron tot nul aftelden.
'Proef dan een beetje. Misschien vind je het wel lekker,' zei Coralines vader, maar ze schudde haar hoofd.
Die avond lag Coraline wakker in haar bed. De regen was opgehouden en ze sliep bijna toen iets *tt-t-t-t-t* deed. Ze ging rechtop zitten.
Toen deed iets k*raaa...*
...aaak
Coraline stapte haar bed uit en keek de gang in, maar ze zag niets vreemds. Ze liep de gang door. Uit de kamer van haar ouders kwam zacht gesnurk – dat was haar vader – en af en toe een slaperig gemompel – dat was haar moeder.
Coraline vroeg zich af of ze het had gedroomd, wat het ook mocht zijn.
Er bewoog iets.
Het was weinig meer dan een schaduw en het liep snel door de donkere gang, als een flardje nacht.
Ze hoopte dat het geen spin was. Spinnen bezorgden Coraline een vreselijk akelig gevoel.
De zwarte schim ging de mooie kamer binnen en Coraline ging er een beetje zenuwachtig achteraan.
De kamer was donker. Het enige licht kwam uit de gang en Coraline, die in de deuropening stond, wierp een reusachtige, vervormde schaduw op het kleed in de mooie kamer – ze leek net een magere vrouwelijke reus.
Coraline vroeg zich net af of ze het licht aan zou doen, toen de zwarte schim langzaam onder de bank uit kroop, even wachtte en toen pijlsnel over het kleed naar de verste hoek van de kamer spurtte.
In die hoek van de kamer stonden geen meubelen.
Coraline deed het licht aan.

Er was niets in de hoek. Niets behalve de oude deur voor de bakstenen muur.
Ze wist zeker dat haar moeder de deur had dichtgedaan, maar nu stond hij op een kier. Een heel klein kiertje maar. Coraline liep naar de deur en keek door de kier. Ze zag niets – alleen een muur van rode bakstenen.
Coraline deed de oude houten deur dicht, deed het licht uit en ging terug naar bed.
Ze droomde van zwarte schimmen die heen en weer slopen, het licht vermijdend, tot ze allemaal bij elkaar zaten onder de maan. Kleine zwarte schimmen met kleine rode oogjes en scherpe gele tanden.
Ze begonnen te zingen:
We zijn klein, maar zijn met velen We zijn met velen, we zijn klein We waren hier voordat jij opkwam Als jij valt, zullen we hier nog zijn.
Hun stemmetjes waren hoog en fluisterend en een tikje jankerig. Ze gaven Coraline een onbehaaglijk gevoel.

Toen droomde Coraline een paar reclamespotjes en daarna droomde ze helemaal niets meer.

2

De volgende dag regende het niet meer, maar een dichte, witte mist had zich over het huis gelegd. ‘Ik ga een eindje wandelen,’ zei Coraline.
‘Niet te ver gaan, hoor,’ zei haar moeder. ‘En kleed je warm aan.’
Coraline trok haar blauwe jas met capuchon aan, haar rode das en haar gele rubberlaarzen.
Ze ging naar buiten.
Juffrouw Spink liet net haar honden uit. ‘Hallo, Caroline,’ zei juffrouw Spink. ‘Wat een rotweer, hè?’
‘Ja,’ zei Coraline.
‘Ik heb een keer Portia gespeeld,’ zei juffrouw Spink. ‘Juffrouw Forcible heeft het altijd over haar Ophelia, maar de hele stad liep uit om mijn Portia te zien. Toen we op de planken stonden.’
Juffrouw Spink was dik ingepakt in truien en vesten, waardoor ze er nog kleiner en ronder uitzag dan normaal. Ze leek net een groot, donzig ei. Ze droeg een bril met dikke glazen waardoor haar ogen ontzettend groot leken.
‘Ze stuurden vroeger bloemen naar mijn kleedkamer. Echt waar, hoor,’ zei ze.
‘Wie deed dat?’ vroeg Coraline.
Juffrouw Spink keek zenuwachtig om zich heen, eerst over haar ene schouder en toen over de andere, turend in de mist alsof ze bang was dat iemand haar zou kunnen horen.
‘Mannen,’ fluisterde ze. Met een ruk aan de lijnen en het bevel ‘Volg!’ tegen de honden, liep ze schommelend in de richting van het huis.
Coraline zette haar wandeling voort.
Ze was voor driekwart om het huis gelopen toen ze juffrouw Forcible zag staan bij de deur van de woning die ze met juffrouw Spink deelde.
‘Heb jij toevallig juffrouw Spink gezien, Caroline?’
Coraline zei dat ze juffrouw Spink inderdaad had gezien en dat die de honden uitliet.
‘Ik hoop maar dat ze niet verdwaalt – dan begint meteen haar gordelroos weer op te spelen, dat zul je zien,’ zei juffrouw Forcible. ‘Je moet bijna ontdekkingsreiziger zijn om in deze mist je weg te vinden.’
‘Ik ben ook ontdekkingsreiziger,’ zei Coraline.
‘Natuurlijk ben je dat, hartje,’ zei juffrouw Forcible. ‘Pas maar op dat je

niet verdwaalt, hoor.’
Coraline vervolgde haar wandeling in de grijze mist door de tuin. Na ongeveer tien minuten lopen was ze weer op haar beginpunt terug.
Het haar boven haar ogen was slap en nat en haar gezicht voelde vochtig aan.

‘Ahoi, Caroline!’ riep de gekke oude man van boven.
‘O, hallo,’ zei Coraline.
Ze kon de oude man amper zien door de mist.
Hij liep de trap af aan de buitenkant van het huis die langs Coralines voordeur naar de deur van zijn zolderwoning voerde. Hij liep heel langzaam naar beneden. Coraline wachtte onder aan de trap.
‘De muizen houden niet van mist,’ zei hij. ‘Hun snorharen gaan ervan hangen.’
‘Ik hou eigenlijk ook niet van mist,’ bekende Coraline.
De oude man boog zich voorover, zo ver dat de onderkant van zijn snor Coralines oor kietelde. ‘De muizen hebben een boodschap voor jou,’ fluisterde hij.
Coraline wist niet wat ze moest zeggen.
‘De boodschap luidt: *Ga niet door de deur*.’ Hij zweeg even. ‘Begrijp jij wat ze bedoelen?’
‘Nee,’ zei Coraline.
De oude man haalde zijn schouders op. ‘Ze zijn een beetje vreemd, die muizen. Sommige dingen begrijpen ze verkeerd. Ze hadden je naam ook verkeerd, weet je. Ze zeiden steeds Coraline. Niet Caroline. Geen een keer Caroline.’
Hij pakte een melkfles van de onderste tree en liep de trap weer op naar zijn woning op de zolder.
Coraline ging naar binnen. Haar moeder zat te werken in haar werkkamer. In de werkkamer van haar moeder rook het naar bloemen.
‘Wat zal ik nu gaan doen?’ vroeg Coraline.
‘Wanneer moet je weer naar school?’ vroeg haar moeder.
‘Volgende week,’ zei Coraline.
‘Hmph,’ zei haar moeder. ‘We moeten nog nieuwe schoolkleren voor je kopen. Help me later maar herinneren, schat, anders vergeet ik het misschien,’ en toen begon ze weer dingen te typen op het computerscherm.
‘Maar wat zal ik doen?’ vroeg Coraline nog eens.
‘Ga maar iets tekenen.’ Haar moeder gaf haar een vel papier en een balpen.
Coraline probeerde de mist te tekenen. Toen ze tien minuten had zitten tekenen was het vel papier nog steeds wit met alleen het woordje
in dansende letters in de hoek. Ze bromde iets en gaf het papier aan haar moeder.
‘Mm. Erg modern, schat,’ zei Coralines moeder.

Coraline sloop de mooie kamer binnen en probeerde de oude deur in de hoek te openen. Die was weer op slot. Ze dacht dat haar moeder de deur weer op slot had gedaan. Ze haalde haar schouders op.
Coraline ging naar haar vader.
Hij zat met zijn rug naar de deur te typen. ‘Wegwezen,’ zei hij opgewekt toen ze binnenkwam.
‘Ik verveel me,’ zei ze.
‘Leer jezelf tapdansen,’ stelde hij voor zonder zich om te draaien.
Coraline schudde haar hoofd. ‘Waarom speelt u niet met mij?’ vroeg ze.
‘Bezig,’ zei hij. ‘Aan het werk,’ voegde hij eraan toe. Hij had zich nog steeds niet omgedraaid om haar aan te kijken. ‘Waarom ga je niet een poosje juffrouw Spink en juffrouw Forcible lastig vallen?’
Coraline trok haar jas aan, trok haar capuchon over haar hoofd en liep naar buiten. Ze ging naar beneden. Ze belde aan bij juffrouw Spink en juffrouw Forcible. Coraline hoorde een druk geblaf toen de honden de gang inrenden. Even later deed juffrouw Spink de deur open.
‘O, Caroline, ben jij het,’ zei ze. ‘Angus, Hamish, Bruce, af nu, lieverds. Het is Caroline maar. Kom binnen, schat. Wil je een kopje thee?’
De woning rook naar boenwas en honden.
‘Ja, alstublieft,’ zei Coraline. Juffrouw Spink troonde haar mee naar een stoffig kamertje, dat ze de salon noemde. Aan de muren hingen zwart-witfoto’s van mooie mevrouwen en theaterprogrammaboekjes in lijstjes. Juffrouw Forcible zat in een van de leunstoelen druk te breien. Coraline kreeg thee in een roze porseleinen kopje, met een schoteltje. Ook kreeg ze een droog biscuitje.
Juffrouw Forcible keek naar juffrouw Spink, pakte haar breiwerk op en haalde eens diep adem. ‘Hoe dan ook, April. Zoals ik al zei: je moet toegeven dat er nog leven in het oudje zit.’
‘Miriam, schat, we zijn geen van beiden meer zo jong als we waren.’
‘Madame Arcati,’ antwoordde juffrouw Forcible. ‘De min in *Romeo*. Lady Bracknell. Karakterrollen. Als je aan het toneel bent, hoef je nooit met pensioen.’
‘Maar, Miriam, we waren het toch met elkaar ééns?’ zei juffrouw Spink.
Coraline vroeg zich af of ze waren vergeten dat zij er ook was. Ze begreep niets van het gesprek en ze besloot dat de woordenwisseling even oud en vertrouwd was als een leunstoel, het soort woordenwisseling dat niemand ooit wint of verliest, maar dat eeuwig door kan gaan, als beide partijen dat

willen.
Ze nam een slokje van haar thee.
‘Als je wilt, zal ik de blaadjes lezen,’ zei juffrouw Spink tegen Coraline.
‘Wat zegt u?’ zei Coraline.
‘De theeblaadjes, schat. Daarin kan ik je toekomst lezen.’
Coraline gaf juffrouw Spink haar kopje. Juffrouw Spink tuurde kippig naar de zwarte theeblaadjes onder in het kopje. Ze tuitte haar lippen.
‘Caroline,’ zei ze na een poosje, ‘je verkeert in groot gevaar.’
Juffrouw Forcible snoof en legde haar breiwerk neer. ‘Doe niet zo mal, April. Je maakt het kind nog bang. Je ziet het niet best meer. Geef mij dat kopje maar even, kindlief.’
Coraline bracht het kopje naar juffrouw Forcible. Juffrouw Forcible tuurde aandachtig in het kopje, schudde haar hoofd en keek nog eens.
‘Lieve hemel,’ zei ze. ‘Je hebt gelijk, April. Ze is inderdaad in gevaar.’
‘Zie je nou wel, Miriam?’ zei juffrouw Spink triomfantelijk. ‘Er mankeert niets aan mijn ogen...’
‘In gevaar? Hoezo?’ vroeg Coraline.
De dames Spink en Forcible staarden haar wezenloos aan. ‘Dat is niet te zien,’ zei juffrouw Spink. ‘Theeblaadjes zijn niet betrouwbaar voor dergelijke dingen. Niet echt. Ze zijn goed voor algemene dingen, maar niet voor bijzonderheden.’
‘Wat moet ik dan doen?’ vroeg Coraline, die toch wel een beetje geschrokken was.
‘Geen groen dragen in je kleedkamer,’ opperde juffrouw Spink.
‘Drie keer over je linkerschouder spugen,’ voegde juffrouw Forcible eraan toe.
Coraline vroeg zich af waarom de meeste grote mensen die ze kende, wartaal leken te spreken. Soms vroeg ze zich af wie ze dachten voor zich te hebben.
‘En je moet natuurlijk heel goed oppassen,’ zei juffrouw Spink. Ze stond op uit de leunstoel en liep naar de haard. Op de schoorsteenmantel stond een klein potje. Ze draaide het deksel eraf en begon er dingen uit te trekken: een piepklein porseleinen eendje, een vingerhoed, een vreemd koperen muntje, twee paperclips en een steen met een gat erin.
Ze gaf de steen met het gat erin aan Coraline.
‘Waar is die voor?’ vroeg Coraline. Het gat ging dwars door het midden van de steen. Ze hield de steen omhoog naar het raam en keek erdoorheen.

‘Misschien heb je daar iets aan,’ zei juffrouw Spink. ‘Soms zijn die goed tegen slechte dingen.’
Coraline trok haar jas aan, zei de dames Spink en Forcible en de honden gedag en ging naar buiten.
De mist hing als blindheid rond het huis. Ze liep langzaam naar de trap die omhoogvoerde naar de woning waar zij met haar vader en moeder woonde, maar toen bleef ze staan en keek ze om zich heen.
In de mist was het een spookwereld. *In gevaar?* dacht Coraline. Het klonk opwindend. Het klonk niet als iets ergs. Niet echt.
Coraline liep naar boven met haar nieuwe steen stevig in haar vuist geklemd.

3

De volgende dag scheen de zon en Coralines moeder nam haar mee naar de dichtstbijzijnde grote stad om kleren voor school te kopen. Ze zetten haar vader af bij het station. Hij moest die dag naar Londen, waar hij een afspraak had.

Coraline zwaaide hem gedag.

Ze gingen naar het warenhuis om de schoolkleren te kopen.
Coraline zag lichtgevende felgroene handschoenen die ze ontzettend mooi vond. Haar moeder weigerde die voor haar te kopen en kocht in plaats daarvan witte sokken, marineblauwe schoolonderbroeken, vier grijze bloesjes en een donkergrijze rok.
‘Maar mam, iedereen op school heeft grijze bloesjes en zo! Niemand heeft groene handschoenen! Ik zou de enige kunnen zijn.’
Haar moeder luisterde niet naar haar, ze stond te praten met de verkoopster. Ze hadden het over wat voor soort trui ze voor Coraline zou kopen en ze besloten dat de beste keus die belachelijk grote slobbertrui zou zijn, in de hoop dat ze er op een dag misschien nog in zou groeien.
Coraline slenterde weg en bekeek een uitstalling van rubberlaarzen in de vorm van kikkers en eenden en konijnen.
Toen slenterde ze terug.
‘Coraline? O, daar ben je. Waar was je nou?’
‘Ik ben ontvoerd door buitenaardse wezens,’ zei Coraline. ‘Ze kwamen uit de ruimte en ze hadden straalpistolen, maar ik heb ze om de tuin geleid door een pruik op te zetten en met een buitenlands accent te lachen, en toen kon ik ontsnappen.’
‘Ja hoor, schat. Nu dan, ik geloof dat je wel wat extra haarspeldjes kunt gebruiken, wat vind jij?’
‘Nee.’
‘Nou, laten we er voor alle zekerheid maar een stuk of zes kopen,’ zei haar moeder.
Coraline zei niets.
In de auto op weg naar huis zei Coraline: ‘Wat is er in die lege woning?’
‘Dat weet ik niet. Niets, denk ik. Die ziet er waarschijnlijk net zo uit als

onze woning voordat wij daar introkken. Lege kamers.’
‘Denkt u dat je vanuit onze woning daar naar binnen kunt gaan?’
‘Dat denk ik niet, schat, tenzij je dwars door bakstenen heen kunt lopen.’
‘O.’
Ze kwamen thuis rond het middaguur. De zon scheen, maar het was een koude dag. Coralines moeder keek in de koelkast en vond een zielig klein tomaatje en een stukje kaas waarop groen spul groeide. In de broodtrommel lag alleen nog een korst.
‘Ik moet maar even snel naar de winkel om vissticks of zoiets te halen,’ zei haar moeder. ‘Wil je mee?’
‘Nee,’ zei Coraline.
‘Dan niet,’ zei haar moeder, en ze vertrok. Toen kwam ze terug voor haar tas en autosleuteltjes en ging ze weer naar buiten.
Coraline verveelde zich.
Ze bladerde door een boek dat haar moeder aan het lezen was. Het ging over mensen in een ver land, die elke dag op lapjes witte zijde tekeningen maakten met was, waarna ze de lapjes zijde in verf dompelden, dan weer erop tekenden met was en de lapjes dan weer in verf dompelden. Daarna kookten ze in heet water de was uit de lapjes en ten slotte gooiden ze de prachtige lapjes in een vuur, waar ze in as veranderden.
Dit leek Coraline volslagen zinloos, maar ze hoopte dat de mensen er plezier in hadden.
Ze verveelde zich nog steeds en haar moeder was nog niet thuis.
Coraline pakte een stoel en schoof die naar de keukendeur. Ze klom op de stoel en strekte haar arm uit. Ze klom van de stoel en pakte een bezem uit de bezemkast. Ze klom weer op de stoel en stak de bezem omhoog.
Rinkeldekinkel.
Ze klom van de stoel en pakte de sleutels van de grond. Ze glimlachte triomfantelijk. Toen zette ze de bezem tegen de muur en ging naar de mooie kamer.
De mooie kamer werd nooit gebruikt. Ze hadden de meubelen van Coralines grootmoeder geërfd, onder andere een houten salontafel, een bijzettafeltje, een zware glazen asbak en het olieverfschilderij van een schaal fruit. Coraline begreep maar niet waarom iemand een schaal fruit zou willen schilderen. Buiten dat was de kamer leeg. Op de schoorsteenmantel stonden geen snuisterijtjes, geen beeldjes, geen klokken, niets waardoor je het gevoel kreeg van een gezellige kamer waar mensen

ook echt woonden.
De oude zwarte sleutel voelde kouder aan dan de andere sleutels. Ze duwde hem in het sleutelgat. De sleutel draaide gemakkelijk om, met een tevredenstemmende *klik*.
Coraline bleef muisstil staan en luisterde. Ze wist dat ze iets deed wat niet mocht en ze probeerde te horen of haar moeder terugkwam, maar ze hoorde niets. Coraline legde haar hand op de deurknop en draaide de knop om, en toen deed ze de deur open.
De deur gaf toegang tot een donkere gang. De bakstenen waren verdwenen, alsof ze er nooit waren geweest. Door de deuropening dreef een koude, bedompte lucht haar neus binnen. Het rook naar iets wat heel erg oud en heel erg langzaam was. Coraline liep door de deuropening.
Ze vroeg zich af hoe de lege woning eruit zou zien
– als de gang daarheen leidde, tenminste.
Coraline voelde zich niet erg op haar gemak terwijl ze door de gang liep. Die gang had iets heel vertrouwds.
De vloerbedekking onder haar voeten was dezelfde als die in haar woning. Het behang was hetzelfde behang als zij hadden. De prent aan de muur was dezelfde die in de gang van hun woning hing.
Ze wist waar ze was. Ze was in haar eigen huis. Ze was daar niet weggegaan.
Ze schudde haar hoofd, helemaal in de war.
Ze keek naar de prent aan de muur. Nee, die was toch niet precies hetzelfde. Op de prent die in hun eigen gang hing, stond een jongen in ouderwetse kleren, die naar zeepbellen stond te kijken. Maar de uitdrukking op zijn gezicht was anders – hij keek naar de zeepbellen alsof hij daar iets heel lelijks mee van plan was. En er was ook iets vreemds aan zijn ogen.
Coraline keek naar zijn ogen en probeerde erachter te komen wat er nou precies anders aan was.
Ze was er bijna uit toen iemand zei: ‘Coraline?’
Het klonk als haar moeder. Coraline liep de keuken binnen, waar de stem vandaan was gekomen. In de keuken stond een vrouw met haar rug naar Coraline toe. Ze leek een beetje op Coralines moeder. Alleen...
Alleen was haar huid zo wit als papier. Alleen was ze langer en magerder.
Alleen waren haar vingers te lang en hielden die nooit stil, en haar vuurrode vingernagels waren krom en scherp.
‘Coraline?’ zei de vrouw. ‘Ben jij dat?’

En toen draaide ze zich om. Haar ogen waren grote, zwarte knopen.
‘Etenstijd, Coraline,’ zei de vrouw.
‘Wie bent u?’ vroeg Coraline.
‘Ik ben je andere moeder,’ zei de vrouw. ‘Ga maar even tegen je andere vader zeggen dat de lunch klaar is.’ Ze deed het deurtje van de oven open. Opeens besefte Coraline dat ze honger had. Het rook verrukkelijk. ‘Vooruit, ga dan.’
Coraline liep de gang door naar de werkkamer van haar vader. Ze deed de deur open. In de kamer zat een man voor de computer met zijn rug naar haar toe. ‘Hallo,’ zei Coraline. ‘Ik... ik bedoel, ze zei dat ik u moest zeggen dat de lunch klaarstaat.’
De man draaide zich om.
Zijn ogen waren knopen, groot en zwart en glimmend.
‘Hallo, Coraline,’ zei hij. ‘Ik ben uitgehongerd.’
Hij stond op en liep met haar mee naar de keuken. Ze gingen aan de keukentafel zitten en Coralines andere moeder zette het eten op tafel. Een enorme, goudbruin gebraden kip, gebakken aardappeltjes, piepkleine erwtjes. Coraline at gulzig. Het smaakte heerlijk.
‘We wachten al heel lang op jou,’ zei Coralines andere vader.
‘Op mij?’
‘Ja,’ zei de andere moeder. ‘Het was hier zonder jou niet hetzelfde. Maar we wisten dat je op een dag zou komen en dat we dan een echte familie zouden worden. Wil je nog wat kip?’
Het was de heerlijkste kip die Coraline ooit had gegeten. Haar moeder maakte soms ook kip klaar, maar altijd uit pakjes of uit de diepvries, en die was erg droog en smaakte naar niets. Als Coralines vader kip klaarmaakte, kocht hij altijd een verse kip, alleen deed hij er rare dingen mee. Dan liet hij hem stoven in wijn of hij vulde hem met pruimedanten of hij bakte hem in korstdeeg, en Coraline weigerde altijd om ervan te eten, uit principe.
Ze nam nog een stukje kip.
‘Ik wist helemaal niet dat ik ook nog een andere moeder had,’ zei Coraline aarzelend.
‘Natuurlijk heb je die. Net als iedereen,’ zei de andere moeder, met een schittering in haar zwarte knoopogen. ‘Ik dacht dat je het misschien wel leuk zou vinden om na de lunch op je kamer met de ratten te gaan spelen.’
‘De ratten?’
‘Van boven.’

Coraline had nog nooit een rat gezien, behalve op de televisie. Ze verheugde zich er eigenlijk wel op. Het ging toch nog een interessante dag worden.
Na de lunch deden haar andere ouders de afwas en Coraline liep door de gang naar haar andere slaapkamer.
Die was anders dan haar slaapkamer thuis. Om te beginnen was de kamer geverfd in een lelijke kleur groen en een eigenaardige kleur roze.
Coraline bedacht dat ze daar niet graag zou slapen, maar dat de kleuren veel interessanter waren dan die in haar eigen slaapkamer.
Er stonden allerlei opmerkelijke dingen die ze nooit eerder had gezien: opwind-engeltjes die als opgeschrikte musjes door de slaapkamer fladderden, boeken met platen die kronkelden en kropen en flikkerden, kleine dinosaurusschedeltjes die begonnen te klappertanden als ze voorbijliep. Een hele speelgoedkist vol wonderlijke speeltjes.
Dat begint erop te lijken, dacht Coraline. Ze keek uit het raam. Het uitzicht was hetzelfde als dat vanuit haar eigen slaapkamer: bomen, velden en daarachter in de verte, aan de horizon, paarse heuvels.
Iets zwarts rende over de vloer en verdween onder het bed. Coraline liet zich op haar knieën vallen en keek onder het bed. Vijftig kleine rode oogjes staarden terug naar haar.
‘Hallo,’ zei Coraline. ‘Zijn jullie de ratten?’
Ze kwamen onder het bed vandaan, met hun oogjes knipperend in het licht. Ze hadden een roetzwarte kortharige vacht, kleine rode oogjes, roze pootjes – net piepkleine handjes – en roze, haarloze staarten
– net lange, gladde wormen.
‘Kunnen jullie praten?’ vroeg ze.
De grootste, zwartste rat schudde zijn hoofd. Hij had een akelige manier van glimlachen, vond Coraline.
‘Nou,’ vroeg Coraline, ‘wat kunnen jullie dan wel?’
De ratten gingen in een kring staan.
Toen begonnen ze boven op elkaar te klimmen, voorzichtig maar snel, tot ze een piramide hadden gevormd met de grootste rat bovenaan.
De ratten begonnen te zingen met hoge fluisterstemmetjes:
We hebben tanden en we hebben staarten We hebben staarten en ogen, dat is geen bedrog.
We waren hier voordat jij viel
Als wij straks de baas zijn, dan zit jij hier nog.

Het was geen leuk liedje. Coraline wist bijna zeker dat ze het eerder had gehoord, of iets wat erop leek, al wist ze niet meer wanneer.
Toen stortte de piramide in en de ratten renden, snel en zwart, naar de deur.
De andere gekke oude man van boven stond in de deuropening met een zwarte hoge hoed in zijn handen. De ratten klommen tegen hem op en zochten beschutting in zijn zakken, onder zijn overhemd, in zijn broekspijpen, in zijn hals.
De grootste rat klom op de schouders van de oude man, greep zich vast aan de lange grijze snor en zwaaide langs de grote zwarte knoopogen boven op het hoofd van de man.
Binnen enkele tellen bestond het enige bewijs dat de ratten er waren uit de onrustige bobbels onder de kleren van de man, die voortdurend heen en weer schoven, en natuurlijk was daar nog de grootste rat, die met glinsterende rode oogjes vanaf het hoofd van de man op Coraline neer staarde.
De oude man zette zijn hoed op en toen was de laatste rat ook niet meer te zien.
‘Hallo, Coraline,’ zei de andere oude man van boven. ‘Ik hoorde dat je er was. Voor de ratten is het etenstijd. Maar als je wilt, mag je wel mee naar boven om te kijken hoe ze eten.’
In de knoopogen van de oude man was iets hongerigs te zien waardoor Coraline zich niet op haar gemak voelde. ‘Nee, dank u,’ zei ze. ‘Ik ga naar buiten op ontdekkingstocht.’
De oude man knikte, erg langzaam. Coraline hoorde hoe de ratten tegen elkaar fluisterden, al kon ze niet verstaan wat ze zeiden.
Ze wist eigenlijk niet of ze wel wílde weten wat ze zeiden.
Haar andere ouders stonden in de deuropening van de keuken toen ze door de gang liep, een identieke glimlach op hun gezicht, langzaam wuivend.
‘Veel plezier buiten,’ zei haar andere moeder.
‘We wachten hier gewoon tot je terugkomt,’ zei haar andere vader.
Toen Coraline de voordeur bereikte, draaide ze zich om en keek naar hen. Ze stonden nog steeds wuivend en glimlachend naar haar te kijken.
Coraline liep naar buiten en de trap af.

4

Het huis zag er vanbuiten precies hetzelfde uit. Of bijna precies hetzelfde. Rond de voordeur van juffrouw Spink en juffrouw Forcible zaten blauwe en rode lampen die aan- en uitflitsten en woorden spelden, waarbij de lichten elkaar rond de deur achternazaten. Aan en uit, almaar rond. wonderbaarlijk! werd gevolgd door een triomf en dan op de planken.
Het was een zonnige, koude dag, precies als de dag die ze had achtergelaten.
Vanachter haar kwam een bescheiden geluid.
Ze draaide zich om. Op de muur zat een grote zwarte kat, identiek aan de grote zwarte kat die ze thuis in de tuin had gezien.
‘Goedemiddag,’ zei de kat.
Zijn stem klonk als de stem achter in Coralines hoofd, de stem waarmee ze woorden dacht, alleen was het de stem van een man en niet die van een meisje.
‘Hallo,’ zei Coraline. ‘Ik heb thuis in de tuin een kat gezien die sprekend op jou leek. Dan ben jij natuurlijk de andere kat.’
De kat schudde zijn hoofd. ‘Nee,’ zei hij. ‘Ik ben geen ander iets. Ik ben ik.’
Hij hield zijn kop schuin en zijn groene ogen schitterden. ‘Jullie mensen raken om de haverklap de weg kwijt. Wij katten daarentegen houden onze kop erbij. Als je begrijpt wat ik bedoel.’
‘Zo’n beetje. Maar als jij dezelfde kat bent die ik thuis heb gezien, hoe kan het dan dat je tegen me praat?’
Katten hebben geen schouders, niet zoals mensen. Maar de kat haalde zijn schouders op, een soepele beweging die begon aan het puntje van zijn staart en eindigde in een opwaarts trekken van zijn snorharen. ‘Ik kan praten.’
‘Katten thuis praten niet.’
‘O nee?’ zei de kat.
‘Nee,’ zei Coraline.
De kat sprong lenig van de muur in het gras naast Coralines voeten. Hij staarde omhoog naar haar.
‘Ach, jij weet natuurlijk alles over dergelijke dingen,’ zei de kat droogjes. ‘Wat weet ik nou helemaal? Ik ben maar een kat.’
Hij begon weg te lopen, kop en staart trots in de lucht.
‘Kom terug,’ zei Coraline. ‘Alsjeblieft. Het spijt me. Echt waar.’

De kat stopte, ging zitten en begon zich met opperste aandacht te wassen, Coralines aanwezigheid volledig negerend.
‘We... we zouden vriendjes kunnen zijn, weet je,’ zei Coraline.
‘We hadden ook zeldzame exemplaren van een exotisch ras Afrikaanse dansende olifanten kunnen zijn,’ zei de kat. ‘Maar dat zijn we niet. Althans,’ voegde hij er na een vluchtige blik op Coraline aan toe, ‘ík niet.’
Coraline zuchtte.
‘Alsjeblieft. Hoe heet je?’ vroeg Coraline de kat. ‘Toe nou, ik ben Coraline. Oké?’
De kat geeuwde lui, voorzichtig, waarbij een mond en tong van een verbluffend roze werden onthuld. ‘Katten hebben geen naam,’ zei hij.
‘O nee?’ zei Coraline.
‘Nee,’ zei de kat. Jullie mensen hebben een naam. Dat is omdat jullie niet weten wie jullie zijn. Wij weten wie we zijn, dus hebben we geen naam nodig.’
De kat had iets ergerlijk zelfvoldaans over zich, besloot Coraline. Alsof hij zichzelf het enige belangrijke vond in welke wereld of op welke plek ook.
Een deel van haar wilde onbeleefd tegen hem zijn, een ander deel wilde beleefd en respectvol zijn. Het beleefde deel won.
‘Alsjeblieft, waar zijn we hier?’
De kat keek vluchtig om zich heen. ‘Gewoon hier,’ zei de kat.
‘Dat zie ik ook wel. Maar hoe ben jij hier gekomen?’
‘Net als jij. Lopend,’ zei de kat. ‘Zo.’
Coraline keek toe terwijl de kat langzaam over het gazon liep. Hij liep achter een boom, maar kwam niet aan de andere kant weer te voorschijn. Coraline liep naar de boom en keek erachter. De kat was verdwenen.
Ze liep terug naar het huis. Achter zich hoorde ze weer een beschaafd geluidje. Het was de kat.
‘Trouwens,’ zei hij. ‘Het was erg verstandig van je om bescherming mee te brengen. Als ik jou was, zou ik daar heel goed op passen.’
‘Bescherming?’
‘Dat zei ik toch,’ zei de kat. ‘En hoe dan ook...’
Hij zweeg even en staarde aandachtig naar iets wat er niet was.
Toen dook hij in elkaar en sloop hij langzaam naar voren, twee of drie pasjes. Hij leek een onzichtbare muis te besluipen. Opeens draaide hij zich met een ruk om en spurtte hij weg in de richting van het bos.
Hij verdween tussen de bomen.

Coraline vroeg zich af wat de kat had bedoeld.
Ook vroeg ze zich af of op de plek waar zij vandaan kwam alle katten konden praten en ervoor kozen om dat niet te doen, of dat ze alleen konden praten als ze hier waren – waar ‘hier’ dan ook mocht zijn.
Ze liep de stenen treden af naar de voordeur van de dames Spink en Forcible. De blauwe en rode lampen flitsten aan en uit.
De deur stond open, op een kiertje. Ze klopte aan, maar bij het eerste klopje zwaaide de deur open en Coraline liep naar binnen.
Ze stond in een donkere kamer, waar het rook naar stof en fluweel. De deur viel achter haar dicht en de kamer was pikkedonker. Coraline liep voetje voor voetje verder een klein voorvertrek binnen. Haar gezicht streek langs iets zachts. Het was een lap. Ze bracht haar hand omhoog en duwde tegen de lap. De lap ging uiteen.
Ze stond aan de andere kant van het fluwelen gordijn, knipperend met de ogen, in een schemerig verlicht theater. Ver weg, aan het uiteinde van de kamer, was een hoog, houten toneel, leeg en kaal, verlicht door een zwak spotje dat hoog boven het toneel hing.
Tussen Coraline en het toneel stonden stoelen. Rijen stoelen. Ze hoorde een schuifelend geluid en toen kwam een licht op haar af dat van links naar rechts zwaaide. Toen het dichterbij kwam, zag ze dat het licht van een zaklantaarn kwam die een grote zwarte Schotse terriër met een van ouderdom grijze snoet in zijn bek hield.
‘Hallo,’ zei Coraline.
De hond legde de zaklantaarn op de vloer en keek naar haar op. ‘Juist. Laat je kaartje maar eens zien,’ zei hij bars.
‘Kaartje?’
‘Dat zei ik, ja. Kaartje. Ik heb niet de hele dag de tijd, weet je. Je kunt de voorstelling niet zien zonder kaartje.’
Coraline zuchtte. ‘Ik heb geen kaartje,’ bekende ze.
‘Daar heb je er weer een, hoor,’ zei de hond somber. ‘Dat komt maar binnen, zo brutaal als wat. “Waar is je kaartje?” “Heb ik niet,” ik weet het niet meer, hoor...’ Hij schudde zijn kop en haalde zijn schouders op. ‘Nou, vooruit dan maar.’
Hij nam de zaklantaarn weer in zijn bek en liep het donker in. Coraline volgde hem. Toen hij bijna het toneel had bereikt, bleef hij staan en bescheen met het licht van zijn zaklantaarn een lege stoel. Coraline ging zitten en de hond kuierde weg.

Toen haar ogen zich aan de duisternis hadden aangepast, zag ze dat de andere zitplaatsen waren ingenomen door honden.
Van achter het toneel kwam opeens een ruisend geluid. Coraline herkende het als het geluid van een bekraste oude plaat die op een platenspeler werd gelegd. Het geruis ging over in het geluid van trompetten en juffrouw Spink en juffrouw Forcible kwamen het toneel op.
Juffrouw Spink reed op een fiets met één wiel en jongleerde met ballen. Juffrouw Forcible huppelde achter haar aan met een mand vol bloemen in haar hand. Al huppelend strooide ze de bloemblaadjes uit over het toneel. Ze bereikten de voorkant van het toneel en juffrouw Spink sprong lenig van de eenwieler, waarna de twee oude vrouwen een diepe buiging maakten.
Alle honden sloegen met hun staart tegen hun stoel en blaften enthousiast. Coraline klapte beleefd in haar handen.
Toen maakten ze de knoopsluiting van hun donzige ronde jassen open. Maar hun jassen waren niet het enige dat openging: hun gezichten gingen ook open, als lege schelpen, en uit de oude, lege, donzige, ronde lichamen stapten twee jonge vrouwen. Ze waren mager en bleek en knap om te zien, en ze hadden zwarte knoopogen.
De nieuwe juffrouw Spink droeg een groene maillot en hoge bruine laarzen die bijna tot boven aan haar benen reikten. De nieuwe juffrouw Forcible droeg een witte jurk en had bloemen in haar lange, gele haar.
Coraline drukte haar rug tegen de rugleuning van haar stoel.
Juffrouw Spink liep van het toneel en het geluid van trompetten krijste toen de grammofoonnaald zich een weg over de plaat kraste en eraf werd getrokken.
‘Dit is mijn lievelingsstukje,’ fluisterde het hondje op de zitplaats naast Coraline.
De andere juffrouw Forcible pakte een mes uit een doos die op een hoek van het toneel stond. ‘Is dat een dolk, wat ik daar voor mij zie?’ vroeg ze.
‘Ja!’ schreeuwden alle kleine hondjes. ‘Dat is een dolk!’
Juffrouw Forcible maakte een buiging en alle honden applaudisseerden. Coraline nam deze keer niet eens de moeite om te klappen.
Juffrouw Spink kwam weer het toneel op. Ze gaf een klapje tegen haar dijbeen en alle kleine hondjes blaften.
‘En nu,’ zei juffrouw Spink, ‘presenteren Miriam en ik vol trots een nieuwe, opwindende aanvulling op onze theatershow. Mag ik om een vrijwilliger vragen?’

Het kleine hondje naast Coraline stootte haar aan met zijn voorpoot. ‘Ze bedoelt jou,’ siste het.
Coraline stond op en liep de houten treetjes op van het toneel.
‘Mag ik een hartelijk applaus voor deze jonge vrijwilligster?’ vroeg juffrouw Spink. De honden blaften en jankten en sloegen met hun staart tegen de fluwelen zittingen.
‘Nu dan, Coraline,’ zei juffrouw Spink, ‘hoe heet je?’
‘Coraline,’ zei Coraline.
‘En we kennen elkaar niet, nietwaar?’
Coraline keek naar de magere jonge vrouw met de zwarte knoopogen en schudde langzaam haar hoofd.
‘Nu dan,’ zei de andere juffrouw Spink, ‘ga daar maar staan.’ Ze trok Coraline mee naar een houten plaat aan de zijkant van het toneel en zette een ballon boven op Coralines hoofd.
Juffrouw Spink liep naar juffrouw Forcible. Ze bond een zwarte sjaal voor juffrouw Forcibles knoopogen en legde het mes in haar handen. Ze draaide haar drie of vier keer rond en zette haar toen met haar gezicht naar Coraline. Coraline hield de adem in en balde haar vuisten.
Juffrouw Forcible wierp het mes naar de ballon. De ballon spatte met een luide knal uit elkaar en het mes drong vlak boven Coralines hoofd de houten plaat binnen en trilde na. Coraline ademde opgelucht uit.
De honden werden dol van opwinding.
Juffrouw Spink gaf Coraline een piepklein doosje bonbons en bedankte haar voor haar medewerking. Coraline ging terug naar haar zitplaats.
‘Je was erg goed,’ zei het kleine hondje.
‘Dank je,’ zei Coraline.
Juffrouw Forcible en juffrouw Spink begonnen nu met enorme houten knotsen te jongleren. Coraline opende het doosje bonbons. De hond keek er hunkerend naar.
‘Wil je er ook een?’ vroeg ze aan het kleine hondje.
‘Ja, graag,’ fluisterde de hond. ‘Alleen niet met toffeevulling. Daarvan ga ik kwijlen.’
‘Ik dacht dat bonbons niet goed waren voor honden,’ zei ze, denkend aan wat juffrouw Forcible haar een keer had gezegd.
‘Misschien niet waar jij vandaan komt,’ fluisterde het kleine hondje. ‘Hier eten we niet anders.’
Coraline kon in het donker niet zien wat voor bonbons het waren. Ze nam

een klein hapje van een van de bonbons en die bleek naar kokos te smaken. Coraline vond kokos niet lekker. Ze gaf de bonbon aan de hond.
‘Dank je,’ zei de hond.
‘Geen dank,’ zei Coraline.
Juffrouw Forcible en juffrouw Spink deden nu een stukje toneel. Juffrouw Forcible zat op een trap en juffrouw Spink stond onderaan.
‘Wat doet een naam ertoe?’ vroeg juffrouw Forcible. ‘Het ding dat roos nu heet, geurde, als ’t een and’ren naam had, even lieflijk.’
‘Heb je nog meer bonbons?’ vroeg de hond.
Coraline gaf de hond nog een bonbon.
‘Hoe zal ’k u zeggen wie ik ben?’ zei juffrouw Spink tegen juffrouw Forcible.
‘Dit deel is zo afgelopen,’ fluisterde de hond. ‘Daarna gaan ze volksdansen.’
‘Hoe lang duurt het eigenlijk?’ vroeg Coraline. ‘De hele voorstelling, bedoel ik?’
‘De hele tijd,’ zei de hond. ‘Voor eeuwig en altijd.’
‘Hier,’ zei Coraline. ‘Je mag de bonbons allemaal hebben.’
‘Dank je wel,’ zei de hond. Coraline stond op.
‘Tot gauw,’ zei de hond.
‘Dag,’ zei Coraline. Ze liep het theater uit en terug de tuin in. Ze moest met haar ogen knipperen in het daglicht.
Haar andere ouders stonden haar in de tuin op te wachten, naast elkaar. Ze glimlachten.
‘Was het leuk?’ vroeg haar andere moeder.
‘Het was interessant,’ zei Coraline.
Met zijn drieën liepen ze naar Coralines andere huis. Coralines andere moeder streek met haar lange witte vingers over Coralines haar. Coraline schudde haar hoofd. ‘Niet doen,’ zei Coraline.
Haar andere moeder trok haar hand weg.
‘En,’ zei haar andere vader, ‘vind je het leuk hier?’
‘Dat gaat wel,’ zei Coraline. ‘Het is hier veel interessanter dan thuis.’
Ze gingen naar binnen.
‘Ik ben blij dat je het hier leuk vindt,’ zei Coralines andere moeder. ‘Want wij zouden graag willen dat je dit als je thuis gaat beschouwen. Je kunt hier voor altijd blijven. Als je dat wilt.’
‘Hmm,’ zei Coraline. Ze stak haar hand in haar zak en dacht even na. Haar

hand kwam tegen de steen die de echte dames Spink en Forcible haar de dag tevoren hadden gegeven, de steen met het gat erin.
‘Als je wilt blijven,’ zei haar andere vader, ‘is er maar één klein dingetje dat we moeten doen zodat je hier voor eeuwig en altijd kunt blijven.’
Ze liepen de keuken in. Op een porseleinen bord op de keukentafel lagen een klosje zwart garen en een lange zilveren naald en daarnaast twee grote zwarte knopen.
‘Ik denk het niet,’ zei Coraline.
‘O, maar wij willen graag dat je blijft,’ zei haar andere moeder. ‘We willen echt dat je blijft. En het stelt niet veel voor.’
‘Het doet heus geen pijn,’ zei haar andere vader.
Coraline wist dat als grote mensen zeiden dat iets geen pijn zou doen, dat bijna altijd wel het geval was. Ze schudde haar hoofd.
Haar andere moeder glimlachte opgewekt en het haar op haar hoofd dreef als planten onder de zee. ‘We hebben het beste met je voor,’ zei ze.
Ze legde haar hand op Coralines schouder. Coraline deed een stap achteruit.
‘Ik ga nu,’ zei Coraline. Ze stak haar handen in haar zakken. Haar vingers sloten zich om de steen met het gat erin.
De hand van haar andere moeder gleed als een angstige spin van Coralines schouder.
‘Als je zeker weet dat je dat wilt,’ zei ze.
‘Ja,’ zei Coraline.
‘Maar we zullen je gauw weer zien,’ zei haar andere vader. ‘Als je terugkomt.’
‘Hmm,’ zei Coraline.
‘En dan zullen we allemaal samen zijn als één grote gelukkige familie,’ zei haar andere moeder. ‘Voor eeuwig en altijd.’
Coraline deed een paar passen achteruit. Toen draaide ze zich om en haastte zich naar de mooie kamer, waar ze de deur in de hoek opentrok. Daar was nu geen stenen muur – alleen duisternis, een nachtzwarte ondergrondse duisternis, en het leek wel alsof dingen daarin bewogen.
Coraline aarzelde. Ze draaide zich om. Haar andere moeder en haar andere vader kwamen hand in hand op haar toe lopen. Ze keken haar aan met hun zwarte knoopogen. Ze dacht tenminste dat ze haar aankeken. Zeker wist ze dat niet.
Haar andere moeder stak haar vrije hand uit en wenkte haar, zachtjes, met een witte vinger. Haar bleke lippen vormden de woorden: ‘Kom gauw

terug,’ zonder geluid.
Coraline haalde diep adem en liep de duisternis in, waar vreemde stemmen fluisterden en verre winden gierden. Ze had opeens het gevoel dat er in het donker iets achter haar was, iets heel erg ouds en heel erg langzaams. Haar hart klopte zo snel en zo luid dat ze bang was dat het uit haar borst zou springen. Ze sloot haar ogen tegen de duisternis.
Even later botste ze ergens tegenop en geschrokken deed ze haar ogen open. Ze was tegen een leunstoel aangelopen, in haar mooie kamer.
De deuropening achter haar was afgesloten met ruwe, rode bakstenen.
Ze was thuis.

5

Coraline draaide de deur van de mooie kamer met de koude zwarte sleutel op slot.

Ze ging naar de keuken en klom op een stoel. Ze probeerde de bos sleutels terug te leggen op het randje boven de deur. Na vier of vijf pogingen moest ze toegeven dat ze gewoon te klein was en ze legde ze op het aanrecht naast de deur.
Haar moeder was nog steeds niet terug met de boodschappen.
Coraline pakte een brood uit de onderste la van de vriezer. Ze roosterde een paar boterhammen voor zichzelf en at die met jam en pindakaas. Ze dronk een glas water.
Ze wachtte tot haar ouders weer terugkwamen.
Toen het donker begon te worden, maakte Coraline een diepvriespizza klaar in de magnetron.
Daarna ging Coraline televisie kijken. Ze vroeg zich af waarom grote mensen de goede programma's, met al dat geschreeuw en heen-en-weer geren, voor zichzelf hielden.
Na een poosje begon ze te geeuwen. Ze kleedde zich uit, poetste haar tanden en ging naar bed.
De volgende ochtend ging ze naar de slaapkamer van haar ouders, maar hun bed was onbeslapen en ze waren nergens te bekennen. Als ontbijt at ze een blik spaghetti.
Tussen de middag at ze een blok chocola dat eigenlijk bedoeld was om mee te bakken en een appel. De appel was geel en een beetje rimpelig, maar hij smaakte lekker zoet.
Tegen theetijd ging ze naar beneden naar de dames Spink en Forcible. Ze at drie biscuitjes en dronk een glas citroenlimonade en een kopje slappe thee. De citroenlimonade was erg interessant. Hij smaakte in de verste verte niet naar citroenen. De smaak was felgroen en vaag chemisch. Coraline vond het verrukkelijk. Ze wou dat ze die limonade thuis ook hadden.
'Hoe maken je lieve moeder en vader het?' vroeg juffrouw Spink.
'Ze zijn verdwenen,' zei Coraline. 'Ik heb ze sinds gisteren geen van beiden gezien. Ik ben op mezelf aangewezen. Ik denk dat ik waarschijnlijk een éénkindgezin ben geworden.'

‘Zeg maar tegen je moeder dat we de krantenknipsels over de voorstellingen in het Glasgow Empire hebben gevonden waarover we haar hebben verteld. Ze leek erg geïnteresseerd te zijn toen Miriam haar daarover vertelde.’
‘Ze is onder geheimzinnige omstandigheden verdwenen,’ zei Coraline, ‘en mijn vader ook, geloof ik.’
‘Ik ben bang dat we morgen de hele dag weg zijn, Caroline, hartje,’ zei juffrouw Forcible. ‘We blijven een nachtje slapen bij Aprils nicht in Royal Tunbridge Wells.’
Ze lieten Coraline een fotoalbum zien met foto’s van de nicht van juffrouw Spink en toen ging Coraline naar huis.
Ze opende haar geldkistje en liep naar de supermarkt. Ze kocht twee grote flessen citroenlimonade, een chocoladecake en een zak verse appels. Toen ging ze naar huis en at die als avondeten.
Ze poetste haar tanden en ging naar de werkkamer van haar vader. Ze zette zijn computer aan en schreef een verhaaltje.

HET VERHAAL VAN CORALINE.

ER WAS EENS EEN MEISJE DAT APPEL HEETTE. ZE DANSTE VAAK. ZE DANSTE EN DANSTE TOT HAAR VOETEN IN WORSTJES VERANDERDEN EINDE.
Ze printte het verhaal en zette de computer uit. Toen tekende ze een dansend meisje onder de woorden op het papier.
Ze nam een bad en deed er veel te veel badschuim in. Het schuim liep over de rand en over de vloer. Ze droogde zichzelf af en ook de vloer en ging toen naar bed.
Midden in de nacht werd Coraline wakker. Ze ging naar de slaapkamer van haar ouders, maar het bed was opgemaakt en leeg. De verlichte groene cijfers op de digitale klok gaven 3:12 uur aan.
Helemaal alleen in het holst van de nacht begon Coraline te huilen. In de lege flat was geen ander geluid te horen.

Ze klom in het bed van haar ouders en na een poosje viel ze in slaap.

Coraline werd gewekt door koude pootjes die tegen haar gezicht tikten. Ze opende haar ogen. Grote groene ogen keken haar aan. Het was de kat.

‘Hallo,’ zei Coraline. ‘Hoe ben je binnengekomen?’
De kat zei niets. Coraline stapte uit bed. Ze droeg een lang tshirt en een pyjamabroek. ‘Ben je gekomen om me iets te vertellen?’
De kat geeuwde, waardoor zijn ogen groen opflikkerden.
‘Weet jij waar mama en papa zijn?’
De kat knipperde langzaam met zijn ogen.
‘Betekent dat ja?’
De kat knipperde nog eens. Coraline besloot dat dit inderdaad ja betekende.
‘Kun je me naar ze toe brengen?’
De kat staarde haar aan. Toen liep hij de gang in. Ze liep achter hem aan. Hij liep de hele gang door en bleef aan het eind van de gang staan, op de plek waar een passpiegel hing. De spiegel had vroeger, heel lang geleden, aan de binnenkant van een klerenkast gehangen. Hij hing al aan de muur toen ze hun intrek hadden genomen in het huis en hoewel Coralines moeder een paar keer had gezegd dat ze die door iets moderners wilde vervangen, had ze dat nog niet gedaan.
Coraline deed het licht in de gang aan.
In de spiegel zag ze de gang achter zich, dat was niet anders dan ze had verwacht. Maar in de spiegel zag ze ook haar ouders. Ze stonden in de weerspiegeling van de gang, duidelijk niet op hun gemak. Ze zagen er verdrietig en eenzaam uit. Terwijl Coraline naar hen keek, wuifden ze naar haar, langzaam, met slappe handen. Coralines vader had zijn arm om haar moeder geslagen.
Coralines moeder en vader staarden haar vanuit de spiegel aan. Haar vader deed zijn mond open en zei iets, maar ze hoorde helemaal niets. Haar moeder ademde tegen de binnenkant van het spiegelglas en snel, voordat de wasem vervloog, schreef ze met het topje van haar wijsvinger
De wasem aan de binnenkant van de spiegel vervaagde en tegelijk daarmee verdwenen ook haar ouders. In de spiegel waren nu alleen nog maar de gang, Coraline en de kat te zien.
‘Waar zijn ze?’ vroeg Coraline aan de kat. De kat
antwoordde niet, maar Coraline kon zich zijn stem voorstellen, zo droog als een dode vlieg op een vensterbank in de winter, die zei: *Nou, waar denk je?*
‘Ze komen niet terug, hè?’ zei Coraline. ‘Niet uit zichzelf.’
De kat knipperde met zijn ogen. Coraline vatte dit op als een bevestiging.
‘Juist,’ zei Coraline. ‘Dan is er maar één ding dat ik kan doen.’
Ze ging naar de werkkamer van haar vader. Ze ging achter zijn bureau

zitten. Toen pakte ze de telefoonhoorn, sloeg het telefoonboek open en draaide het nummer van het plaatselijke politiebureau.
‘Politie,’ zei een barse mannenstem.
‘Hallo,’ zei ze. ‘Mijn naam is Coraline Jones.’
‘Hoor jij niet al lang in bed te liggen, jongedame?’ zei de politieagent.
‘Dat kan wel zo zijn,’ zei Coraline, die zich niet van de wijs liet brengen, ‘maar ik bel om een misdaad aan te geven.’
‘En om wat voor misdaad gaat het dan wel?’
‘Ontvoering. Mijn ouders zijn weggevoerd naar een wereld aan de andere kant van de spiegel in onze gang.’
‘En weet je toevallig ook door wie ze zijn weggevoerd?’ vroeg de agent. Coraline kon de glimlach in zijn stem horen en ze deed extra hard haar best om te klinken zoals een volwassene zou klinken, zodat hij haar serieus zou nemen.
‘Ik vermoed dat mijn andere moeder ze allebei in haar macht heeft. Ze wil ze misschien wel daar houden en zwarte knopen in hun ogen naaien, of misschien heeft ze ze alleen maar gepakt om mij terug te lokken zodat ze mij weer kunnen grijpen. Dat weet ik niet precies.’
‘Aha. De snode macht van haar duivelse greep dus, hè?’ zei hij. ‘Mm. Wat je wat ik je zou aanraden, juffrouw Jones?’
‘Nee,’ zei Coraline. ‘Wat dan?’
‘Je moet je moeder vragen om een grote mok warme chocola voor je te maken en je daarna eens lekker te knuffelen. Er gaat niets boven warme chocola en een stevige knuffel om nachtmerries op de vlucht te jagen. En als ze boos wordt omdat je haar midden in de nacht hebt wakker gemaakt, zeg dan maar dat de politieagent heeft gezegd dat je dit moest doen.’ Hij had een diepe, geruststellende stem.
Maar Coraline was niet gerustgesteld.
‘Zodra ik haar zie,’ zei Coraline, ‘zal ik haar dat zeggen.’ En toen legde ze de hoorn neer.
De zwarte kat, die zich tijdens het telefoongesprek op de grond had zitten wassen, stond nu op en liep voor Coraline uit de gang in.
Coraline ging terug naar haar slaapkamer en trok haar blauwe ochtendjas en haar pantoffels aan. Ze zocht in het aanrechtkastje naar een zaklantaarn en vond er een, maar de batterijen waren bijna leeg en de zaklantaarn gaf maar een heel flauw strogeel licht. Ze legde de zaklantaarn terug en vond een doos witte waskaarsen voor noodgevallen, waarvan ze er een in een

kaarsenhouder stak. Ze stopte in elke zak een appel. Ze pakte de sleutelbos en haalde de oude zwarte sleutel eraf.
Ze liep naar de mooie kamer en keek naar de deur. Ze had het gevoel dat de deur naar haar keek, hoewel ze wist dat dit mal was en tegelijk diep vanbinnen besefte dat dit op de een of andere manier waar was.
Ze ging terug naar haar slaapkamer en doorzocht de zakken van haar spijkerbroek. Ze vond de steen met het gat en stopte die in de zak van haar ochtendjas.
Ze hield een lucifer bij de kaarsenpit, die sputterend vlam vatte, toen pakte ze de zwarte sleutel op. De sleutel lag koud in haar hand. Ze stak hem in het sleutelgat, maar draaide de sleutel nog niet om.
‘Toen ik nog klein was,’ zei Coraline tegen de kat, ‘toen we nog in ons vroegere huis woonden, heel erg lang geleden, nam mijn vader me een keer mee voor een wandeling over het onbewoonde terrein tussen ons huis en de winkels.
Het was eigenlijk niet de leukste plek om te gaan wandelen. Er lagen allerlei dingen die de mensen hadden weggegooid – oude pannen en kapotte borden en poppen zonder armen en benen en lege blikken en gebroken flessen. Ik had mama en papa moeten beloven dat ik daar niet op ontdekkingstocht zou gaan omdat er zoveel scherpe dingen lagen en vanwege tetanus en zo.
Maar ik bleef zeuren dat ik daar op ontdekkingstocht wilde gaan. Dus op een dag trok mijn papa zijn grote bruine laarzen en zijn handschoenen aan en toen moest ik van hem mijn laarzen aantrekken en mijn spijkerbroek en trui en toen gingen we wandelen.
Toen we ongeveer twintig minuten gelopen hadden, liepen we langs een helling naar beneden naar een soort dal waar een riviertje stroomde. Opeens zei papa: “Coraline – rennen. De heuvel op. Onmiddellijk!” Hij zei het op een strenge toon, heel dringend, en dus deed ik wat hij zei. Ik rende de heuvel op. Onder het rennen voelde ik achter op mijn arm iets dat pijn deed, maar ik bleef rennen.
Toen ik bijna de top van de heuvel had bereikt, hoorde ik hoe iemand achter me de heuvel op kwam stormen. Het was papa, die als een neushoorn aan kwam denderen. Toen hij me had bereikt, pakte hij me op in zijn armen en droeg me over de top van de heuvel.
En toen bleven we staan, puffend en hijgend, en we keken naar beneden.
De lucht was vol gele wespen. We hadden onder het lopen waarschijnlijk op

een dode tak getrapt waarin een wespennest zat. En terwijl ik de heuvel oprende, bleef mijn vader beneden om mij de tijd te geven weg te rennen, en werd hij gestoken. Onder het rennen was hij zijn bril verloren.
Ik was maar één keer gestoken, aan de achterkant van mijn arm. Hij had negenendertig steken opgelopen, over zijn hele lichaam. We hebben ze later in het bad geteld.'
De zwarte kat begon zijn gezicht en snorharen te wassen op een manier waaruit groeiend ongeduld sprak. Coraline strekte haar hand naar beneden en streelde de kat over zijn kop en nek. De kat stond op, liep een paar passen bij haar vandaan, buiten haar bereik, ging weer zitten en keek weer naar haar op.
'Later diezelfde middag,' zei Coraline, 'is mijn vader weer teruggegaan om zijn bril te zoeken. Hij zei dat hij meteen moest gaan omdat hij later niet meer zou weten waar hij hem had verloren.
Hij bleef niet lang weg en toen hij terugkwam, had hij zijn bril weer op. Hij zei dat hij niet bang was geweest toen hij daar stond en de wespen hem staken en pijn deden en hij mij nakeek terwijl ik wegrende. Hij wist dat hij mij genoeg tijd moest geven om weg te rennen omdat de wespen ons anders allebei zouden hebben aangevallen.'
Coraline draaide de sleutel om in het slot. Hij draaide met een harde *klik* om.
De deur zwaaide open.
Aan de andere kant van de deur was geen stenen muur, alleen duisternis. Een koude wind blies door de gang.
Coraline maakte geen aanstalten om door de deuropening te lopen.
'En hij zei dat het geen kwestie van dapperheid was geweest om dat te doen, gewoon blijven staan en zich laten steken,' zei Coraline tegen de kat. 'Het was niet dapper omdat hij niet bang was. Het was het enige wat hij kon doen. Maar teruggaan om zijn bril te zoeken terwijl hij wist dat de wespen er waren en hij echt bang was, dát was dapper.'
Ze zette haar eerste stap in de donkere gang.
Ze rook stof en vocht en mufheid.
De kat trippelde naast haar mee.
'En waarom was dat?' vroeg de kat, al klonk hij weinig belangstellend.
'Omdat,' zei ze, 'als je bang bent en je doet het toch, dát echt dapper is.'
Het licht van de kaars wierp reusachtige, vreemde, flakkerende schaduwen op de muur. Ze hoorde in de duisternis iets bewegen – vlak naast zich of

iets verder weg, dat wist ze niet precies. Het leek alsof iets, wat het dan ook mocht zijn, gelijk met haar opliep.
‘En dat is dus de reden waarom je naar háár wereld teruggaat?’ vroeg de kat. ‘Omdat je vader je een keer van wespen heeft gered?’
‘Doe niet zo gek,’ zei Coraline. ‘Ik ga ze zoeken omdat het mijn ouders zijn. Als zij zouden merken dat ik weg was, zouden ze hetzelfde voor mij doen. Dat weet ik zeker. Weet je trouwens dat je weer praat?’
‘Tref ik het even,’ zei de kat, ‘met een reisgezellin die zo wijs en intelligent is.’ Zijn toon bleef sarcastisch, maar zijn vacht stond overeind en zijn borstelige staart stak hoog de lucht in.
Coraline wilde net iets zeggen in de trant van *sorry* of *was de gang de vorige keer niet een stuk korter?* toen de kaars uitging, even plotseling alsof iemand die met zijn hand had uitgeknepen.
Coraline hoorde gescharrel en getrippel en ze voelde haar hart tegen haar ribben bonken. Ze strekte haar hand uit... en voelde iets sliertigs, als een spinnenweb, langs haar handen en gezicht strijken.
Aan het eind van de gang ging het licht aan, verblindend na de duisternis. Een eindje voor Coraline uit, afgetekend tegen het licht, stond een vrouw.
‘Coraline? Liefje?’ riep ze.
‘Mama!’ zei Coraline, en ze rende naar voren, verlangend en opgelucht.
‘Liefje,’ zei de vrouw. ‘Waarom ben je toch bij me weggelopen?’
Coraline was te dicht bij de vrouw om te stoppen en ze voelde hoe de koude armen van de andere moeder haar omvatten. Ze stond daar, stokstijf en bevend, terwijl de andere moeder haar stevig vasthield.
‘Waar zijn mijn ouders?’ vroeg Coraline.
‘We zijn hier,’ zei haar andere moeder, met een stem die zo veel leek op de stem van haar echte moeder dat Coraline ze bijna niet van elkaar kon onderscheiden. ‘We zijn hier. We staan klaar om van je te houden en om met je te spelen en om je te eten te geven en om je leven interessant te maken.’
Coraline deed een stap achteruit en de andere moeder liet haar los, met tegenzin.
De andere vader, die op een stoel in de gang zat, stond glimlachend op. ‘Kom maar mee naar de keuken,’ zei hij. ‘Dan maak ik iets lekkers voor ons klaar. En je wilt vast wel iets drinken – warme chocola misschien?’
Coraline liep door de gang naar de spiegel aan het eind. Het enige wat ze zag was een jong meisje in haar ochtendjas en op pantoffels, een meisje dat

eruitzag alsof ze pas had gehuild, een meisje met ogen die echte ogen waren, niet zwarte knopen, en die een gedoofde kaars in een kaarsenhouder met haar hand omklemde.
Ze keek naar het meisje in de spiegel en het meisje in de spiegel keek terug.
Ik zal dapper zijn, dacht Coraline. *Nee, ik bén dapper.*
Ze zette de kaarsenhouder op de vloer en draaide zich om. De andere moeder en de andere vader stonden hongerig naar haar te kijken.
‘Ik hoef niks lekkers,’ zei ze. ‘Ik heb een appel. Ziet u wel?’ En ze haalde een appel uit de zak van haar ochtendjas. Ze zette haar tanden erin, met een smaak en enthousiasme die ze niet echt voelde.
De andere vader leek teleurgesteld te zijn. De andere moeder glimlachte en toonde daarbij haar gebit waarvan de tanden stuk voor stuk net iets te lang waren. In het schijnsel van het ganglicht glinsterden haar zwarte knoopogen.
‘Ik ben niet bang voor jullie,’ zei Coraline, die in werkelijkheid wel degelijk bang was, heel erg bang. ‘Ik wil mijn ouders terug.’
De wereld leek aan de randen een beetje te flikkeren.
‘Hoe kom je erbij te denken dat ik iets te maken heb met de verdwijning van je vroegere ouders, Coraline? Als zij je hebben verlaten, zal dat zijn omdat ze je vervelend zijn gaan vinden of dat ze genoeg van je kregen. Wij zullen nooit genoeg van je krijgen en ik zal je nooit in de steek laten. Hier bij mij zul je altijd veilig zijn.’ Het nat lijkende zwarte haar van de andere moeder dreef om haar hoofd als de tentakels van een dier in de diepe oceaan.
‘Ze hadden niet genoeg van me,’ zei Coraline. ‘U liegt. U hebt ze gestolen.’
‘Ach, malle Coraline toch. Ze maken het goed, waar ze ook zijn.’
Coraline keek de andere moeder nijdig aan.
‘Ik zal het bewijzen,’ zei de andere moeder, en ze streek met haar lange witte vingers over het oppervlak van de spiegel. De spiegel werd mistig, alsof een draak ertegen had geademd, en toen werd hij weer helder.
In de spiegel was het al dag. Coraline zag de gang en ze kon helemaal kijken tot aan haar voordeur. De deur werd vanaf de buitenkant opengedaan en Coralines moeder en vader kwamen binnen. Ze droegen koffers.
‘Dat was een heerlijke vakantie,’ zei Coralines vader.
‘Wat is het toch fijn dat we Coraline niet meer hebben,’ zei haar moeder met een vrolijke glimlach. ‘Nu kunnen we al die dingen doen die we altijd al wilden doen, zoals naar het buitenland gaan, maar die we niet konden

doen omdat we een dochtertje hadden.’
‘En,’ zei haar vader, ‘ik vind het prettig om te weten dat haar andere moeder veel beter voor haar zal kunnen zorgen dan wij ooit zouden kunnen.’
De spiegel besloeg en vervaagde en weerspiegelde weer de nacht.
‘Zie je wel?’ zei haar andere moeder.
‘Nee,’ zei Coraline. ‘Ik zie niets. En geloven doe ik het ook niet.’
Ze hoopte dat wat ze zojuist had gezien niet echt was, maar ze was minder zeker dan ze klonk. In haar binnenste zat een piepklein beetje twijfel, net een worm in het klokhuis van een appel. Toen keek ze op en zag ze de uitdrukking op het gezicht van haar andere moeder: een flits van echte woede, die als zomerbliksem over haar gezicht trok, en toen wist Coraline heel zeker dat wat ze in de spiegel had gezien niets anders dan een illusie was geweest.
Coraline ging op de bank zitten en at haar appel.
‘Alsjeblieft,’ zei haar andere moeder. ‘Ga nou niet moeilijk doen.’ Ze liep de mooie kamer binnen en klapte tweemaal in haar handen. Er klonk geritsel en een zwarte rat verscheen. Hij staarde naar haar op. ‘Breng mij de sleutel,’ zei ze.
De rat piepte zachtjes en rende toen door de open deur die toegang gaf tot Coralines eigen woning.
Toen de rat terugkwam, sleepte hij de sleutel achter zich aan.
‘Waarom hebt u niet uw eigen sleutel aan deze kant?’ vroeg Coraline.
‘Er is maar één sleutel. Maar één deur,’ zei de andere vader.
‘Sst,’ zei de andere moeder. ‘Val onze lieve Coraline nou niet lastig met zulke onbenulligheden.’ Ze stak de sleutel in het sleutelgat en draaide hem om. Het ging stroef, maar het slot klikte dicht.
Ze liet de sleutel in de zak van haar schort vallen.
Buiten begon de lucht op te lichten tot helder grijs.
‘Dus niks lekkers dan maar,’ zei de andere moeder, ‘maar we hebben wel ons schoonheidsslaapje nodig. Ik ga weer naar bed, Coraline. Ik zou je willen aanraden om hetzelfde te doen.’
Ze legde haar lange witte vingers op de schouders van de andere vader en troonde hem mee de kamer uit.
Coraline liep naar de deur in de verste hoek van de mooie kamer. Ze trok eraan, maar hij was stevig gesloten. De deur van de slaapkamer van haar andere ouders was inmiddels dicht.

Ze was inderdaad moe, maar ze wilde niet slapen in de slaapkamer. Ze wilde niet slapen onder hetzelfde dak als haar andere moeder.
De voordeur was niet op slot. Coraline liep naar buiten de dageraad in en de stenen treden af. Ze ging zitten op de onderste tree. Het was koud.
Iets harigs drong zich tegen haar zij aan in een soepele, vleiende beweging. Coraline sprong verschrikt overeind, maar slaakte een zucht van opluchting toen ze zag wat het was.
‘O. Jij bent het,’ zei ze tegen de zwarte kat.
‘Zie je nou?’ zei de kat. ‘Het was helemaal niet moeilijk om me te herkennen, nietwaar? Zelfs zonder namen.’
‘Maar als ik je nou eens wil roepen?’
De kat rimpelde zijn neus en aan zijn uitdrukking was te zien dat hij niet onder de indruk was. ‘Een kat roepen,’ vertrouwde hij haar toe, ‘is een nogal overschatte bezigheid. Je kunt net zo goed een wervelwind roepen.’
‘En met etenstijd, dan?’ vroeg Coraline. ‘Zou je dan ook niet geroepen willen worden?’
‘Natuurlijk wel,’ zei de kat. ‘Maar gewoon “eten!” roepen is meer dan genoeg. Snap je? Namen zijn nergens voor nodig.’
‘Waarom wil ze mij?’ vroeg Coraline aan de kat. ‘Waarom wil ze dat ik hier bij haar blijf?’
‘Ze wil iets om van te houden, denk ik,’ zei de kat. ‘Iets wat niet zijzelf is. Misschien wil ze ook iets om te eten. Moeilijk te zeggen met zulke schepsels.’
‘Wat zou jij me aanraden?’ vroeg Coraline.
De kat keek alsof hij op het punt stond weer een sarcastische opmerking te maken. Toen liet hij zijn snorharen trillen en zei hij: ‘Daag haar uit. Je hebt geen garantie dat ze niet vals zal spelen, maar haar soort is dol op spelletjes en uitdagingen.’
‘Wat voor soort is ze dan?’ vroeg Coraline.
Maar de kat gaf geen antwoord. Hij rekte zich omstandig uit en liep weg. Toen bleef hij staan, draaide zich om en zei: ‘Als ik jou was, zou ik naar binnen gaan. Ga slapen. Je hebt een lange dag voor de boeg.’
En toen was de kat verdwenen. Maar, bedacht Coraline, hij had wel gelijk. Ze sloop zachtjes het stille huis binnen, langs de gesloten slaapkamerdeur waarachter de andere moeder en de andere vader... ja, wat deden ze daar eigenlijk? vroeg ze zich af. Slapen? Wachten? En toen daagde het haar opeens. Als ze de slaapkamerdeur open zou maken, zou de kamer leeg zijn,

of preciezer gezegd: het was een lege kamer die leeg zou blijven tot het moment dat zij de deur opendeed.
In zekere zin werd het hierdoor makkelijker. Coraline ging de groen-en-roze nabootsing van haar eigen slaapkamer binnen. Ze deed de deur dicht en sleepte de speelgoedkist tot voor de deur – die zou niemand buiten houden, maar het geluid dat het zou maken als iemand hem probeerde weg te schuiven zou haar wakker maken, hoopte ze.
De meeste speeltjes in de speelgoedkist sliepen nog en ze woelden en mompelden toen ze hun kist verschoof, maar toen sliepen ze rustig verder. Coraline keek onder haar bed of er geen ratten zaten, maar ze zag niets. Ze trok haar ochtendjas en pantoffels uit en stapte in bed. Ze viel zo snel in slaap dat ze amper tijd had om na te denken over wat de kat kon hebben bedoeld met ‘een uitdaging’.

6

Coraline werd halverwege de ochtend gewekt door de zon, die recht in haar gezicht scheen.

Heel even voelde ze zich volkomen in de war. Ze wist niet waar ze was, ze wist niet eens precies wíé ze was. Het is verbazingwekkend hoeveel van wat we zijn verbonden is aan het bed waarin we ’s ochtends wakker worden en het is verbazingwekkend hoe broos die band kan zijn.
Soms vergat Coraline wie ze was terwijl ze dagdroomde dat ze op ontdekkingstocht was op de noordpool of in het regenwoud in het Amazonegebied of in het Afrikaanse oerwoud, en pas als iemand haar op de schouder tikte of haar naam noemde, kwam Coraline met een schok terug van een miljoen kilometer ver weg en moest ze zich in een fractie van een seconde herinneren wie ze was en hoe ze heette en dat ze er hoe dan ook was.
Nu scheen de zon in haar gezicht en ze was Coraline Jones. Ja. En toen vertelden het groen en roze van de kamer en het geritsel van een grote geverfde papieren vlinder die al rondfladderend tegen het plafond vloog haar waar ze wakker was geworden.
Ze stapte uit bed. Ze kon overdag niet rondlopen in haar pyjama, ochtendjas en pantoffels, besloot ze, zelfs als dat betekende dat ze kleren van de andere Coraline zou moeten aantrekken. (Was er eigenlijk wel een andere Coraline? Nee, besefte ze, die was er niet. Alleen zij.) Maar er hingen geen gewone kleren in de kast. Het leken meer kleren voor een verkleedpartij of (bedacht ze) het soort kleren dat ze dolgraag in haar eigen klerenkast thuis zou hebben hangen. Ze zag een gerafeld heksenkostuum, een van lappen aan elkaar gestikt vogelverschrikkerskostuum, een sciencefictionkostuum met kleine digitale lampjes erin die oplichtten en flikkerden, een nauwsluitende avondjapon versierd met veren en spiegeltjes. Na even zoeken vond ze in een la een zwarte spijkerbroek die van fluwelen nacht leek te zijn gemaakt en een grijze trui in de kleur van dichte rook met vage piepkleine sterretjes die schitterden.
Ze trok de spijkerbroek en de trui aan. Toen trok ze een paar feloranje laarzen aan die ze onder in de kast vond.

Ze haalde haar laatste appel uit de zak van haar ochtendjas en toen, uit dezelfde zak, de steen met het gat erin.
Ze stopte de steen in de zak van haar spijkerbroek en toen leek het net of ze weer iets helderder kon denken. Alsof ze uit een soort mist was gekomen.

Ze ging naar de keuken, maar die was verlaten. Toch wist ze zeker dat er iemand in de woning
was. Ze liep door de gang tot ze de werkkamer van haar vader had bereikt en ze ontdekte dat daar iemand zat.
‘Waar is de andere moeder?’ vroeg ze aan de andere vader. Hij zat in de werkkamer, achter een bureau dat leek op het bureau van haar vader, maar hij zat helemaal niets te doen, zelfs niet in een tuincatalogus te lezen zoals haar eigen vader altijd deed als hij zogenaamd hard aan het werk was.
‘Buiten,’ zei hij. ‘Om de deuren te repareren. We hebben problemen met ongedierte.’ Zo te zien was hij blij dat hij iemand had om mee te praten.
‘De ratten, bedoelt u?’
‘Nee, de ratten zijn onze vriendjes. Ik heb het over dat andere soort. Grote zwarte knaap met zijn staart in de lucht.’
‘De kat, bedoelt u?’
‘Ja, die bedoel ik,’ zei haar andere vader.
Hij leek vandaag minder op haar echte vader. Er was iets vreemds met zijn gezicht – net brooddeeg dat stond te rijzen, waarbij de oneffenheden en kieren en deuken glad trokken.
‘Ik mag eigenlijk niet met je praten als zij er niet is,’ zei hij. ‘Maar je hoeft je niet ongerust te maken. Het zal niet vaak voorkomen dat ze er niet is. Ik zal je onze liefdevolle gastvrijheid tonen op zo’n manier dat het niet eens meer in je op zal komen om terug te gaan.’ Hij deed zijn mond dicht en vouwde zijn handen in zijn schoot.
‘Wat moet ik nu doen?’ vroeg Coraline.
De andere vader wees naar zijn lippen. *Stilte.*
‘Als u niet eens met me wilt praten,’ zei Coraline, ‘dan ga ik op ontdekkingstocht.’
‘Heeft geen zin,’ zei de andere vader. ‘Er is nergens anders dan hier. Dit is alles wat ze heeft gemaakt: het huis, het terrein om het huis en de mensen in het huis. Ze heeft die dingen gemaakt en toen heeft ze gewacht.’ Hij leek zich met zijn houding geen raad te weten en legde zijn vinger weer tegen zijn lippen, alsof hij al te veel had gezegd.
Coraline liep zijn werkkamer uit. Ze ging naar de mooie kamer, naar de oude deur, en ze trok eraan, rammelde eraan en schudde eraan. Nee, de deur zat stevig op slot en de andere moeder had de sleutel.
Ze keek om zich heen in de kamer. Alles was zo vertrouwd – dat maakte het juist zo vreselijk raar. Alles was precies zoals ze het zich herinnerde: alle

vreemd ruikende meubels van haar grootmoeder, het schilderij van de schaal met fruit (een tros druiven, twee pruimen, een perzik en een appel) aan de muur, de lage houten tafel met de leeuwenpoten en de lege haard die warmte uit de kamer leek te zuigen.
Maar er was nog iets, iets waarvan ze zich niet kon herinneren het eerder gezien te hebben. Een glazen bol op de schoorsteenmantel.
Ze liep naar de haard, ging op haar tenen staan en pakte de bol. Het was een sneeuwbol met twee kleine mensjes erin. Coraline schudde de bol en liet de sneeuw dwarrelen, witte sneeuwvlokjes die glinsterend door het water tuimelden.
Ze zette de sneeuwbol terug op de schoorsteenmantel en zette haar speurtocht naar haar echte ouders en naar een uitweg voort.
Ze ging naar buiten. Langs de deur met de opflitsende lampen waarachter de andere dames Spink en Forcible hun oneindige voorstelling gaven. En ze liep het bos in.
Op de plek waar Coraline vandaan kwam, zag je als je tussen de bomen door was gelopen, alleen maar het veld en de oude tennisbaan. In dit oord liep het bos dieper door en hoe verder je kwam, des te grover van lijn en minder boomachtig de bomen werden.
Al gauw leken de bomen meer een ruwe schets, meer het idee van bomen: een grijsbruine stam met een groenige veeg van iets dat bladeren moest voorstellen.
Coraline vroeg zich af of de andere moeder niet geïnteresseerd was in bomen of dat ze gewoon niet de moeite had genomen om de bomen goed af te werken omdat het niet de bedoeling was dat iemand zich zo ver van het huis waagde.
Ze liep verder.
En toen werd het mistig.
Het voelde niet vochtig aan zoals bij een normale mist of nevel. Het was niet koud en het was niet warm. Coraline had het gevoel dat ze het niets in liep.
Ik ben een ontdekkingsreiziger, dacht Coraline. *En ik moet alle wegen die hier vandaan leiden verkennen. Dus moet ik doorlopen.*
De wereld waar ze doorheen liep, was een bleke leegte, net een blanco vel papier of een reusachtige, lege, witte kamer. Er was geen temperatuur, geen geur, geen substantie en geen smaak.
Dit is echt geen gewone mist, dacht Coraline, al wist ze niet wat het dan wel

was. Heel even vroeg ze zich af of ze misschien blind was geworden. Maar nee, ze kon zichzelf zien, zo duidelijk als wat. Maar er was geen grond onder haar voeten, alleen een mistige, melkachtige witheid.
‘En waar denk jij mee bezig te zijn?’ zei een vorm naast haar.
Het duurde even voordat haar ogen zich er goed op konden instellen. Eerst dacht ze dat het een soort leeuw was op enige afstand van haar en toen dacht ze dat het een muis was, vlak naast haar. Maar toen wist ze wat het was.
‘Ik ben op ontdekkingstocht,’ zei Coraline tegen de kat.
Zijn haren stonden overeind en zijn ogen stonden wijd open, terwijl zijn staart tussen zijn benen hing. Hij zag er niet uit als een blije kat.
‘Slechte plek,’ zei de kat. ‘Als je het al een plek wilt noemen, hetgeen ik niet doe. Wat doe je hier?’
‘Ik ben op ontdekkingstocht.’
‘Er is hier niets te ontdekken,’ zei de kat. ‘Dit is alleen maar de buitenkant, het deel van de plek dat ze niet de moeite vond om echt te maken.’
‘Ze?’
‘Zij die beweert dat ze je andere moeder is,’ zei de kat.
‘Wat ís zij?’ vroeg Coraline.
De kat gaf geen antwoord en trippelde alleen maar naast Coraline door de bleke mist voort.
Toen verscheen er iets voor hen uit, iets hoogs en donkers.
‘Je had het mis!’ zei ze tegen de kat. ‘Er is daar iets!’
En toen nam het vorm aan in de mist: een donker huis dat voor hen opdoemde in de vormloze witheid.
‘Maar dat is...’ zei Coraline.
‘Het huis dat je net hebt verlaten,’ beaamde de kat. ‘Precies.’
‘Misschien heb ik per ongeluk in een kringetje gelopen in de mist,’ zei Coraline.
De kat krulde het puntje van zijn staart om tot een vraagteken en hield zijn kop schuin. ‘Dat had jíj kunnen doen,’ zei hij. ‘Ik beslist niet. Je hebt het alweer mis.’
‘Maar hoe kun je bij iets weg lopen en er dan weer terugkomen?’
‘Makkelijk,’ zei de kat. ‘Denk aan iemand die om de wereld loopt. Je begint door ergens vandaan te lopen en uiteindelijk kom je daar weer terug.’
‘Kleine wereld,’ zei Coraline.
‘Groot genoeg voor haar,’ zei de kat. ‘Een spinnenweb hoeft alleen maar

groot genoeg te zijn om een vlieg te vangen.’
Coraline huiverde.
‘Hij zei dat ze iets aan het doen was met alle hekken en deuren,’ zei ze tegen de kat, ‘om jou buiten te houden.’
‘Ze doet haar best maar,’ zei de kat, totaal niet onder de indruk. ‘Ja hoor, ze doet haar best maar.’ Ze stonden nu tussen een groepje bomen naast het huis. Deze bomen leken veel meer op echte bomen. ‘Er zijn in- en uitgangen in huizen als dit waar zelfs zíj niets van weet.’
‘Heeft zij deze plek dan gemaakt?’ vroeg Coraline.
‘Gemaakt, gevonden – wat doet het ertoe?’ vroeg de kat. ‘Hoe dan ook, ze heeft hem al heel lang. Wacht even...’ De kat sidderde en sprong weg en voordat Coraline had kunnen knipperen, zat de kat op de grond met zijn poot op een grote zwarte rat. ‘Niet dat ik nou zo dol ben op ratten,’ zei de kat doodgemoedereerd, alsof er niets was gebeurd, ‘maar de ratten hier zijn allemaal spionnen van haar. Ze gebruikt de ratten als haar ogen en handen...’ En met die woorden liet de kat de rat los.
De rat rende een paar meter weg, maar met een enkele sprong had de kat hem weer te pakken en haalde hij met de scherpe nagels van zijn ene voorpoot naar hem uit, terwijl hij hem met zijn andere voorpoot in bedwang hield. ‘Ik ben dol op dit spelletje,’ zei de kat blijmoedig. ‘Wil je het me nog eens zien doen?’
‘Nee,’ zei Coraline. ‘Waarom doe je dat? Je martelt het beest.’
‘Mmm,’ zei de kat. Hij liet de rat gaan.
De rat deed een paar wankele stappen, versuft, en zette het toen op een lopen. Met een slag van zijn poot sloeg de kat de rat de lucht in en ving hem op in zijn bek.
‘Hou op!’ zei Coraline.
De kat liet de rat tussen zijn voorpoten vallen. ‘Er zijn er,’ zei hij met een zucht, op een toon zo glad als geoliede zijde, ‘die beweren dat de neiging van een kat om met zijn prooi te spelen genadig is – tenslotte geeft het zo’n klein hapje op pootjes een heel enkele keer de kans om te ontsnappen. Hoe vaak krijgt jouw avondeten de kans om te ontsnappen?’
En toen pakte hij de rat in zijn bek en droeg hem het bos in, achter een boom.
Coraline liep weer het huis in.
Binnen was het stil en leeg en verlaten. Zelfs haar voetstappen op de vloerbedekking klonken luid. Stofdeeltjes zweefden in een baan zonlicht.

Aan het eind van de gang hing de spiegel. Ze zag zichzelf naar de spiegel lopen en vond dat haar spiegelbeeld er dapperder uitzag dan ze zich voelde. In de spiegel was verder niets te zien. Alleen zij, in de gang.
Ze voelde een hand op haar schouder en ze keek op. De andere moeder staarde met grote zwarte knoopogen op Coraline neer.
‘Coraline, liefje,’ zei ze. ‘Ik had bedacht dat we vanochtend samen spelletjes konden doen nu je terug bent van je wandeling. Hinkelen? Mens-ergerje-niet? Monopolie?’
‘Ik zag u niet in de spiegel,’ zei Coraline.
De andere moeder glimlachte. ‘Spiegels,’ zei ze, ‘zijn niet te vertrouwen. Nu dan, welk spelletje zullen we spelen?’
Coraline schudde haar hoofd. ‘Ik wil niet met u spelen,’ zei ze. ‘Ik wil naar huis met mijn echte ouders. Ik wil dat u die laat gaan. Dat u ons alle drie laat gaan.’
De andere moeder schudde haar hoofd, heel langzaam. ‘Hoe de ondank van een dochter veel feller grieft dan addertand het kan,’ zei ze. ‘Maar de meest trotse geest kan gebroken worden, met liefde.’ En haar lange witte vingers wiebelden en streelden de lucht.
‘Ik ben niet van plan om van u te houden,’ zei Coraline. ‘Wat er ook gebeurt. U kunt me niet dwingen om van u te houden.’
‘Laten we daar eens over praten,’ zei de andere moeder, en ze draaide zich om en liep de zitkamer in. Coraline volgde haar.
De andere moeder ging op de grote bank zitten. Ze pakte een boodschappentas die naast de bank stond en haalde daar een witte, ritselende papieren zak uit.
Ze strekte haar hand met de zak uit naar Coraline. ‘Wil je er een?’ vroeg ze beleefd.
In de verwachting dat ze een toffee of een zuurtje kreeg aangeboden, keek Coraline in de zak. De zak was voor de helft gevuld met grote, glimmende kakkerlakken, die over elkaar heen kropen in hun pogingen om uit de zak te komen.
‘Nee,’ zei Coraline. ‘Ik wil er geen een.’
‘Dan moet je het zelf maar weten,’ zei haar andere moeder. Ze koos een bijzonder grote, zwarte kakkerlak uit, trok zijn pootjes eraf (die ze keurig in een grote glazen asbak op het tafeltje naast de bank liet vallen) en stak de tor in haar mond. Ze kauwde er genoeglijk op.
‘Lekker,’ zei ze, en toen nam ze er nog een.

‘U bent niet goed snik,’ zei Coraline. ‘Niet goed snik en slecht en raar.’
‘Nou zeg, zo praat je toch niet tegen je moeder?’ vroeg haar andere moeder, met haar mond vol kakkerlakken.
‘U bent mijn moeder niet,’ zei Coraline.
Haar andere moeder ging hier niet op in. ‘Ik geloof dat je een beetje over je toeren bent, Coraline. Misschien kunnen we vanmiddag samen gaan borduren of schilderen. En dan, na het avondeten, kun je voor je naar bed gaat nog een poosje met de ratten spelen. En dan zal ik je een verhaaltje voorlezen en je lekker instoppen en je welterusten kussen.’ Haar lange witte vingers fladderden als een vermoeide vlinder en Coraline huiverde.
‘Nee,’ zei Coraline.
De andere moeder zat nog steeds op de bank. Haar mond vormde een strakke lijn, haar lippen stijf op elkaar. Ze stak nog een kakkerlak in haar mond en toen nog een, als iemand met een zak met chocola bedekte rozijnen. Haar grote zwarte knoopogen staarden in Coralines hazelnootbruine ogen. Haar glanzende zwarte haar kronkelde en draaide over haar nek en schouders alsof het bewoog in een wind die Coraline niet kon aanraken of voelen.
Ze bleven elkaar ruim een minuut aanstaren. Toen zei de andere moeder: ‘Manieren moet je nog leren!’ Ze vouwde de witte papieren zak zorgvuldig dicht zodat de kakkerlakken niet konden ontsnappen en zette de zak terug in de boodschappentas. Toen stond ze op. Ze leek opeens langer te zijn dan Coraline zich herinnerde. Ze stak haar hand in de zak van haar schort en haalde eerst de zwarte sleutel te voorschijn, die ze met een frons in haar boodschappentas liet vallen, en toen een piepklein zilverkleurig sleuteltje. Ze hield het triomfantelijk omhoog. ‘Daar is het dan,’ zei ze. ‘Dit is voor jou, Coraline. Voor je eigen bestwil. Omdat ik van je hou. Om je manieren te leren. Het spreekwoord luidt tenslotte: met de hoed in de hand komt men door het ganse land.’
Ze trok Coraline mee de kamer uit en troonde haar mee naar de spiegel aan het eind van de gang. Toen drukte ze het sleuteltje in de spiegel en draaide het om.
De spiegel zwaaide open als een deur en een donkere ruimte erachter werd onthuld. ‘Je mag er weer uit als je manieren hebt geleerd,’ zei de andere moeder. ‘En als je hebt besloten om een liefhebbende dochter te zijn.’
Ze pakte Coraline beet en duwde haar de donkere ruimte achter de spiegel binnen. Op haar onderlip zat een stukje kakkerlak en haar zwarte

knoopogen waren zonder uitdrukking.
Toen deed ze de spiegeldeur dicht en bleef Coraline achter in de duisternis.

7

Ergens in haar binnenste voelde Coraline een enorme snik opwellen. Maar ze hield die tegen voordat hij naar buiten kwam. Ze haalde diep adem en liet haar adem weer gaan. Ze strekte haar handen uit om de ruimte af te tasten waarin ze was opgesloten. Die was zo groot als een bezemkast: hoog genoeg dat ze erin kon staan of zitten, niet breed of diep genoeg om erin te gaan liggen.

Een van de wanden was van glas en voelde koud aan.

Ze liep een tweede maal de piepkleine ruimte rond, liet haar handen over elk oppervlak gaan dat ze kon aanraken, tastend naar deurknoppen of lichtknopjes of verborgen grendels – wat voor uitweg ook
– maar vond niets.

Een spin rende over de rug van haar hand en ze onderdrukte een gil. Maar afgezien van de spin was ze alleen in de kast, in het pikkedonker.

En toen raakte haar hand iets aan dat opmerkelijk veel deed denken aan hoe iemands wang en lippen zouden voelen, klein en koud, en een stem fluisterde in haar oor: ‘Sst! Geen kik! Niets zeggen, misschien luistert de feeks wel!’

Coraline zei niets.

Ze voelde hoe een koude hand haar gezicht aanraakte, de vingers streken erover als het lichte gefladder van de vleugels van een motvlinder.

Een andere stem, aarzelend en zo zwak dat Coraline zich afvroeg of ze zich die verbeeldde, zei: ‘Zijt gij – zijt gij *in leven*?’

‘Ja,’ fluisterde Coraline.

‘Arm kind,’ zei de eerste stem.

‘Wie bent u?’ fluisterde Coraline.

‘Namen, namen, namen,’ zei een andere stem, ver weg en verloren. ‘De namen verdwijnen het allereerst, nadat de adem is verdwenen, en het kloppen van het hart. We behouden onze herinneringen veel langer dan onze namen. Ik heb nog steeds beelden in mijn gedachten van mijn gouvernante op een ochtend in mei, met mijn hoepel en stokje in de hand en de ochtendzon achter haar, terwijl de tulpen in de bries stonden te knikken. Maar ik ben de naam van mijn gouvernante vergeten, en ik weet ook niet meer hoe de tulpen heetten.’

‘Ik geloof niet dat tulpen namen hebben,’ zei Coraline. ‘Dat zijn gewoon

tulpen.’
‘Misschien,’ zei de stem triest. ‘Maar ik heb altijd gedacht dat die tulpen echt namen moeten hebben gehad. Ze waren rood en oranje met rood en rood met oranje en geel, net de gloeiende kooltjes in de

haard van de kinderkamer op een winteravond. Die kan ik me nog heel goed herinneren.’
De stem klonk zo triest dat Coraline een hand uitstrekte naar de plaats waar

de stem vandaan kwam. Ze vond een koude hand en kneep daar stevig in.
Haar ogen begonnen aan het donker te wennen. Nu zag Coraline, of verbeeldde zich dat ze die zag, drie gedaantes, elk zo vaag en bleek als de maan aan de hemel overdag. Het waren de gedaantes van kinderen die ongeveer even groot waren als zij. De koude hand kneep terug in de hare.
‘Dank je wel,’ zei de stem.
‘Ben jij een meisje?’ vroeg Coraline. ‘Of een jongen?’
Het bleef even stil. ‘Toen ik klein was, droeg ik rokjes en had ik lange krullen,’ zei de stem twijfelachtig. ‘Maar nu je me ernaar vraagt, geloof ik dat ze op een dag mijn rokjes hebben afgepakt en me een broek hebben aangetrokken en mijn haar hebben afgeknipt.’
‘Da’s niet iets waar wij ons druk over maken,’ zei de eerste van de stemmen.
‘Dus misschien toch een jongen,’ vervolgde degene wiens hand ze vasthield. ‘Ik geloof dat ik vroeger een jongen was.’ En toen lichtte die iets meer op in de duisternis van de ruimte achter de spiegel.
‘Wat is er met jullie gebeurd?’ vroeg Coraline. ‘Hoe zijn jullie hier terechtgekomen?’
‘Zij heeft ons hier achtergelaten,’ zei een van de stemmen. ‘Ze heeft onze harten gestolen, en ze heeft onze zielen gestolen en ze heeft onze levens afgepakt, en toen heeft ze ons hier achtergelaten en ons hier in het donker laten zitten.’
‘Arme stakkerds,’ zei Coraline. ‘Hoe lang zitten jullie al hier?’
‘Heel verschrikkelijk lang,’ zei een stem.
‘Jazeker. Onmetelijk lang al,’ zei een andere stem.
‘Ik was door de deur van de bijkeuken gegaan,’ zei de stem van degene die dacht misschien een jongen te zijn, ‘en toen was ik weer in de salon. Maar zíj zat me daar op te wachten. Ze zei dat zij mijn andere mama was, maar mijn echte mama heb ik nooit meer gezien.’
‘Vlucht weg,’ zei de allereerste van de stemmen – een ander meisje, vermoedde Coraline. ‘Vlucht weg, zolang je nog lucht in je longen hebt en bloed in je aderen en warmte in je hart. Vlucht weg nu je nog een geest en een ziel hebt.’
‘Ik wil niet weglopen,’ zei Coraline. ‘Zij heeft mijn ouders. Ik ben gekomen om die terug te halen.’
‘Oh, maar zij houdt je hier terwijl de dagen tot stof vergaan en de bladeren vallen en de jaren verstrijken, het ene na het andere, als het tik-tak-tikken

van een klok.’
‘Nee,’ zei Coraline. ‘Dat zal ze niet.’
Er viel een stilte in de ruimte achter de spiegel.
‘Mogelijkerwijs,’ zei een stem in het duister, ‘zou je, als je je mama en papa terug kunt winnen van de feeks, ook onze zielen kunnen bevrijden.’
‘Heeft zij die dan afgepakt?’ vroeg Coraline geschokt.
‘Jazeker. En verstopt.’
‘Daarom konden wij hier niet wegkomen toen we stierven. Ze heeft ons hier gehouden en ze heeft zich met ons gevoed tot we niets meer van onszelf over hadden, alleen slangenhuiden en spinnenomhulsels. Zoek onze geheime harten, juffrouw.’
‘En wat gebeurt er met jullie als me dat lukt?’ vroeg Coraline.
De stemmen zeiden niets.
‘En wat gaat ze met mij doen?’ zei ze.
De bleke gedaantes flikkerden even. Ze kon zich voorstellen dat ze niets waren dan nabeelden, net de gloed die in je gezichtsveld achterblijft als een fel licht wordt uitgedraaid.
‘Het doet geen pijn,’ fluisterde een zwakke stem.
‘Ze zal je leven afpakken en al wat je bent en al wat je dierbaar is, en ze zal je niets laten dan mist en nevel. Ze zal je je vreugde ontnemen. En op een dag word je wakker en merk je dat je hart en je ziel verdwenen zijn. Dan ben je nog maar een huls, een zweem zul je dan zijn, iets dat niet meer is dan een droom nadat je wakker bent geworden of een herinnering aan iets dat je vergeten bent.’
‘Hol,’ fluisterde de derde stem. ‘Hol, hol, helemaal hol.’
‘Vluchten moet je,’ verzuchtte een stem zwakjes. ‘Volgens mij niet,’ zei Coraline. ‘Ik heb geprobeerd weg te lopen, maar dat hielp niet. Toen heeft ze gewoon mijn ouders gepakt. Kunnen jullie me vertellen hoe je uit deze ruimte wegkomt?’
‘Als we dat wisten, zouden we het je zeggen.’
‘Stakkerds,’ zei Coraline bij zichzelf.
Ze ging zitten. Ze trok haar trui uit, rolde die op en legde hem achter haar hoofd als een kussen. ‘Ze houdt me heus niet voorgoed in het donker,’ zei Coraline. ‘Ze heeft me hierheen gebracht om spelletjes te spelen. *Spelletjes en uitdagingen* zei de kat. Nou, een echte uitdaging ben ik hier in het donker toch niet.’ Ze probeerde een makkelijke houding te vinden, wurmend en woelend om haar draai te vinden in de enge ruimte achter de

spiegel.
Haar maag knorde. Ze at haar laatste appel op, met heel kleine hapjes, om er zo lang mogelijk over te doen. Toen ze hem op had, had ze nog steeds honger.
Toen kreeg ze opeens een idee en ze fluisterde: ‘Als ze komt om me hieruit te laten, waarom komen jullie dan niet met me mee naar buiten?’
‘Konden we dat maar,’ verzuchtten ze met hun stemmen die amper aanwezig waren. ‘Maar zij heeft onze harten in bewaring. Nu horen wij thuis op donkere en lege plekken. Het licht zou ons ineen doen schrompelen, we zouden erin verbranden.’
‘O,’ zei Coraline.
Ze deed haar ogen dicht, waardoor het donker nog donkerder werd, en met haar hoofd op de opgerolde trui ging ze slapen. En toen ze in slaap viel, meende ze te voelen dat een geest haar op de wang kuste, teder, en een nietig stemmetje leek in haar oor te fluisteren, een stemmetje dat zo zwak was dat het er amper was, een zweempje-van-niets-stemmetje, zo zacht dat Coraline bijna kon geloven dat ze zich dat had ingebeeld. ‘Kijk door de steen heen,’ zei het stemmetje tegen haar.
En toen sliep ze.

8

De andere moeder zag er gezonder uit dan eerst. Ze had een lichte blos op de wangen en haar haar kronkelde als luie slangen op een warme dag. Haar zwarte knoopogen zagen eruit alsof ze pas gepoetst waren.
Ze was door de spiegel gedrongen alsof die van water was en had op Coraline neergekeken. Toen maakte ze de deur open met het zilveren sleuteltje. Ze tilde Coraline op net zoals Coralines echte moeder had gedaan toen Coraline nog veel kleiner was, het halfslapende kind tegen haar borst drukkend alsof ze een baby was.
De andere moeder droeg Coraline naar de keuken en zette haar heel voorzichtig op het aanrecht neer.
Coraline deed uit alle macht haar best om wakker te worden, zich heel even van niets anders bewust dan dat ze liefdevol in iemands armen had gelegen, hunkerend naar meer, maar toen besefte ze waar ze was en bij wie.
‘Zo, mijn lieve Coraline,’ zei haar andere moeder. ‘Ik heb je uit de kast gehaald. Je moest even een lesje leren, maar hier plegen wij rechtvaardigheid met goedertierenheid te temperen. Wij hebben de zondaar lief, ook al haten wij de zonde. Als jij nu een braaf kind bent en lief bent voor je moeder, gehoorzaam bent en netjes spreekt, dan zullen we elkaar opperbest begrijpen en zullen we innig veel van elkaar houden.’
Coraline wreef de slaap uit haar ogen.
‘Er zaten nog andere kinderen in die kast,’ zei ze. ‘Oude, van heel lang geleden.’
‘Is het heus?’ zei de andere moeder. Ze was druk in de weer tussen de pannen en de koelkast, haalde eieren en kazen te voorschijn, boter en een plak roze bacon.
‘Ja,’ zei Coraline. ‘Die waren er heus. Volgens mij wilt u van mij een van hen maken. Een dode huls.’
Haar andere moeder glimlachte toegeeflijk. Met haar ene hand sloeg ze eieren in een kom stuk, met de andere klopte ze die op. Toen liet ze een klontje boter in de koekenpan glijden, waar het sissend en spetterend ronddraaide terwijl ze dunne plakjes kaas sneed. Ze goot de gesmolten boter en de kaas bij de geklutste eieren en mengde alles goed door elkaar.
‘Kind toch, volgens mij praat je nu echt onzin,’ zei de andere moeder. ‘Ik hou van je. Ik zal altijd van je houden. Niemand bij zijn goede verstand

gelooft trouwens in geesten – want dat zijn allemaal maar leugenaars. Ruik eens wat een heerlijk ontbijt ik voor je maak.’ Ze goot het gele goedje in de pan. ‘Kaasomelet, die vind je het allerlekkerst.’
Coraline liep het water in de mond. ‘U speelt graag spelletjes,’ zei ze. ‘Dat is me verteld.’
De zwarte ogen van de andere moeder glinsterden. ‘Iedereen vindt spelletjes leuk,’ zei ze alleen maar.
‘Ja,’ zei Coraline. Ze klauterde van het aanrecht en ging aan tafel zitten.
De bacon lag onder de grill te spetteren en sissen. Het rook heerlijk.
‘Zou u niet gelukkiger zijn als u me eerlijk zou winnen?’ vroeg Coraline.
‘Misschien,’ zei de andere moeder. Ze deed enorm nonchalant, maar haar vingers waren krampachtig aan het trommelen en ze likte met haar felrode tong over haar lippen. ‘Wat heb je me te bieden?’
‘Mezelf,’ zei Coraline, terwijl ze onder tafel haar knieën omklemde om te zorgen dat ze ophielden met bibberen. ‘Als ik verlies, dan blijf ik voorgoed bij u en mag u van me houden. Dan zal ik een heel gehoorzame dochter zijn. Ik zal uw eten eten en spelletjes met u doen. Dan mag u knopen in mijn ogen naaien.’
Haar andere moeder staarde haar aan, zonder met de zwarte knopen te knipperen. ‘Dat klinkt bijzonder aardig,’ zei ze. ‘En als je niet verliest?’
‘Dan laat u me gaan. Dan laat u iedereen gaan – mijn echte vader en moeder, de dode kinderen, iedereen die u hier vasthoudt.’
De andere moeder haalde de bacon onder de grill vandaan en legde die op een bord. Toen liet ze de kaasomelet uit de pan op het bord glijden, waarbij ze even aan de pan schudde zodat de omelet perfect dubbelklapte, helemaal zoals het hoorde.
Ze zette het ontbijtbord voor Coraline neer, samen met een glas vers geperst sinaasappelsap en een beker schuimende warme chocolademelk.
‘Ja,’ zei ze. ‘Dat lijkt me wel leuk. Maar wat voor spel zullen we spelen? Een spelletje met raadsels? Een spelletje waarbij het op kennis aankomt of op vaardigheid?’
‘Een ontdekkingsspel,’ opperde Coraline. ‘Een spel waarin dingen gevonden moeten worden.’
‘En wat denk jij dat je zou moeten vinden in dit zoekspelletje, Coraline Jones?’
Coraline aarzelde even en toen zei ze: ‘Mijn ouders. En de zielen van de kinderen achter de spiegel.’

De andere moeder glimlachte toen ze dit hoorde, triomfantelijk, en Coraline vroeg zich af of ze wel goed gekozen had. Hoe dan ook, het was nu te laat om van gedachten te veranderen.
‘Afgesproken,’ zei de andere moeder. ‘Eet nu je ontbijt maar op, lieve schat. Maak je maar geen zorgen – het zal je geen kwaad doen.’
Coraline staarde naar het ontbijt. Ze had de pest aan zichzelf dat ze zich zo makkelijk gewonnen gaf, maar ze was uitgehongerd.
‘Hoe weet ik dat u zich aan uw woord zult houden?’ vroeg Coraline.
‘Dat zweer ik,’ zei de andere moeder. ‘Dat zweer ik op het graf van mijn eigen moeder.’
‘Heeft zij wel een graf?’ vroeg Coraline.
‘O, ja,’ zei de andere moeder. ‘Daar heb ik haar zelf in gestopt. En toen ik haar erop betrapte dat ze probeerde er weer uit te kruipen, heb ik haar teruggestopt.’
‘Zweer op iets anders. Zodat ik erop kan vertrouwen dat u zich aan uw woord zult houden.’
‘Mijn rechterhand,’ zei de andere moeder, terwijl ze die opstak. Ze wriemelde langzaam met de lange vingers, zodat haar klauwachtige nagels goed uitkwamen. ‘Daar zweer ik op.’
Coraline haalde haar schouders op. ‘Best,’ zei ze. ‘Afgesproken.’ Ze at haar ontbijt op, deed haar best niet te gulzig te eten. Ze had meer honger dan ze had gedacht.
Terwijl ze at, bleef haar andere moeder naar haar kijken. Het was moeilijk om wijs te worden uit de uitdrukking in die zwarte knoopogen, maar Coraline vond dat haar andere moeder er zelf ook hongerig uitzag.
Ze dronk haar sinaasappelsap op, maar ook al wist ze dat ze de chocolademelk lekker zou vinden, ze kon zich er niet toe zetten daarvan te proeven.
‘Waar moet ik beginnen te zoeken?’ vroeg Coraline.
‘Waar je maar wilt,’ zei haar andere moeder, alsof dat haar niets kon schelen.
Coraline keek haar aan en dacht diep na. Het had geen zin, zo besloot ze, om de tuin en het omliggende terrein te verkennen. Die bestonden niet, die waren niet echt. Er was geen in onbruik geraakt tennisveld in de wereld van de andere moeder, geen bodemloze put. Het enige wat echt was, was het huis zelf.
Ze keek om zich heen in de keuken. Ze deed de oven open, tuurde in de

vriezer, stak haar neus in het groentevak van de koelkast. De andere moeder volgde haar op de voet, terwijl ze Coraline bezag met een grijnslachje net aan de rand van haar lippen.
‘Hoe groot zijn zielen eigenlijk?’ vroeg Coraline.
De andere moeder ging aan de keukentafel zitten en leunde achterover tegen de muur, zonder iets te zeggen. Ze peuterde met een lange vuurrood gelakte vingernagel tussen haar tanden, toen tikte ze met die vinger, zachtjes, *tik-tik-tik* tegen het glimmende zwarte oppervlak van haar zwarte knoopogen.
‘Ook goed,’ zei Coraline. ‘Vertel het me dan maar niet. Mij een zorg. Het doet er niet toe of u me helpt of niet. Iedereen weet dat een ziel even groot is als een strandbal.’
Ze hoopte dat de andere moeder iets zou zeggen in de trant van: ‘Onzin, ze zijn ongeveer zo groot als rijpe uien – of reiskoffers – of een grootvaders klok,’ maar de andere moeder glimlachte alleen maar, en het ge*tik-tik-tik* van haar vingernagel tegen haar oog was even gestaag en niet-aflatend als het gedrup van waterdruppels uit een kraan in de gootsteen. En toen, besefte Coraline, wás het opeens het geluid van het water en was ze alleen in het vertrek.
Coraline huiverde. Ze had liever dat de andere moeder een plek had: als ze nergens was, kon ze overal zijn. En het is tenslotte altijd makkelijker om bang te zijn van iets wat je niet kunt zien. Ze stopte haar handen in haar zakken en haar vingers sloten zich rond de geruststellende vorm van de steen met het gat erin. Ze trok die uit haar zak, hield hem voor zich alsof ze een pistool in de hand had, en liep naar buiten, de gang in.
Er was niets te horen, alleen het *tik-tik* van water dat in de metalen gootsteen droop.
Ze wierp een blik op de spiegel aan het einde van de gang. Heel even werd die troebel en leek het haar of er gezichten in het glas zweefden, vaag en vormeloos, maar toen waren de gezichten weg en was er niets in de spiegel dan een meisje dat klein was voor haar leeftijd, met iets in haar hand dat zacht gloeide, net een groen kooltje.
Coraline keek neer op haar hand, verbaasd: het was gewoon een steen met een gat erin, een bruine steen, niets bijzonders. Toen keek ze weer in de spiegel, waar de steen als een smaragd gloeide. Een staart van groen vuur zwiepte van de steen in de spiegel en dreef in de richting van Coralines slaapkamer.

‘Hm,’ zei Coraline.
Ze liep de slaapkamer in. Het speelgoed trilde van opwinding toen ze binnenkwam, alsof het blij was haar te zien, en een klein tankje rolde uit de speelgoedkist op haar toe om haar te begroeten, waarbij zijn rupsband over een paar andere speeltjes heen reed. Het viel uit de speelgoedkist op de vloer, sloeg terwijl het viel over de kop en bleef liggen op het tapijt als een kever op zijn rug, brommend en met zijn rupsband snorrend tot Coraline het opraapte en weer rechtop zette. Het tankje vluchtte beschaamd onder het bed.
Coraline keek om zich heen in de kamer.
Ze keek in de kasten en in de laden. Toen pakte ze de speelgoedkist aan de ene kant op en schudde alle speeltjes die erin zaten op het tapijt uit, waar ze zich mopperend en onbeholpen wriemelend van elkaar bevrijdden. Een grijze knikker rolde over de vloer en sloeg met een tik tegen de muur. Geen van de speeltjes zag er nou bepaald als een ziel uit, dacht ze. Ze raapte een zilveren bedeltjesarmband op en bekeek die. Er hingen piepkleine dierenbedeltjes aan die elkaar langs de hele lengte van de armband nazaten, zonder dat de vos ooit het konijn ving of de beer ooit de vos inhaalde.
Coraline deed haar hand open en keek naar de steen met het gat erin, in de hoop dat ze daar een aanwijzing zou vinden, maar die vond ze niet. De meeste speeltjes die in de speelgoedkist hadden gezeten, waren nu weggekropen om zich onder het bed te verstoppen en de weinige speeltjes die nog over waren (een groen plastic soldaatje, de glazen knikker, een felroze jojo en zo) waren van die dingen die je in de echte wereld onder in speelgoedkisten vond: vergeten voorwerpen, in de steek gelaten en onbemind.
Ze stond op het punt weg te lopen om op andere plaatsen te gaan zoeken, maar toen dacht ze terug aan de stem in het duister, die zachte fluisterstem, en wat die haar had opgedragen. Ze hield de steen met het gat erin voor haar rechteroog. Ze kneep haar linkeroog dicht en bekeek de kamer door het gat in de steen.
Door de steen was de wereld grijs en kleurloos, net een potloodtekening. Alles erin was grijs – nee, niet helemaal alles: op de vloer glinsterde iets, iets wat de kleur had van een opgloeiend kooltje in een haard in een kinderkamer, de kleur van een felroodmet-oranje tulp die in de meizon staat te knikkebollen. Coraline strekte haar linkerhand uit, bang dat het brandende iets zou verdwijnen als ze het met haar blik zou loslaten, en ze

tastte er met haar vingers naar.
Haar vingers sloten zich rond iets glads en kouds. Ze griste het weg, haalde toen de steen met het gat erin voor haar oog weg en keek naar beneden. De grijze glazen knikker van onder uit de speelgoedkist lag dof in de roze palm van haar hand. Ze bracht de steen weer naar haar oog en keek erdoor naar de knikker. De knikker brandde en flonkerde nu weer als een rood vuur.
Een stem fluisterde in haar geest: ‘Ja heus, juffrouw, het staat me opeens weer bij dat ik beslist een jongen was, nu ik erbij stilsta. O, maar je moet voortmaken. Er moeten nog twee gevonden worden en de feeks is al boos dat je mij hebt gevonden.’
Wil dit me gaan lukken, dacht Coraline, *dan gaat het me niet lukken met haar kleren aan.* Ze trok weer haar eigen pyjama en haar ochtendjas en pantoffels aan en liet de grijze trui en de zwarte spijkerbroek netjes opgevouwen op het bed achter, de oranje laarsjes op de vloer naast de speelgoedkist.
Ze stopte de knikker in de zak van haar ochtendjas en liep de kamer uit, de gang in.
Er prikte iets op haar gezicht en handen, net zand dat op een winderige dag op het strand opwaait. Ze bedekte haar ogen en liep moeizaam verder.
Het schrijnende zand werd erger en het werd steeds moeilijker om te lopen, alsof ze op een wel zeer stormachtige dag tegen de wind optornde. Het was een venijnige wind, een koude wind.
Ze deed een stap naar achteren, in de richting waaruit ze was gekomen.
‘Toe, loop door,’ fluisterde de geeststem in haar oor, ‘want de feeks is boos.’
Ze stapte verder de gang in, tegen een volgende windvlaag in, die haar wangen en gezicht deed schrijnen van onzichtbaar zand, zo scherp als naalden, zo scherp als glas.
‘Wel eerlijk spelen!’ schreeuwde Coraline tegen de wind in.
Er kwam geen antwoord, maar de wind ranselde nog eenmaal om haar heen, mokkend, en ging toen opeens liggen, weg was hij. Toen Coraline langs de keuken liep, hoorde ze in de stilte die opeens was gevallen het *drup-drup* van het water uit de lekkende kraan, of misschien het ongeduldige getik van de lange vingernagels van de andere moeder op de tafel. Coraline wilde kijken, maar gaf daar niet aan toe.
Na nog een paar stevige passen bereikte ze de voordeur en liep ze naar buiten.

Coraline liep de trap af en om het huis heen tot ze de woning van de andere juffrouw Spink en juffrouw Forcible bereikte. De lampen bij de deur gingen nu flikkerend aan en uit, bijna lukraak, zonder woorden te vormen die Coraline begreep. De deur was dicht. Ze was bang dat die op slot was en duwde er met al haar kracht tegen. Eerst bleef hij klemmen, toen ging hij opeens open en Coraline liep struikelend het donkere vertrek aan de andere kant van de deur binnen.

Coraline sloot haar hand rond de steen met het gat erin en liep naar voren in het pikkedonker. Ze verwachtte een met gordijnen afgesloten voorvertrek te vinden, maar er was niets. De ruimte was donker. Het theater was verlaten. Ze liep voorzichtig verder. Boven haar ritselde iets. Ze keek omhoog, een nog dieper duister in, en op dat moment botsten haar voeten ergens tegenaan. Ze strekte haar arm naar beneden uit, raapte een zaklantaarn op, knipte die aan en liet de lichtstraal met grote bogen door het vertrek gaan.

Het theater was verwaarloosd en verlaten. Stoelen lagen kapot op de vloer en oude, stoffige spinnenwebben hingen aan de muren en aan het vermolmde hout en de vergane fluwelen gordijnen.

Opnieuw ritselde er iets. Coraline richtte haar lichtstraal naar boven, op het plafond. Daar boven zaten dingen, haarloos, glibberig. Ze bedacht dat ze misschien vroeger gezichten hadden gehad, dat het misschien ooit honden waren geweest, maar geen enkele hond had vleermuisvleugels of hing als een spin of een vleermuis ondersteboven.

De schepsels schrokken van het licht en eentje vloog weg, zijn vleugels snorden zwaar door de stoffige lucht. Coraline dook ineen toen hij rakelings over haar hoofd scheerde. Hij streek neer op een muur aan de andere kant van de ruimte en begon ondersteboven terug te klauteren naar de rest van de hondvleermuizen aan het plafond.

Coraline bracht de steen omhoog tot voor haar oog en tuurde door het gat de hele ruimte af, op zoek naar iets dat opgloeide of glinsterde, een duidelijk teken dat ergens in dit vertrek ook een ziel verstopt zat. Ze liet de lichtstraal van de zaklantaarn door de kamer schijnen terwijl ze zocht en het dichte stof in de lucht maakte dat de lichtstraal bijna tastbaar leek.

Er zat iets tegen de achterste muur van het vervallen toneel. Het was grijswit, tweemaal zo groot als Coraline zelf en het zat als een naaktslak tegen de achterwand geplakt. Coraline haalde eens diep adem. ‘Ik ben niet bang,’ zei ze tegen zichzelf. ‘Echt niet.’ Ze geloofde het zelf niet, maar ze klauterde het oude podium op. Haar vingers zonken weg in het rottende

hout toen ze zich omhoog hees.
Toen ze dichter bij het ding aan de muur kwam, zag ze dat het een soort omhulsel was, net het spinsel waarin een spin haar eitjes inkapselt. Het bewoog krampachtig in de lichtstraal. Binnen in het omhulsel zat iets wat op een mens leek, maar dan een mens met twee hoofden, met tweemaal zoveel armen en benen als normaal.
Het schepsel in het omhulsel zag er afschuwelijk vormeloos en onaf uit, alsof twee mensen van plastic waren opgewarmd en in elkaar waren gekneed, samengerold en geperst tot een enkel ding.
Coraline aarzelde. Ze wilde niet dichter op het ding toelopen. De hondvleermuizen lieten zich een voor een van het plafond vallen en begonnen rondjes door het vertrek te lopen. Ze kwamen steeds dichter bij haar, maar raakten haar niet aan.
Misschien zitten hier geen zielen verstopt, dacht ze. *Misschien kan ik gewoon weggaan, ergens anders heen.* Ze keek nog een laatste keer door het gat in de steen: het verlaten theater zag er nog steeds grimmig grijs uit, maar nu zag ze een bruine gloed, even warm en glanzend als in de was gezet kersenhout, een gloed die vanuit het omhulsel kwam. Wat het ook was dat zo opgloeide, het werd vastgehouden in een van de handen van het ding aan de muur.
Coraline liep langzaam over het vochtige toneel. Ze deed haar best om zo min mogelijk geluid te maken, bang dat als ze het ding in het omhulsel stoorde, het zijn ogen open zou doen, haar zou zien en dan...
Maar ze kon niets griezeligers verzinnen dan dat het haar aan zou kijken. Haar hart bonsde in haar borst. Ze deed nog een stap naar voren.
Ze was nog nooit zo bang geweest, maar toch liep ze verder tot ze het omhulsel bereikte. Toen stak ze haar hand in de kleverige, plakkerige witheid van het goedje aan de wand. Toen ze er tegenaan duwde, knisperde het zachtjes, net een piepklein vuurtje, en het plakte aan haar huid en kleren zoals spinrag aan je kleeft, als witte suikerspin. Ze duwde haar hand naar binnen en omhoog tot ze een koude hand aanraakte, die, dat kon ze voelen, zich rond alweer een glazen knikker had gesloten. De huid van het schepsel voelde glibberig aan, alsof het onder de gelatine zat. Coraline trok aan de knikker.
Eerst gebeurde er niets: de knikker zat stevig in de greep van het schepsel. Toen verslapte de greep van de vingers, een voor een, en gleed de knikker in haar hand. Ze trok haar arm terug door het kleverige web, opgelucht dat

de ogen van het ding niet open waren gegaan. Ze liet het licht op de gezichten van het schepsel schijnen. Die leken, zo bedacht ze, op de jongere uitvoeringen van juffrouw Spink en juffrouw Forcible, maar dan verwrongen en samengeperst, net twee klodders was die waren gesmolten en samengeklonterd tot een enkel afgrijselijk iets.
Zonder waarschuwing deed een van de handen van het schepsel opeens een uithaal naar Coralines arm. De vingernagels schraapten over haar huid, maar de hand was te glibberig om haar vast te grijpen en Coraline kon gelukkig haar arm terugtrekken. Toen gingen de ogen open, vier zwarte knopen die flonkerend op haar neer staarden, en twee stemmen die anders klonken dan enige stem die Coraline ooit had gehoord begonnen tegen haar te spreken. Een ervan jammerde en fluisterde, de andere zoemde als een dikke, nijdige bromvlieg voor een raam, maar de stemmen zeiden, als een enkel iemand: *‘Dievegge! Geef terug! Stop! Dievegge!’*
De lucht was opeens vol hondvleermuizen. Coraline begon achteruit te deinzen. Toen besefte ze dat, hoe angstaanjagend dat ding aan de muur dat ooit de andere dames Spink en Forcible was geweest ook was, het met zijn web aan de muur vastzat, omvat door zijn omhulsel. Het kon haar niet nazitten.
De hondvleermuizen klapwiekten en fladderden om haar heen, maar ze deden Coraline niets. Ze klauterde van het toneel weer naar beneden, bescheen met de zaklantaarn het oude theater, op zoek naar de uitgang.
‘Vlucht weg, juffrouw,’ jammerde een meisjesstem in haar hoofd. ‘Vlucht nu meteen weg. Je hebt nu twee van ons. Vlucht hier weg nu je bloed nog stroomt.’
Coraline liet de knikker in haar zak vallen bij de andere. Ze zag de deur, rende erop af en rukte eraan tot hij openging.

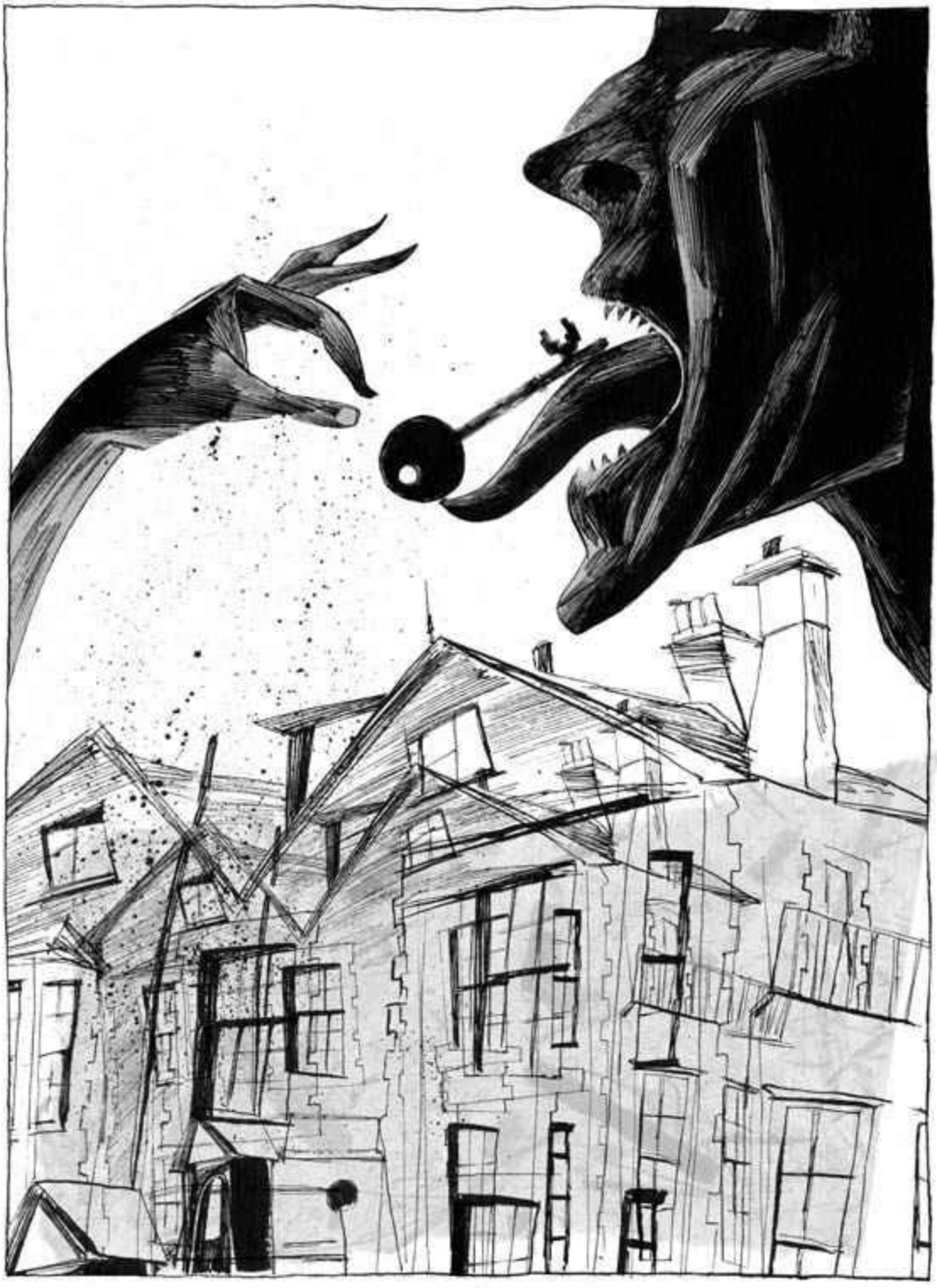

9

Buiten was de wereld veranderd in een vormeloze kringelende mist zonder vormen of schaduwen erachter, terwijl het huis zelf verwrongen en uitgerekt leek te zijn. Het kwam Coraline voor alsof het op de loer lag en op haar neer staarde, alsof het niet echt een huis was maar alleen het denkbeeld van een huis – en degene die dat denkbeeld had gehad, was niet een aardig iemand, daarvan was ze zeker. Er hing kleverig webspul aan haar arm en ze veegde dat zo goed als ze kon weg. De grijze vensters van het huis stonden onder rare hoeken scheef.

De andere moeder stond haar met haar armen over elkaar op het gras op te wachten. Haar zwarte knoopogen waren uitdrukkingsloos, maar haar lippen waren in kille woede opeengeperst.

Toen ze Coraline zag, strekte ze een lange witte hand uit en wenkte met een vinger. Coraline liep op haar toe. De andere moeder zei niets.

‘Ik heb er twee,’ zei Coraline. ‘Nog maar één ziel te gaan.’

De uitdrukking op het gezicht van de andere moeder veranderde niet. Alsof ze niet eens had gehoord wat Coraline zei.

‘Nou, ik dacht gewoon dat u dat wel zou willen weten,’ zei Coraline.

‘Dank je wel, Coraline,’ zei de andere moeder kil, en haar stem kwam niet alleen uit haar mond. Hij kwam uit de mist en de nevel en het huis en de lucht. Ze zei: ‘Je weet dat ik van je hou.’

En zonder het te willen knikte Coraline. Het was waar: de andere moeder hield van haar. Alleen hield ze van Coraline zoals een gierigaard van geld houdt, of een draak van zijn goud. Coraline wist dat ze in de knoopogen van de andere moeder een bezitting was, niets meer. Een troeteldier dat nog maar net mocht blijven omdat het niet echt leuk meer was.

‘Ik wil uw liefde niet,’ zei Coraline. ‘Ik wil helemaal niets van u.’

‘Zelfs niet een helpende hand?’ vroeg de andere moeder. ‘Je doet het tenslotte erg goed. Ik dacht dat je misschien wel een kleine hint zou willen, om je bij de rest van je ontdekkingstocht te helpen.’

‘Ik red het prima op eigen houtje,’ zei Coraline.

‘Ja,’ zei de andere moeder. ‘Maar als je de woning aan de voorkant binnen zou willen gaan – die lege woning – om er rond te kijken, dan zou je op een deur stuiten die op slot zit, en wat zou je dan moeten beginnen?’

‘O,’ zei Coraline, en ze dacht even na. Toen zei ze: ‘Is er een sleutel?’

De andere moeder stond daar in de papiergrijze mist van de wereld die steeds minder diepte kreeg. Haar zwarte haar wapperde om haar hoofd, alsof het zo zijn eigen gedachten en plannen had. Ze hoestte opeens achter in haar keel en toen deed ze haar mond open.
De andere moeder bracht haar hand omhoog en pakte een kleine koperen sleutel voor de voordeur van haar tong.
‘Hier,’ zei ze. ‘Die zul je nodig hebben om binnen te komen.’
Ze wierp de sleutel nonchalant naar Coraline, die hem met haar ene hand opving, voordat ze kon bedenken of ze dit wel wilde of niet. De sleutel was nog een beetje vochtig.
Een kille wind woei om hen heen en Coraline huiverde en wendde haar blik af. Toen ze weer voor zich uit keek, was ze alleen.
Onzeker liep ze om het huis heen naar de voorkant en voor de deur van de lege woning bleef ze staan. Net als alle deuren was ook deze felgroen geschilderd.
‘Ze heeft het niet goed met je voor,’ fluisterde een geeststem in haar oor. ‘Wij geloven niet dat zij jou zou willen helpen. Dit is vast een valstrik.’
Coraline zei: ‘Ja, daar heb je vast gelijk in.’ Toen stak ze de sleutel in het slot en draaide hem om.
Geruisloos zwaaide de deur open en geruisloos liep Coraline naar binnen.
De muren van de woning hadden de kleur van oude melk. De houten planken van de vloer waren kaal en stoffig, maar de sporen en patronen van oude vloerkleden en tapijten waren er nog op te zien.
Er stonden geen meubels in de woning, er waren alleen plekken waar vroeger meubels hadden gestaan. Er hing niets aan de muren; er waren alleen verschoten rechthoeken op de muren waaraan je kon zien waar vroeger schilderijen of foto’s hadden gehangen. Het was er zo stil dat Coraline zich verbeeldde dat ze de stofvlokjes door de lucht kon horen zweven.
Ze merkte dat ze best een beetje bang was dat er opeens iets te voorschijn zou kunnen springen, dus begon ze te fluiten. Ze dacht dat het moeilijker zou zijn voor wat ook om haar opeens te bespringen als ze liep te fluiten.
Eerst liep ze door de lege keuken. Toen liep ze door een lege badkamer, waar alleen een gietijzeren bad stond met in het bad een dode spin zo groot als een kleine kat. De laatste kamer die ze bekeek was vroeger, zo veronderstelde ze, een slaapkamer geweest. Ze kon zich voorstellen dat op de rechthoekige stofschaduw op de vloerplanken ooit een bed had gestaan.

Toen zag ze iets en ze glimlachte grimmig. Ingebed in de vloerplanken zat een grote metalen ring. Coraline ging op haar knieën zitten, pakte de koude ring in haar handen en trok die zo hard als ze kon omhoog.
Verschrikkelijk langzaam, stroef, zwaar, kwam een scharnierend vierkant stukje vloer omhoog: het was een valluik. Het kwam omhoog en door de opening kon Coraline alleen maar duisternis zien. Ze stak haar hand naar beneden en vond een koude lichtschakelaar. Ze haalde die over zonder veel hoop dat dit iets zou uithalen, maar ergens beneden ging een lamp aan, en een zwak geel schijnsel kwam door het gat in de vloer naar boven. Ze kon traptreden zien die naar beneden leidden, maar verder niets.
Coraline stak haar hand in haar zak en haalde de steen met het gat erin te voorschijn. Ze keek erdoor naar de kelder, maar zag niets. Ze stopte de steen terug in haar zak.
Door het gat steeg de geur op van vochtige klei, en iets anders, een wrange, scherpe geur als zure azijn.
Coraline liet zich in het gat zakken, met een zenuwachtige blik op het valluik. Dat was zo zwaar dat ze zeker wist dat als dat dichtviel, zij voorgoed in het duister gevangen zou zitten. Ze strekte haar hand uit en raakte het aan, maar het bleef op zijn plaats. Toen draaide ze zich om naar het duister en liep de treden af. In de muur onder aan de trap zat nog een lichtschakelaar, van roestig metaal. Ze drukte erop tot hij naar beneden klikte, en een naakte gloeilamp die aan een draadje aan het lage plafond hing, ging aan. De lamp gaf zo weinig licht dat Coraline niet eens goed kon onderscheiden wat er allemaal op de afbladderende muren van de kelder was geschilderd. Zo te zien waren het heel grove schilderingen. Er waren ogen, dat kon ze zien, en iets wat misschien druiven moest voorstellen. En daaronder andere dingen. Coraline wist eigenlijk niet zeker of het een schildering was die mensen moest voorstellen.
In een hoek van de ruimte lag een berg rommel: kartonnen dozen vol beschimmeld papier en daarnaast een hoop verteerde gordijnen.
Coralines pantoffels maakten een knersend geluid op de cementen vloer. De vieze lucht was nu erger. Ze stond op het punt zich om te draaien en weg te gaan, toen ze een voet onder de stapel gordijnen uit zag steken.
Ze haalde diep adem (de lucht van verzuurde wijn en beschimmeld brood vulde haar hoofd) en trok de vochtige stof weg, waardoor iets werd onthuld wat min of meer de vorm en grootte van een mens had.
In het flauwe licht duurde het een paar seconden voor ze besefte wat het

was: het ding was bleek en opgezwollen als een larve, met dunne stokachtige armen en voeten. Het had bijna geen trekken in het gezicht, dat pafferig en opgezwollen was als gerezen brooddeeg.
Het ding had twee grote zwarte knopen waar zijn ogen hadden moeten zitten.
Coraline slaakte een zacht kreetje, een geluidje van walging en afgrijzen, en alsof het ding haar had gehoord en wakker was geworden, kwam het langzaam overeind. Coraline stond als aan de grond genageld. Het ding draaide zijn hoofd om tot allebei zijn zwarte knoopogen recht op haar gericht waren. Een mond ging open in het mondloze gezicht, slierten bleek spul kleefden aan de lippen en een stem die in de verste verte niet meer op die van haar vader leek, fluisterde: ‘Coraline.’
‘Nou,’ zei Coraline tegen het ding dat ooit haar andere vader was geweest, ‘u hebt me tenminste niet besprongen.’
De takjesachtige handen van het schepsel gingen naar zijn gezicht en duwden de bleke klei heen en weer, maakten er een soort neus van. Het zei niets.
‘Ik ben op zoek naar mijn ouders,’ zei Coraline. ‘En de gestolen ziel van een van de andere kinderen. Zijn die hier beneden?’
‘Er is hier beneden niets,’ mompelde het bleke ding onduidelijk. ‘Niets dan stof en vocht en vergetelheid.’ Het ding was wit en enorm en opgezwollen. *Monsterlijk*, dacht Coraline, *maar ook zielig.* Ze hield de steen met het gat erin voor haar oog en keek erdoorheen. Niets. Het bleke ding vertelde haar de waarheid.
‘Arme stakkerd,’ zei ze. ‘Ik wil wedden dat ze u naar beneden heeft gestuurd als straf omdat u me te veel had verteld.’
Het ding aarzelde even, toen knikte het. Coraline vroeg zich af hoe ze ooit had kunnen vinden dat dit larveachtige ding op haar vader leek.
‘Ik vind het heel naar voor u,’ zei ze.
‘Ze is erg uit haar hum,’ zei het ding dat ooit haar andere vader was geweest. ‘Heel beslist uit haar hum. Je hebt haar echt goed nijdig gemaakt. En als ze nijdig is, krijgt iedereen ervan langs. Zo is ze nu eenmaal.’
Coraline aaide het even over zijn haarloze hoofd. Zijn huid voelde plakkerig aan, net warm brooddeeg. ‘Arme stakkerd,’ zei ze. ‘U bent gewoon een ding dat ze heeft gemaakt en toen heeft weggegooid.’
‘Het ding knikte heftig. Door het knikken viel het linker knoopoog eraf en het kletterde op de betonnen vloer. Het ding keek wezenloos rond met zijn

ene oog, alsof het haar niet meer kon vinden. Eindelijk zag het haar en met heel veel moeite deed het nog één keer zijn mond open en zei met een natte, dringende stem: ‘Ren weg, kind. Ga hier weg. Ze wil dat ik jou kwaad doe, dat ik jou hier voorgoed vasthoud, zodat je het spel niet kunt uitspelen en zij wint. Ze zet me geweldig onder druk om jou kwaad te doen. Ik kan niet tegen haar op.’
‘Dat kunt u best,’ zei Coraline. ‘Dapper zijn, hoor.’
Ze keek om zich heen: het ding dat ooit de andere vader was geweest, bevond zich tussen haar en de trap die omhoogvoerde de kelder uit. Ze begon voetje voor voetje langs de muur te schuiven in de richting van de trap. Het ding draaide zich bottenloos om tot zijn ene oog haar weer aankeek. Het leek nu groter te worden, en wakkerder. ‘Helaas,’ zei het. ‘Dat kan ik niet.’
En toen stormde het op haar af, dwars door de kelder, zijn tandeloze mond wijd opengesperd.
Coraline had maar een tel om te reageren. Ze kon maar twee dingen bedenken om te doen: ze kon gillen en proberen weg te rennen, en in een slecht verlichte kelder nagezeten worden door dat enorme larvegeval, nagezeten worden tot dat haar te pakken kreeg, of ze kon iets anders doen.
Dus deed ze iets anders.
Toen het ding haar bereikte, strekte Coraline haar hand uit en sloot die rond het overgebleven knoopoog van het ding, en ze gaf er een ruk aan, zo hard als ze maar kon.
Heel even gebeurde er niets. Toen liet de knoop los. Hij vloog uit haar hand, ketste tegen de muren om daarna op de keldervloer te vallen.
Het ding verstarde ter plekke. Het wierp blindelings zijn bleke hoofd in de nek, het deed zijn mond afschuwelijk wijd open en brulde van woede en frustratie. Toen, in een enkele woeste uitval, schoot het ding op de plek af waar Coraline even tevoren had gestaan.
Maar daar stond Coraline niet meer. Ze liep al zo zachtjes als ze maar kon op haar tenen de trap op die haar weg zou voeren uit de schemerige kelder met de primitieve schilderingen op de muren. Toch kon ze haar ogen niet van de vloer beneden zich houden, waar het bleke geval spartelend en kronkelend naar haar zocht. Toen, alsof het werd verteld wat het moest doen, hield het schepsel zich stil en viel zijn blinde hoofd schuin opzij.
Hij luistert of hij mij kan horen, dacht Coraline. *Ik moet extra zachtjes doen*.
Ze zette een volgende stap naar boven, maar haar voet gleed weg op de tree

en het ding hoorde haar.
Zijn hoofd draaide haar kant op. Even stond het te zwaaien en leek het te bedenken wat het moest doen. Toen, zo snel als een slang, glibberde het op de trap af en begon daar tegenop te glijden, op haar af. Coraline draaide zich om en rende als een bezetene de laatste vijf treden op, en toen hees ze zich omhoog naar de vloer van de stoffige slaapkamer. Zonder te aarzelen trok ze het zware valluik naar zich toe en liet het vallen. Het viel met een dreun op zijn plaats net toen iets groots ertegenaan bonsde. Het valluik schudde en rammelde in de vloer maar het bleef op zijn plek.
Coraline haalde diep adem. Als er iets van meubels in die woning had gestaan, al was het maar een stoel geweest, zou ze die op het valluik hebben getrokken, maar er was niets.
Ze liep zo snel als ze maar kon de woning uit, zonder echt te rennen, en ze deed de voordeur achter zich op slot. Ze legde de sleutel van de deur onder de mat. Toen liep ze de oprit in.
Ze had half en half verwacht dat de andere moeder daar zou staan wachten tot Coraline naar buiten zou komen, maar de wereld was stil en leeg.
Coraline wilde naar huis.
Ze sloeg haar armen om zich heen en zei tegen zichzelf dat ze dapper was, en ze geloofde zichzelf bijna. Toen liep ze in de grijze mist die geen mist was om naar de zijkant van het huis, naar de trap, om naar boven te gaan.

10

Coraline liep de buitentrap op naar de bovenste woning, waar in haar wereld de gekke oude man van boven woonde. Ze was daar een keer met haar echte moeder geweest, toen haar moeder collecte liep voor een goed doel. Ze hadden in de deuropening staan wachten terwijl de gekke oude man met de grote snor de enveloppe had gezocht die Coralines moeder had achtergelaten, en het had in die woning naar vreemdsoortig eten geroken en naar pijptabak en naar vreemde, scherpe, kaasachtig geurende dingen waarvan Coraline niet had geweten wat dat waren. Ze had niet verder naar binnen gewild.

‘Ik ben een ontdekkingsreiziger,’ zei Coraline hardop, maar haar woorden klonken gedempt en dood in de mistige lucht. Nou, ze was toch uit die kelder weggekomen, waar of niet?

En dat was ook zo. Maar als er een ding was waarvan Coraline zeker was, dan was dat wel dat deze woning nog erger zou zijn.

Ze had de bovenste verdieping van het huis bereikt. De bovenste woning was vroeger de zolder van

het huis geweest, maar dat was lang geleden. Ze klopte op de groen geschilderde deur. De deur zwaaide open en ze liep naar binnen.

We hebben ogen en we hebben gevoel We hebben staarten, we hebben klauwen We gaan jullie mores leren, als je begrijpt wat ik bedoel
Zodra wij de baas zijn, zal het jullie
berouwen.
fluisterden minstens tien nietige stemmetjes in die donkere woning waarin het plafond zo laag was waar het bij de muren uitkwam, dat Coraline dit als ze op haar tenen ging staan, bijna met haar hand kon aanraken.
Rode oogjes staarden haar aan. Kleine roze pootjes renden weg toen ze dichterbij kwam. Donkerder schaduwen glipten door de schaduwen aan de randen van dingen.
Het rook hier veel akeliger dan in de echte woning van de gekke oude man van boven. Daar rook het naar eten (vies eten, wat Coraline betrof, maar ze wist dat dat een kwestie van smaak was: zij hield nu eenmaal niet van kruiden of specerijen of exotische dingen). Het rook hier alsof alle exotische etenswaren uit de hele wereld lagen te rotten.

‘Kleine meid,’ zei een ritselende stem in een ver vertrek.

‘Ja,’ zei Coraline. *Ik ben niet bang*, zei ze tegen zichzelf, en terwijl ze dit dacht, wist ze dat het waar was. Er was hier niets om bang voor te zijn. Deze dingen – zelfs dat ding in de kelder – waren illusies, dingen die de andere moeder had gemaakt als een afgrijselijke parodie op de echte mensen en de echte dingen aan het andere eind van de gang. Ze kon niet eens echt iets maken, besloot Coraline. Ze kon alleen maar dingen die al bestonden verdraaien en na-apen en vervormen.
En toen vroeg Coraline zich opeens af waarom de andere moeder een sneeuwbol op de schoorsteenmantel in de mooie kamer had gezet, want in Coralines wereld was die schoorsteenmantel helemaal leeg.
Zodra ze zichzelf die vraag had gesteld, besefte ze dat er ook echt een antwoord op was.
Toen klonk de stem weer en werd haar gedachtegang onderbroken.
‘Kom hier, kleine meid. Ik weet wat je wilt, kleine meid.’ Het was een

ritselende stem, krasserig en droog. De stem deed Coraline denken aan een of ander enorm dood insect. En dat was mal, dat wist ze best. Hoe kon iets doods, en dan nog wel een dood insect, nou een stem hebben?
Ze liep een paar kamers door met lage, schuine plafonds, tot ze de laatste kamer bereikte. Dat was een slaapkamer, en de andere gekke oude man van boven zat aan het verste uiteinde van de kamer, in het schemerdonker, dik aangekleed in zijn jas, met zijn hoed op. Toen Coraline binnenkwam, begon hij te praten. ‘Er is niets veranderd, kleine meid,’ zei hij, en zijn stem klonk als het geluid dat droge bladeren maken als ze over het trottoir ritselen. ‘Stel nou eens dat je alles doet wat je hebt gezworen te doen? Nou, wat dan? Dan is er nog steeds niets veranderd. Dan ga je naar huis. Dan zul je je vervelen. Dan zal niemand aandacht aan je besteden. Niemand zal naar je luisteren, niet echt naar je luisteren. Jij bent te slim en te stil, daarom begrijpen ze je niet. Ze zeggen je naam niet eens goed.
Blijf toch hier bij ons,’ zei de stem van de gedaante achter in de kamer. ‘Wij zullen naar je luisteren en met je spelen en met je lachen. Je andere moeder zal hele werelden voor je bouwen die je kunt verkennen, en die zal ze elke avond als je ermee klaar bent, weer afbreken. Elke dag zal beter en leuker zijn dan de dag daarvoor. Weet je nog, die speelgoedkist? Hoeveel beter zou een wereld zijn die net zo is gemaakt, en helemaal voor jou?’
‘En zullen er ook grijze, regenachtige dagen zijn waarop ik werkelijk niet weet wat ik moet doen, met niets om te lezen of om naar te kijken en nergens waar je heen kunt, zodat het lijkt of er maar geen einde aan de dag komt?’ vroeg Coraline.
Vanuit de schaduwen zei de man: ‘Nooit.’
‘En zullen er akelige maaltijden zijn, met eten van recepten, met knoflook en dragon en tuinbonen?’ vroeg Coraline.
‘Elke maaltijd zal heerlijk zijn,’ fluisterde de stem van onder de hoed van de oude man. ‘Niets zal over je lippen gaan wat jij niet absoluut verrukkelijk vindt.’
‘En mag ik dan lichtgevende groene handschoenen aan, en gele regenlaarzen in de vorm van kikkers?’ vroeg Coraline.
‘Kikkers, eenden, neushoorns, inktvissen – wat je maar wilt. De wereld zal elke ochtend helemaal nieuw en speciaal voor jou gemaakt worden. Als je hier blijft, kun je alles hebben wat je maar wilt.’
Coraline zuchtte. ‘U begrijpt het echt niet, hè?’ zei ze. ‘Ik wil helemaal niet alles wat ik maar wil. Dat wil niemand. Niet echt. Wat zou er nou aan zijn

als ik alleen maar de hele tijd alles kreeg wat ik maar wilde? Zomaar, zonder dat het ook maar iets betekende. Wat dan?'
'Ik begrijp het niet,' zei de fluisterstem.
'Natuurlijk begrijpt u het niet,' zei ze, terwijl ze de steen met het gat erin naar haar oog bracht. 'U bent maar een slechte kopie van de gekke oude man van boven.'
'Zelfs dat niet meer,' zei de dode fluisterstem. Er kwam een gloed uit de regenjas van de man, ongeveer ter hoogte van zijn borst. Door het gat in de steen schitterde en flonkerde die gloed zo blauwwit als een ster. Ze wilde maar dat ze een stok of zoiets had om hem mee te porren. Ze wilde liever niet dichter bij de schimmige man achter in de kamer komen.
Coraline deed een stap dichter op de man toe, en toen viel hij uiteen. Zwarte ratten sprongen weg uit de mouwen en van onder de jas en hoed uit, minstens twintig ratten, met rode ogen die blonken in het duister. Kwetterend renden ze weg. De jas fladderde en viel toen zwaar op de vloer neer. De hoed rolde weg naar een hoek van de kamer.
Coraline strekte haar hand uit en trok de jas open. Die was leeg, al voelde hij vettig aan. De laatste glazen knikker was nergens in die jas te bekennen. Ze zocht de kamer af, turend door het gat in de steen, en zag toen iets ter hoogte van de vloer flonkeren en stralen als een ster, vlak bij de deuropening. Het werd meegedragen in de voorpoten van de grootste zwarte rat. Net toen ze keek, glipte hij weg.
Ze rende achter hem aan en de andere ratten keken vanuit de hoeken van de kamer toe.
Nu kunnen ratten harder rennen dan mensen, vooral over korte afstanden. Maar een grote zwarte rat met een knikker tussen zijn voorpoten kan toch niet op tegen een vastberaden meisje (ook al is ze nog zo klein voor haar leeftijd) dat het op een lopen zet. Kleinere zwarte ratten renden heen en weer voor haar voeten, in een poging haar af te leiden, maar ze lette op geen van hen en hield haar blik strak gericht op die ene rat met de knikker, die recht op de voordeur afrende.
Ze bereikten de trap buiten het gebouw.
Terwijl Coraline de trap afrende, had ze genoeg tijd om te zien dat het huis zelf nog steeds aan het veranderen was, steeds vager en vlakker werd. Het deed haar nu denken aan een foto van een huis, niet een echt huis. Toen rende ze alleen nog maar keihard de trap af achter de rat aan, er was geen plek meer in haar hoofd voor iets anders, ze wist zeker dat ze hem zou

inhalen. Ze rende snel, te snel, ontdekte ze toen ze de onderste tree van de bovenste trap had bereikt en haar voet weggleed en ze met een klap op de betonnen overloop neerviel.
Haar linkerknie was geschaafd en ontveld en de palm van haar hand, die ze had uitgestrekt om zich op te vangen, was een en al opengehaalde huid en gruis. Het deed een beetje pijn en zou, zo wist ze, al gauw veel erger pijn gaan doen. Ze peuterde het gruis uit haar handpalm, klauterde overeind en rende toen zo snel als ze kon, ook al wist ze dat ze verloren had en het te laat was, de laatste trap af naar de begane grond.
Ze keek om zich heen of ze de rat zag, maar die was verdwenen en de knikker met hem.
Haar hand schrijnde waar de huid was geschaafd en uit haar knie sijpelde bloed langs haar gescheurde pyjamabroekspijp. Het was even erg als die zomer toen haar moeder de oefenwieltjes van Coralines fietsje had gehaald, maar toen had ze, behalve alle schrammen en schaafwonden (op haar knieën hadden korsten boven op korsten gezeten) toch ook een gevoel gehad dat ze iets had gepresteerd. Ze was iets aan het leren geweest, had iets gedaan wat ze voordien niet had gekund. Nu voelde ze niets dan een kil verlies. Ze was tekortgeschoten tegenover de geestkinderen. Ze was tekortgeschoten tegenover haar ouders. Ze was tekortgeschoten tegenover zichzelf, was tekortgeschoten in helemaal alles.
Ze deed haar ogen dicht en had het liefst gewild dat de aarde haar zou opslokken.
Ze hoorde een kuchje.
Ze deed haar ogen open en zag de rat. Die lag op het stenen pad onder aan de trap met een verbaasde uitdrukking op zijn gezicht – dat nu zeker tien centimeter van de rest van hem af lag. Zijn snorharen stonden stijf, zijn ogen stonden wijd open, zijn tanden waren duidelijk te zien, geel en scherp. Een kraagje nat bloed glinsterde om zijn hals.
Naast de onthoofde rat zat de zwarte kat, met een zelfvoldane uitdrukking op zijn gezicht. Zijn ene poot rustte op de grijze glazen knikker.
‘Ik meen dat ik al eens heb verteld,’ zei de kat, ‘dat ik eigenlijk helemaal niet zo dol ben op ratten. Maar ik had de indruk dat je deze nodig had. Ik hoop dat je me niet kwalijk neemt dat ik me ermee bemoeid heb.’
‘Ik geloof,’ zei Coraline, die probeerde op adem te komen. ‘Ik geloof dat je misschien – wel zoiets – hebt gezegd, ja.’
De kat haalde zijn poot van de knikker en die rolde op Coraline af. Ze

raapte hem op. In haar hoofd fluisterde een laatste stem haar dringend iets toe.
‘Ze heeft tegen je gelogen. Nu ze je eenmaal heeft, zal ze je nooit opgeven. Ze zal evenmin een van ons opgeven dan dat ze haar aard zou veranderen.’
Coralines nekharen gingen overeind staan, want ze wist dat de meisjesstem de waarheid sprak. Ze stopte de knikker in de zak van haar ochtendjas bij de andere.
Ze had nu alle drie de knikkers.
Nu hoefde ze alleen nog maar haar ouders te vinden.
En, besefte Coraline opeens tot haar verbazing, dat was makkelijk. Ze wist precies waar haar ouders waren. Als ze er eerder bij stil had gestaan, had ze de hele tijd kunnen weten waar ze waren. De andere moeder kon niets scheppen. Ze kon alleen maar vervormen, verdraaien en veranderen.
De schoorsteenmantel in de mooie kamer thuis was helemaal leeg. Maar doordat ze dat wist, wist ze ook iets anders.
‘De andere moeder. Ze is van plan haar belofte te breken. Ze zal ons niet laten gaan,’ zei Coraline.
‘Daar zie ik haar inderdaad toe in staat,’ gaf de kat toe. ‘Zoals ik al zei, je hebt geen garantie dat ze het spel eerlijk zal spelen.’ Toen tilde hij zijn kop op. ‘Wacht eens even ... zag je dat?’
‘Wat?’
‘Kijk eens achter je,’ zei de kat.
Het huis was nog vlakker geworden. Het zag er niet eens meer uit als een foto – eerder als een tekening, een grove houtskoolschets van een huis op grijs papier.
‘Wat er ook gebeurt,’ zei Coraline, ‘dank je wel voor je hulp met de rat. Ik geloof dat ik er bijna ben, hè? Dus verdwijn nou maar in de mist of waar dan ook heen en dan zal ik, nou ja, dan hoop ik dat ik je thuis weer tegenkom. Als ze me naar huis laat gaan.’
De haren van de kat stonden recht overeind en zijn staart was even dik als de borstel van een schoorsteenveger.
‘Wat is er?’ vroeg Coraline.
‘Ze zijn weg,’ zei de kat. ‘Ze zijn verdwenen. De ingangen en uitgangen van het huis. Ze zijn geplet.’
‘Is dat erg?’
De kat liet zijn staart zakken en zwiepte die nijdig heen en weer. Hij maakte een laag grommend geluid achter in zijn keel. Hij liep in een kringetje tot

hij met zijn gezicht van Coraline af stond en begon toen stijfjes stapje voor stapje achteruit te lopen, tot hij tegen Coralines been drong. Ze strekte haar hand naar beneden om hem te aaien en voelde hoe snel zijn hart klopte. Hij trilde als een dood blaadje in een storm.
‘Het komt wel goed,’ zei Coraline. ‘Het komt allemaal goed. Ik breng je wel thuis.’
De kat zei niets.
‘Kom mee, kat,’ zei Coraline. Ze deed een stap achteruit naar de trap, maar de kat bleef waar hij was. Hij zag er doodongelukkig uit en, gek genoeg, veel kleiner.
‘Als de enige uitweg langs haar heen voert, dan gaan we gewoon langs die weg.’ Ze liep terug naar de kat, bukte zich en tilde hem op. De kat stribbelde niet tegen. Hij beefde alleen maar. Ze ondersteunde zijn achterste met haar hand en legde zijn voorpoten over haar schouders. De kat was zwaar maar niet te zwaar om te dragen. Hij likte aan de palm van haar hand, waar het bloed van de schaafwond opwelde.
Coraline liep treetje voor treetje de trap op, terug naar haar eigen woning. Ze was zich bewust van de knikkers die in haar zak tegen elkaar tikten, van de steen met het gat erin, van de kat die zich tegen haar aan drukte.
Ze kwam bij haar voordeur aan – nu nog maar de krabbel van een klein kind dat een deur tekent – en duwde er met haar hand tegenaan, half verwachtend dat haar hand erdoorheen zou scheuren, en dat ze erachter niets zou zien dan duisternis en uitgestrooide sterren.
Maar de deur zwaaide open en Coraline liep naar binnen.

11

Eenmaal binnen, in haar woning, of eigenlijk in de woning die niet de hare was, zag Coraline tot haar opluchting dat die niet was veranderd in de lege tekening waarin de rest van het huis leek te zijn veranderd. De woning had diepte en schaduwen en iemand die in de schaduwen stond te wachten op Coralines terugkeer.

‘Dus je bent terug,’ zei de andere moeder. Ze klonk niet blij. ‘En je hebt ongedierte meegebracht.’

‘Nee,’ zei Coraline. ‘Ik heb een vriend meegebracht.’ Ze voelde de kat onder haar handen verstijven, alsof hij popelde om ervandoor te gaan. Coraline had hem graag als een teddybeer tegen zich aan gedrukt, ter geruststelling, maar ze wist dat katten het vreselijk vinden om stevig vastgehouden te worden en ze vermoedde dat de kans groot was dat bange katten als ze nijdig worden waarschijnlijk zouden bijten en krabben, zelfs als ze aan jouw kant stonden.

‘Je weet dat ik van je hou,’ zei de andere moeder op vlakke toon.

‘Dat laat u wel op een heel rare manier blijken,’ zei Coraline. Ze liep de gang door en toen de mooie kamer in, vastberaden stap voor vastberaden stap, terwijl ze net deed of ze de zwarte ogen van de andere moeder niet in haar rug voelde. De deftige meubels van haar grootmoeder stonden er nog en ook het schilderij van de vreemde vruchten hing nog aan de muur (alleen was het fruit op het schilderij nu opgegeten, en het enige wat nog in de schaal lag, waren het bruin geworden klokhuis van een appel, een paar pruimen- en perzikpitten en het steeltje van wat voorheen een tros druiven was geweest). De tafel met de leeuwenpoten krabde met zijn geklauwde houten poten over het tapijt alsof hij ongeduldig iets afwachtte. Aan de andere kant van de kamer, in de hoek, stond de houten deur die ooit op een andere plek toegang had gegeven tot een bakstenen muur. Coraline deed haar best er niet naar te staren. Door het raam was niets dan mist te zien.

Dit was het dan, wist Coraline. Het uur van de waarheid. Het moment waarop het laatste deel van het raadsel ontrafeld zou worden.

De andere moeder was achter haar aan binnengekomen. Ze stond nu midden in de kamer, tussen Coraline en de schoorsteenmantel, en ze keek met zwarte knoopogen op Coraline neer. *Gek hoor*, dacht Coraline. De andere moeder leek helemaal niet op haar eigen moeder. Ze vroeg zich af hoe ze zich ooit zo had kunnen laten misleiden dat ze had gedacht dat er een gelijkenis was. De

andere moeder was reusachtig groot – haar hoofd raakte bijna het plafond – en heel erg bleek, de kleur van de buik van een spin. Haar haar wriemelde en kronkelde om haar hoofd en haar tanden waren zo scherp als messen...
‘Nou?’ zei de andere moeder op scherpe toon. ‘Waar zijn ze?’
Coraline leunde tegen een armstoel, verlegde met haar linkerhand de kat, stak haar rechterhand in haar zak en haalde de drie glazen knikkers te voorschijn. Ze waren van grijs matglas en ze tikten tegen elkaar in de palm van haar hand. De andere moeder strekte haar witte vingers naar de knikkers uit, maar Coraline liet ze weer in haar zak glijden. Op dat moment wist ze dat het waar was. Dat de andere moeder echt niet van plan was haar te laten gaan of zich aan haar woord te houden. Ze had zich met haar geamuseerd, dat was alles. ‘Wacht even,’ zei ze. ‘We zijn nog niet uitgespeeld, toch?’
De andere moeder keek haar met een dodelijke blik aan, maar ze glimlachte poeslief. ‘Nee,’ zei ze. ‘Eigenlijk niet. Je moet tenslotte nog je ouders vinden, nietwaar?’
‘Ja,’ zei Coraline. *Ik mag niet naar de schoorsteenmantel kijken,* dacht ze. *Ik mag er niet eens aan denken.*
‘Nou?’ zei de andere moeder. ‘Ga ze maar halen. Wil je nog eens in de kelder kijken? Daar heb ik nog meer interessante dingen verborgen, weet je.’
‘Nee,’ zei Coraline. ‘Ik weet waar mijn ouders zijn.’ De kat lag zwaar in haar armen. Ze verlegde hem iets naar voren en maakte al doende zijn nageltjes van haar schouders los.
‘Waar dan?’
‘Dat is nogal wiedes,’ zei Coraline. ‘Ik heb overal gekeken waar u ze verstopt zou kunnen hebben. Ze zijn niet hier in huis.’
De andere moeder bleef stokstijf staan, ze gaf niets prijs, haar lippen waren stijf op elkaar geperst. Ze leek wel een wassen beeld. Zelfs haar haar bewoog niet meer.
‘Dus,’ vervolgde Coraline, met beide handen stevig om de zwarte kat geslagen, ‘weet ik waar ze moeten zijn. U hebt ze verstopt in de gang tussen de huizen, waar of niet? Ze zitten achter die deur.’ Ze knikte met haar hoofd in de richting van de deur in de hoek.
De andere moeder bleef zo stil als een standbeeld staan, maar een zweem van een glimlach verscheen op haar gezicht. ‘O, is het heus, denk je?’
‘Waarom maakt u die niet open?’ zei Coraline. ‘Daar zitten ze beslist.’
Het was haar enige weg naar huis, dat wist ze. Maar het hing allemaal af van de behoefte van de andere moeder om zich te verkneukelen, haar behoefte

niet alleen om te winnen maar om te laten zien dat ze gewonnen had.
De andere moeder liet haar hand langzaam in de zak van haar schort glijden en haalde de zwarte ijzeren sleutel te voorschijn. De kat bewoog onrustig in Coralines armen, alsof hij naar beneden wilde springen. *Blijf nou nog heel even zitten*, dacht ze tegen hem, zich afvragend of hij haar kon horen. *Ik zorg heus dat we allebei thuiskomen. Dat heb ik je toch gezegd. Ik beloof het je.*
Ze voelde hoe de kat zich in haar armen iets ontspande.
De andere moeder liep naar de deur en duwde de sleutel in het slot.
Ze draaide de sleutel om.
Coraline hoorde een zware *klik* van het mechaniek. Ze had zich al in beweging gezet, zo stilletjes als ze maar kon, stapje voor stapje, achteruit naar de schoorsteenmantel.
De andere moeder duwde de deurklink naar beneden en trok de deur open. De gang daarachter werd zichtbaar, donker en leeg. ‘Kijk,’ zei ze, met een handgebaar naar de gang. De uitdrukking van verrukking op haar gezicht bood een nare aanblik. ‘Je hebt het mis! Je weet helemaal niet waar je ouders zijn, hè? Daar zijn ze in elk geval niet.’ Ze draaide zich om en keek Coraline aan. ‘Nu,’ zei ze, ‘zul jij voor eeuwig en altijd hier blijven.’
‘Nee,’ zei Coraline, ‘Dat zal ik niet.’ En zo hard als ze kon slingerde ze de zwarte kat naar de andere moeder. Hij landde krijsend op haar hoofd, uithalend met zijn klauwen, zijn tanden ontbloot, fel en nijdig. Met zijn haren recht overeind zag hij er anderhalf keer zo groot uit als in het echt. Zonder af te wachten wat er zou gebeuren, strekte Coraline haar hand uit naar de schoorsteenmantel en sloot hem rond de sneeuwbol, die ze diep in de zak van haar ochtendjas stopte.
De kat miauwde luid en klaaglijk en zette zijn tanden in de wang van de andere moeder. Zij haalde naar hem uit. Bloed stroomde uit de schrammen op haar witte gezicht – geen rood bloed maar donkere, teerzwarte smurrie. Coraline rende op de deur af.
Ze trok de sleutel uit het slot.
‘Laat haar! Kom mee!’ schreeuwde ze naar de kat. Die blies en deed met zijn klauwen zo scherp als scalpels een woeste uithaal naar het gezicht van de andere moeder, en zwarte drab sijpelde uit de krabben op de neus van de andere moeder. Toen sprong hij op de grond. ‘Vlug!’ zei ze. De kat rende naar Coraline en samen stapten ze de donkere gang in.
Het was kouder op de gang, net zoals wanneer je op een warme dag naar beneden gaat, een kelder in. De kat aarzelde even, maar toen hij de andere

moeder op hen af zag komen, rende hij naar Coraline toe en hield halt bij haar benen.
Coraline begon de deur dicht te trekken.
Die was zwaarder dan zij ooit had gedacht dat een deur zou kunnen zijn, en hem dichttrekken was alsof ze hem tegen een harde wind in dicht probeerde te doen. En toen voelde ze dat iets aan de andere kant tegen haar in begon te trekken.
Ga dicht! dacht ze. Toen zei ze hardop: ‘Toe nou,

alsjeblieft!’ En ze voelde hoe de deur begon te bewegen, dicht begon te gaan, tegen de spookwind in.
Opeens merkte ze dat er andere mensen bij haar in de gang stonden. Ze kon haar hoofd niet omdraaien om naar ze te kijken, maar ze wist wie ze waren zonder te hoeven kijken. ‘Help me alsjeblieft,’ zei ze. ‘Jullie allemaal.’
De andere mensen in de gang – drie kinderen en twee volwassenen – hadden op de een of andere manier te weinig substantie om de deur aan te kunnen raken. Maar hun handen sloten zich om de hare terwijl ze aan de grote ijzeren deurklink trok en opeens voelde ze zich sterk.
‘Niet opgeven, juffrouw! Wees sterk! Wees sterk!’ fluisterde een stem in haar geest.
‘Trekken, meisje, trekken!’ fluisterde een andere.
En toen zei een stem die klonk als die van haar moeder – haar eigen moeder, haar echte, fantastische, irritante, mallotige, geweldige moeder – alleen maar: ‘Goed gedaan, Coraline,’ en dat was genoeg.
De deur begon dicht te glijden, zo makkelijk als wat.
‘Nee!’ krijste een stem vanachter de deur, en die klonk zelfs in de verste verte niet meer menselijk.
Iets graaide naar Coraline door de zich sluitende opening tussen de deur en de deurlijst heen. Coraline trok met een ruk haar hoofd weg, maar de deur begon weer open te gaan.
‘We gaan naar huis,’ zei Coraline. ‘Ja, echt. Help me.’ Ze ontdook de graaiende vingers.
Toen bewogen de anderen zich via haar: geesthanden gaven haar de kracht die zij niet meer had. Er was een laatste moment van weerstand, alsof iets in de deur klem zat en toen, met een klap, sloeg de houten deur dicht.
Iets viel van Coralines hoofdhoogte naar de vloer. Het kwam neer met een soort krabbelende bons.
‘Kom mee!’ zei de kat. ‘Dit is geen goede plek om te blijven. Kom, vlug.’
Coraline draaide de deur haar rug toe en zette het op een lopen, zo snel als verstandig was, door de donkere gang. Ze liet haar hand langs de muur glijden om te zorgen dat ze niet ergens tegenaan botste of in het donker per ongeluk terug liep.
De gang liep schuin omhoog en het leek wel alsof ze een langere afstand moest afleggen dan ze voor mogelijk had gehouden. De muur voelde warm en meegevend aan en het was net of die bedekt was met een donzige vacht. Hij bewoog alsof hij ademde. Ze trok met een ruk haar hand weg.

Windvlagen gierden in het donker.
Ze was bang dat ze ergens tegenop zou lopen en ze strekte toch maar weer haar hand uit naar de muur. Ditmaal voelde wat ze aanraakte warm en nat aan alsof ze haar hand in iemands mond had gestoken en ze trok hem met een zacht kreetje weg.
Haar ogen waren inmiddels aan het duister gewend. Voor zich zag ze als flauw oplichtende vlekken twee volwassenen en drie kinderen. Ze kon ook de kat horen, die in het donker op zijn gekussende pootjes voor haar uit rende.
En er was nog iets, iets dat opeens tussen haar voeten door schoot, waardoor Coraline bijna onderuitging. Ze wist nog net op de been te blijven, en maakte gebruik van de vaart die ze had om verder te rennen. Ze wist dat als ze in die gang zou vallen, ze misschien nooit meer zou opstaan. Wat die gang ook was, het was veel ouder dan de andere moeder. Het was diep en langzaam en het wist dat zij er was...
Toen gloorde daglicht en ze rende erop af, hijgend en puffend. ‘We zijn er bijna,’ riep ze bemoedigend, maar in het licht ontdekte ze dat de geestverschijningen waren verdwenen en dat ze alleen was. Ze had geen tijd om zich af te vragen wat er van ze was geworden. Snakkend naar adem struikelde ze de deur door en sloeg die achter zich dicht met de luidste, heerlijkste knal die je je maar kon denken.
Coraline deed de deur met de sleutel op slot en stak de sleutel weer in haar zak.
De zwarte kat zat ineengedoken in de verste hoek van de kamer, het roze puntje van zijn tong was te zien, zijn ogen waren opengesperd. Coraline liep op hem af en hurkte naast hem neer.
‘Het spijt me,’ zei ze. ‘Het spijt me dat ik jou naar haar heb gegooid. Maar dat was de enige manier om haar genoeg af te leiden om te zorgen dat we allemaal weg konden komen. Ze zou nooit woord hebben gehouden, hè?’
De kat keek naar haar op, legde toen zijn kop op haar hand en likte haar vingers met zijn schuurpapiertong. Hij begon te spinnen.
‘Dus we zijn weer vriendjes?’ zei Coraline.
Ze ging in een van de ongemakkelijke leunstoelen van haar grootmoeder zitten en de kat sprong bij haar op schoot en installeerde zich. Het licht dat door het raam viel was daglicht, echt, gouden namiddag-daglicht, niet dat witte mistlicht. De hemel was zo blauw als het eitje van een roodborstje en Coraline zag bomen, en achter de bomen groene heuvels, die aan de horizon

vervaagden tot paars en grijs. De hemel had nooit zo enorm ‘hemel’ geleken en de wereld nooit zo enorm ‘wereld’.
Coraline staarde naar de bladeren aan de bomen en de patronen van licht en schaduw op de gebarsten bast van de stam van de beuk buiten het raam. Toen keek ze neer op haar schoot en zag hoe het warme zonlicht elk haartje op de kop van de kat bestreek en elke witte snorhaar een gouden gloed gaf.
Niets, dacht ze, was ooit zo *interessant* geweest.
En helemaal opgaand in de interessantheid van de wereld, merkte Coraline nauwelijks dat ze ineen was gedoken en dat ze zich als een kat had opgerold in de ongemakkelijke leunstoel van haar grootmoeder. Ze merkte niet eens dat ze in een diepe, droomloze slaap viel.

12

Haar moeder schudde haar zachtjes wakker. ‘Coraline?’ zei ze. ‘Och, lieverd, wat een malle plaats om in slaap te vallen. Kind toch, deze kamer is echt alleen voor heel netjes. We hebben het hele huis afgezocht naar jou.’
Coraline rekte zich uit en knipperde met haar ogen. ‘Het spijt me,’ zei ze. ‘Ik ben in slaap gevallen.’
‘Dat zie ik, ja,’ zei haar moeder. ‘En waar komt in ’s hemelsnaam die kat vandaan? Hij zat achter de voordeur te wachten toen ik binnenkwam. Hij schoot als een kogel naar buiten toen ik de deur opendeed.’
‘Waarschijnlijk had hij nog dingen te doen,’ zei Coraline. Toen omhelsde ze haar moeder zo stevig dat haar armen er pijn van deden. Haar moeder sloeg haar armen ook om Coraline heen.
‘We eten over een kwartier,’ zei haar moeder. ‘Denk eraan dat je je handen wast. En moet je die pyjamabroek nou toch eens zien. Wat heb je met je arme knie gedaan?’
‘Ik ben gestruikeld,’ zei Coraline. Ze ging naar de badkamer en waste haar handen en maakte haar bloederige knie schoon. Ze deed zalf op haar schaafplekken en schrammen.
Ze ging naar haar slaapkamer – haar eigen slaapkamer, haar echte slaapkamer. Ze stak haar handen in de zakken van haar ochtendjas en haalde drie knikkers te voorschijn, een steen met een gat erin, de zwarte sleutel en een lege sneeuwbol.
Ze schudde de sneeuwbol en keek hoe de glinsterende sneeuw door het water kringelde en de lege wereld vulde. Ze zette de bol neer en keek hoe de sneeuw viel en de plek bedekte waar ooit het paartje had gestaan.
Coraline pakte een koordje uit haar speelgoedkist en ze hing de zwarte sleutel aan het koordje. Toen maakte ze een knoop in het koord en hing het om haar hals.
‘Ziezo,’ zei ze. Ze kleedde zich aan en stopte de sleutel weg onder haar tshirt. Hij voelde koud aan tegen haar huid. De steen ging in haar zak.
Coraline liep de gang door naar haar vaders werkkamer. Hij zat met zijn rug naar haar toe, maar ze wist gewoon dat zijn ogen, wanneer hij zich zo om zou draaien, de lieve grijze ogen van haar vader zouden zijn, en ze sloop stilletjes op hem af en gaf hem een zoen achter op zijn kalende hoofd.
‘Hallo, Coraline,’ zei hij. Toen keek hij glimlachend om. ‘Waar heb ik dat

aan te danken?’ ‘Zomaar,’ zei Coraline. ‘Soms mis ik je. Gewoon.’ ‘Mooi zo,’ zei hij. Hij zette de computer uit, stond op en tilde toen, zomaar, Coraline op. Dat had hij al heel lang niet meer gedaan, al niet meer sinds hij haar was gaan vertellen dat ze te oud was om nog gedragen te worden, en hij droeg haar naar de keuken.

Die avond aten ze pizza en al was die dan zelfgemaakt door haar vader (zodat de bodem op sommige plaatsen nog rauw was en op andere te dun en verbrand) en ook al had hij hem met reepjes groene paprika belegd, en met gehaktballetjes en stukjes ananas nota bene, at Coraline het hele stuk op dat ze had gekregen.

Nou ja, ze at alles op behalve de stukjes ananas. En toen was het al snel bedtijd.

Coraline hield de sleutel om haar hals, maar ze legde de grijze knikkers onder haar kussen en die nacht in bed droomde Coraline een droom. Ze was aan het picknicken, onder een oude eik, in een groen weiland. De zon stond hoog aan de hemel en al waren er in de verte donzige witte wolken aan de horizon, de hemel boven haar hoofd was strak felblauw.

Er lag een wit linnen kleed op het gras uitgespreid, met kommen vol eten – ze zag salades en broodjes, noten en vruchten, kannen limonade en water en dikke chocolademelk. Coraline zat aan de ene kant van het kleed en drie andere kinderen zaten elk aan een kant. Ze hadden merkwaardige kleren aan. De kleinste, die links van Coraline zat, was een jongetje met een roodfluwelen kniebroek en een wit hemd met ruches aan. Hij had een smoezelig gezicht en hij schepte zijn bord vol gekookte nieuwe aardappeltjes en iets wat eruitzag als een hele, koude, gekookte forel. ‘Dit is me een uitgelezen picknick, juffrouw,’ zei hij tegen haar.

‘Ja,’ zei Coraline. ‘Dat vind ik ook. Ik vraag me af wie dit heeft georganiseerd.’

‘Nou, ik denk eigenlijk dat u dat hebt gedaan, juffrouw,’ zei een lang meisje dat tegenover Coraline zat. Ze had een bruine soepjurk aan en een bruine muts op haar hoofd met linten die onder haar kin waren gestrikt. ‘En we zijn dankbaarder hiervoor en voor alles dan woorden ooit zouden kunnen zeggen.’ Zij at boterhammen met jam, waarvoor ze vaardig met een enorm mes een groot goudbruin brood in plakken sneed, waarna ze de paarse jam er met een houten lepel op smeerde. Ze had jam om haar hele mond zitten.

‘Wis en zeker. Dit is het heerlijkste voedsel dat ik sinds eeuwen heb geproefd,’ zei het meisje rechts van Coraline. Zij was een erg bleek kind,

gehuld in wat eruitzag als spinrag, met een diadeem van glinsterend zilver in haar blonde haar. Coraline had kunnen zweren dat het meisje twee vleugels had – net flinterdunne zilveren vlindervleugels, geen vogelvleugels – die uit haar rug kwamen. Het meisje had haar bord volgeladen met prachtige bloemen. Ze keek Coraline glimlachend aan, alsof het heel lang geleden was dat ze had geglimlacht en ze bijna, maar niet helemaal, vergeten was hoe je dat deed. Coraline merkte dat ze vooral dit meisje ontzettend aardig vond.

En toen, zoals dat gaat in dromen, was de picknick afgelopen en waren ze in de wei aan het spelen. Ze renden en schreeuwden en wierpen elkaar een glinsterende bal toe. Toen wist Coraline dat het ook echt een droom was, omdat ze geen van allen ook maar even moe werden of buiten adem raakten. Ze zweette niet eens. Ze lachten en renden rond in een spelletje dat deels tikkertje en deels gewoon maar een heerlijke stoeipartij was.

Met zijn drieën renden ze over het terrein, terwijl het bleke meisje boven hun hoofden fladderde en met haar vlindervleugels naar beneden dook om de bal te grijpen en weer omhoog de lucht in schoot voordat ze de bal naar een van de andere kinderen gooide.

En toen, zonder dat er ook maar een woord werd gezegd, was het spel afgelopen en gingen ze met zijn vieren terug naar het picknickkleed, waar de lunchspulletjes waren opgeruimd, en waar nu vier kommetjes op ze wachtten, drie met roomijs en eentje met een bergje kamperfoeliebloemen.

Ze smulden ervan.

‘Dank jullie wel dat jullie op mijn partijtje zijn gekomen,’ zei Coraline. ‘Als het mijn partijtje was, tenminste.’

‘Het genoegen was geheel aan ons, Coraline Jones,’ zei het gevleugelde meisje, al knabbelend aan een kamperfoeliebloempje. ‘Was er maar iets wat we voor jou konden doen, om je te bedanken en te belonen.’

‘Wis en zeker,’ zei de jongen met de roodfluwelen kniebroek en het smoezelige gezicht. Hij strekte zijn hand uit en hield Coralines hand in de zijne. Die was nu warm.

‘Je hebt iets heel bijzonders voor ons gedaan, juffrouw,’ zei het lange meisje. Ze had een rand chocolade-ijs om haar mond.

‘Ik ben alleen maar blij dat het allemaal voorbij is,’ zei Coraline.

Verbeeldde ze het zich of gleed er een schaduw over de gezichten van de andere kinderen rond het picknickkleed?

Het gevleugelde meisje met de diadeem in haar haar, die schitterde als een

ster, legde heel even haar vingers op de rug van Coralines hand. ‘Voor óns is het allemaal voorbij,’ zei ze. ‘Dit is voor ons een tussenstop. Hiervandaan gaan wij drieën op weg naar nog niet in kaart gebrachte landen, en wat zal volgen kan niemand die nu leeft zeggen...’ Ze zweeg opeens.
‘Er is een maar, waar of niet?’ zei Coraline. ‘Dat voel ik. Als een regenwolk.’
De jongen links van haar probeerde dapper te glimlachen, maar zijn onderlip begon te trillen en hij beet er met zijn boventanden op en zweeg. Het meisje met het bruine mutsje schoof onrustig heen en weer en zei: ‘Ja, juffrouw.’
‘Maar ik heb jullie drieën toch teruggehaald,’ zei Coraline. ‘Ik heb mama en papa teruggehaald. Ik heb de deur dichtgedaan. En op slot. Wat had ik dan verder nog moeten doen?’
De jongen kneep Coraline in de hand. Ze moest eraan denken hoe zij eerder had geprobeerd hem gerust te stellen, toen hij weinig meer was dan een koude herinnering in het duister.
‘Nou, kunnen jullie me dan niet een beetje een idee geven?’ vroeg Coraline. ‘Is er dan helemaal niets wat jullie me kunnen vertellen?’
‘De feeks heeft bij haar goede rechterhand gezworen,’ zei het lange meisje, ‘maar ze heeft gelogen.’
‘Mijn... mijn gouvernante,’ zei de jongen, ‘zei altijd dat niemand ooit meer te verduren kreeg dan hij of zij kon verdragen.’ Hij haalde zijn schouders op toen hij dit zei, alsof hij er voor zichzelf nog niet helemaal uit was of dit wel waar was.
‘We wensen je veel geluk,’ zei het gevleugelde meisje. ‘Voorspoed en wijsheid en moed – al heb je al getoond dat je alle drie die zegeningen hebt, in overvloed.’
‘Ze haat je,’ flapte de jongen eruit. ‘Ze heeft heel lang nooit iets verloren. Wees wijs. Wees dapper. Wees doortrapt.’
‘Maar dat is niet eerlijk!’ zei Coraline in haar droom, boos. ‘Dat is verschrikkelijk oneerlijk! Het zou nu allemaal voorbij moeten zijn.’
De jongen met het smoezelige gezicht stond op en sloeg zijn armen stevig om Coraline heen. ‘Vind hierin troost,’ fluisterde hij. ‘Ge leeft. Ge hebt het leven.’ En in haar droom zag Coraline dat de zon was ondergegaan en dat de sterren in de donker wordende hemel flonkerden.
Coraline stond in de wei te kijken hoe de drie kinderen (twee lopend, eentje vliegend) zich verwijderden over het gras, dat zilver leek in het licht van de

reusachtige maan.
Het drietal bereikte een houten bruggetje over een riviertje. Daar hielden ze halt en draaiden zich om en wuifden, en Coraline wuifde terug.
En wat daarop volgde, was duisternis.
Coraline werd in de vroege ochtenduren wakker, ervan overtuigd dat ze iets had horen bewegen, maar onzeker wat dan wel.
Ze wachtte.
Iets maakte buiten haar slaapkamerdeur een krabbelend geluid. Ze vroeg zich af of het een rat was. De deur rammelde. Coraline klauterde uit bed. ‘Ga weg,’ zei Coraline vinnig. ‘Ga weg of het zal je berouwen.’
Het bleef even stil, toen scharrelde wat het ook was weg door de gang. Er was iets raars en onregelmatigs aan die voetstappen, als het al voetstappen waren. Coraline vroeg zich onwillekeurig af of het misschien een rat was met een extra poot... ‘Het is echt nog niet voorbij, hè?’ zei ze bij zichzelf.
Toen deed ze haar slaapkamerdeur open. In het grijze licht van vlak voor de dageraad kon ze de hele gang zien, en die was verlaten.
Ze liep naar de voordeur, haastig een blik over haar schouder werpend naar de grote spiegel die aan de wand hing aan het andere einde van de gang, maar ze zag alleen haar eigen bleke gezicht dat haar aanstaarde, slaperig en ernstig. Een zacht, geruststellend gesnurk kwam uit de kamer van haar ouders, maar de deur was dicht. Alle deuren in de gang waren dicht. Wat dat rondscharrelende geval ook was, het moest hier nog ergens zijn.
Coraline deed de voordeur open en keek naar de grijze hemel. Ze vroeg zich af hoe lang het nog zou duren voor de zon opkwam, vroeg zich af of haar droom iets echts was geweest, terwijl ze in haar hart wist dat het dat was. Iets waarvan ze had gedacht dat het deel uitmaakte van de schaduwen onder het bankje in de gang, schoot te voorschijn en rende met een reuzenvaart, krabbelend als een waanzinnige op lange, witte poten, op de voordeur af.
Coralines mond viel open van afgrijzen en ze deed een stap opzij toen het geval klikkend langs haar heen schoot, het huis uit, als een krab wegrennend op zijn te vele, tikkende, klikkende, krabbelende poten.
Ze wist wat het was en ze wist waar het op uit was. Ze had het de afgelopen dagen te vaak gezien, zich uitstrekkend, grijpend en graaiend en gehoorzaam kakkerlakken in de mond van de andere moeder stoppend. Wit als gebeente, met vijf poten en vuurrode nagels.

Het was de rechterhand van de andere moeder. Die was op zoek naar de zwarte sleutel.

13

Coralines ouders leken zich niets meer te herinneren van hun tijd in de sneeuwbol. Ze spraken er tenminste nooit over en Coraline begon er nooit over.
Soms vroeg ze zich af of ze eigenlijk wel hadden gemerkt dat ze twee dagen in de echte wereld waren kwijtgeraakt en uiteindelijk besloot ze dat ze daar inderdaad geen erg in hadden gehad. Er waren nu eenmaal mensen die elke dag en elk uur bijhielden maar er waren ook mensen die dat niet deden en Coralines ouders behoorden beslist tot het tweede soort.
Coraline had de eerste avond dat ze weer thuis was in haar eigen kamer, voordat ze ging slapen, de knikkers onder haar kussen gelegd. Ze ging terug naar bed nadat ze de hand van de andere moeder had gezien, al was er niet veel tijd over om te slapen, en ze legde haar hoofd op dat kussen.
Toen ze ging liggen hoorde ze een zacht geknars. Ze ging rechtop zitten en tilde het kussen op. De brokstukjes van de glazen knikkers waren net de resten van vogeleieren die je in de lente onder een boom vindt, lege, kapotte eieren van een roodborstje, of misschien nog brozer – eieren van een winterkoninkje misschien.
Wat er ook in die glazen bolletjes had gezeten, was
nu weg. Coraline dacht aan de drie kinderen die haar in het maanlicht gedag hadden gewuifd voordat ze die zilveren rivier waren overgestoken.
Heel voorzichtig verzamelde ze de eierdopdunne stukjes en ze legde ze in een klein blauw doosje waar een armband in had gezeten die ze, toen ze nog klein was, van haar grootmoeder had gekregen. De armband was ze al lang kwijt, maar het doosje had ze nog.
Juffrouw Spink en juffrouw Forcible kwamen terug van hun bezoek aan juffrouw Spinks nicht en Coraline ging naar beneden naar hun woning om thee te drinken. Het was een maandag. Op woensdag moest Coraline weer naar school. Dan begon een heel nieuw schooljaar.
Juffrouw Forcible stond erop om Coralines theeblaadjes te lezen.
‘Nou, het ziet ernaar uit dat alles piekfijn in orde is, hartje,’ zei juffrouw Forcible.
‘Wat bedoelt u?’ zei Coraline.
‘Dat alles er rooskleurig uitziet,’ zei juffrouw Forcible. ‘Nou ja, bijna alles. Ik weet eigenlijk niet wat dát is.’ Ze wees naar een kluitje theeblaadjes dat

tegen de zijkant van het kopje geplakt zat.
Juffrouw Spink stak mompelend haar hand uit om het kopje te pakken. ‘Hè, Miriam toch. Geef maar hier. Laat mij maar eens kijken...’
Ze knipperde achter haar dikke brillenglazen. ‘O jee. Nee, ik heb ook geen idee wat dat betekent. Het lijkt wel een beetje op een hand.’
Coraline keek. De kluit theeblaadjes leek inderdaad een beetje op een hand die ergens naar reikte.
Hamish, de Schotse terriër, was weggekropen onder juffrouw Forcibles stoel en weigerde zijn schuilplaats te verlaten.
‘Ik geloof dat hij gevochten heeft,’ zei juffrouw Spink. ‘Hij heeft een diepe wond in zijn zij, die arme stakker. We gaan vanmiddag met hem naar de dierenarts. Ik wou dat ik wist waarmee hij gevochten kan hebben.’
Er zou iets moeten gebeuren, besefte Coraline.
De laatste week van de vakantie was het prachtig weer, alsof de zomer het belabberde weer dat ze hadden gehad, probeerde goed te maken door ze toch nog een aantal mooie heldere dagen te geven.
De gekke oude man van boven riep Coraline toen hij haar bij juffrouw Spink en juffrouw Forcible naar buiten zag komen.
‘Hé! Hallo! Jij daar! Caroline!’ riep hij over de balustrade.
‘Ik heet Coraline,’ zei ze. ‘Hoe maken de muizen het?’
‘Iets heeft ze angst aangejaagd,’ zei de oude man, krabbend aan zijn snor. ‘Ik ben bang dat er misschien een wezel in het huis rondloopt. Er loopt in elk geval iets rond. Ik heb het vannacht gehoord. In mijn land zouden we een val hebben neergezet, misschien met een beetje vlees of een stukje hamburger, en als het beestje daar dan van gaat eten – baf! – dan zit het gevangen en kan het ons niet meer lastig vallen. De muizen zijn zo bang dat ze niet eens hun kleine muziekinstrumentjes willen oppakken.’
‘Ik geloof niet dat het op vlees uit is,’ zei Coraline. Ze bracht haar hand omhoog en raakte de zwarte sleutel aan die om haar hals hing. Toen ging ze naar binnen.
Ze ging in bad en hield de sleutel de hele tijd dat ze in het bad zat om haar hals. Ze zou hem nooit meer afdoen.
Iets kraste over het raam van haar slaapkamer toen ze in bed lag. Coraline sliep bijna, maar ze kroop haar bed uit en trok de gordijnen open. Een witte hand met vuurrode nagels sprong van de rand onder het raam op een regenpijp en verdween uit het zicht. Aan de buitenkant van het raam zaten diepe groeven.

Coraline sliep die nacht onrustig. Ze werd om de haverklap wakker om een list te verzinnen en plannen te maken en te piekeren, waarna ze weer in slaap viel, nooit helemaal zeker op welk punt haar gepieker ophield en het dromen begon, met één oor voortdurend luisterend of ze geen geluiden hoorde van iets wat over haar raam of slaapkamerdeur kraste.

De volgende ochtend zei Coraline tegen haar moeder: ‘Ik ga vandaag picknicken met mijn poppen. Mag ik een laken lenen – een oud laken, eentje dat u niet meer nodig hebt – om als tafelkleed te gebruiken?’

‘Ik geloof niet dat ik zoiets heb,’ zei haar moeder. Ze trok de keukenla open waarin de servetten en de tafelkleden lagen en rommelde daarin. ‘Wacht eens even. Heb je hier iets aan?’

Het was een opgevouwen papieren tafelkleed waarop rode bloemen stonden, overgebleven van een picknick van een paar jaar eerder.

‘Dat is perfect,’ zei Coraline.

‘Ik wist niet dat je nog met je poppen speelde,’ zei mevrouw Jones.

‘Dat doe ik ook niet,’ gaf Coraline toe. ‘Ze moeten dienen als schutkleur.’

‘Nou, als je maar op tijd terug bent voor de lunch,’ zei haar moeder. ‘Veel plezier.’

Coraline vulde een kartonnen doos met poppen en een aantal plastic kopjes van een theeserviesje. Ze vulde een kan met water.

Toen ging ze naar buiten. Ze liep naar de weg, net of ze boodschappen ging doen. Voor ze de supermarkt had bereikt, klom ze over een hek voor een onbebouwd veldje. Ze liep over een oude oprit en kroop onder een heg door. Ze had er twee tochtjes onder de heg door voor nodig om alles aan de andere kant te krijgen zonder te morsen met het water in de kan.

Het was een lange, omslachtige omweg, maar uiteindelijk was Coraline ervan overtuigd dat ze door niemand was gevolgd.

Ze kwam uit achter de vervallen oude tennisbaan. Ze stak die over naar het veld waar het hoge gras heen en weer bewoog in de wind. Ze vond de planken aan de rand van het veld. Ze waren ongelooflijk zwaar – bijna te zwaar voor een meisje, zelfs als zij al haar kracht aanwendde, maar het lukte haar. Ze moest wel. Ze trok de planken opzij, een voor een, steunend en zwetend van de inspanning, tot ze een diep, rond, met bakstenen omrand gat in de grond had blootgelegd. Het rook naar vocht en naar de duisternis. De bakstenen waren groenig en glad.

Ze spreidde het tafelkleed voorzichtig uit over de opening van de put. Ze zette plastic poppenkopjes op ongeveer gelijke afstand van elkaar op de

rand van de put en ze verzwaarde elk kopje met water uit de kan.
Ze zette naast elk kopje een pop in het gras om het zoveel mogelijk te laten lijken op een poppentheevisite. Toen volgde ze dezelfde weg terug, onder de heg door, langs de stoffige, gele oprit, achter de winkels langs, terug naar huis.
Ze bracht haar hand omhoog en trok de sleutel over haar hoofd. Ze liet hem aan het koordje bungelen alsof de sleutel gewoon iets was waarmee ze graag speelde. Toen klopte ze op de deur van de woning van juffrouw Spink en juffrouw Forcible. Juffrouw Spink deed de deur open.
‘Hallo, hartje,’ zei ze.
‘Ik wil niet binnenkomen,’ zei Coraline. ‘Ik kom alleen even informeren hoe het met Hamish gaat.’
Juffrouw Spink zuchtte. ‘Volgens de dierenarts is Hamish een dapper soldaatje,’ zei ze. ‘Gelukkig lijkt de wond niet ontstoken te zijn. We kunnen ons niet voorstellen wat dat kan hebben gedaan. De dierenarts zegt een of ander dier, gelooft hij, maar hij heeft geen idee wat voor dier. Meneer Bobo zegt dat hij denkt dat het misschien een wezel was.’
‘Meneer Bobo?’
‘De man in de bovenste woning. Meneer Bobo. Een hoogstaande oude circusfamilie, naar ik heb begrepen. Roemeens of Sloveens of Russisch, of een van die landen. Lieve hemel, ik kan ze tegenwoordig niet meer uit elkaar houden.’
Het was nooit in haar opgekomen dat de gekke oude man van boven een naam zou hebben, besefte Coraline. Als ze had geweten dat hij meneer Bobo heette, zou ze hem bij elke gelegenheid die ze daarvoor kreeg zo hebben genoemd. Hoe vaak krijg je de kans om een naam als ‘meneer Bobo’ hardop te zeggen?
‘O,’ zei Coraline tegen juffrouw Spink. ‘Meneer Bobo. Juist. Nou,’ zei ze, een beetje luider. ‘Ik ga nu met mijn poppen spelen, bij de oude tennisbaan, achter het huis.’
‘Dat is leuk, hartje,’ zei juffrouw Spink. Toen voegde ze er vertrouwelijk aan toe: ‘Zorg dat je uit de buurt blijft van de oude put. Volgens meneer Lovat, die hier vroeger, voor jouw tijd, heeft gewoond, is die misschien wel achthonderd meter diep, misschien nog wel dieper.’
Coraline hoopte dat de hand dit laatste niet had gehoord en ze ging op een ander onderwerp over. ‘Deze sleutel?’ zei Coraline luid. ‘O, dat is gewoon een oude sleutel uit ons huis. Die hoort bij mijn spelletje. Daarom heb ik

hem bij me aan een koordje. Nou, dag hoor.’
‘Wat een apart kind,’ zei juffrouw Spink tegen zichzelf toen ze de deur dichtdeed.
Coraline liep op haar gemak over het veld naar de oude tennisbaan. Onder het lopen zwaaide ze met de zwarte sleutel aan zijn koordje.
Een paar keer dacht ze in de lage struiken iets ivoorwits te zien. Het hield gelijke tred met haar, zo’n tien meter van haar verwijderd.
Ze probeerde te fluiten, maar dat lukte niet, dus begon ze maar te zingen, een liedje dat haar vader voor haar had gemaakt toen ze nog een baby’tje was en waarmee hij haar altijd aan het lachen had gekregen. Het ging als volgt:
O, prinsesje van een dochtertje Ik vind jou toch zo knap, Ik geef je schaaltjes ijs
En ik geef je bordjes pap Met suiker.
Ik geef je duizend kusjes,
Ja heus, een heel gesmak,
Maar ik geef je nooit een boterham Met stukjes kakkerlak
Erop.

Dat is wat ze zong terwijl ze door het bos wandelde en haar stem trilde bijna niet.

De poppentheevisite was precies waar ze die had achtergelaten. Ze was blij dat het niet zo hard waaide, want alles stond nog op zijn plaats; alle met water gevulde plastic kopjes hielden het papieren tafelkleed op zijn plek zoals ze had bedoeld. Ze slaakte een zucht van opluchting.
Nu kwam het moeilijkste.
‘Hallo, poppen,’ zei ze vrolijk. ‘Het is theetijd!’ Ze ging vlak voor het papieren tafelkleed staan.
‘Ik heb de gelukssleutel meegebracht,’ zei ze tegen de poppen, ‘om er zeker van te zijn dat het een gezellige picknick zal worden.’
En toen, zo voorzichtig als ze kon, legde ze de sleutel op het tafelkleed. Het koordje had ze nog vast. Ze hield haar adem in en hoopte dat de kopjes water op de rand van de put zwaar genoeg waren om het kleed op zijn plaats te houden en dat door het gewicht van de sleutel niet alles de put in zou vallen.

De sleutel lag midden op het papieren picknickkleed. Coraline liet het koordje los en deed een stap achteruit. En nu maar wachten wat de hand zou doen.
Ze richtte het woord tot haar poppen.
‘Wie lust er een plakje kersencake?’ vroeg ze. ‘Jemima? Pinky? Primrose?’ en ze gaf alle poppen een plakje onzichtbare cake op een onzichtbaar bordje, de hele tijd door vrolijk babbelend.
Vanuit haar ooghoek zag ze iets met de kleur van witte botten van de ene boom naar de andere rennen, steeds dichterbij. Ze dwong zichzelf er niet naar te kijken.
‘Jemima!’ zei Coraline. ‘Wat ben je toch stout! Je hebt je cake laten vallen! Nu moet ik een nieuwe plak voor je pakken!’ En ze liep om het theekransje tot ze aan de andere kant van de put stond ten opzichte van de hand. Ze deed net of ze de gemorste cake opruimde en een nieuw plakje voor Jemima afsneed.
En toen, als een pijl uit een boog, kwam de hand op de put af. De hand, die hoog op zijn vingertoppen rende, schoot door het gras en sprong boven op een boomstronk. Daar bleef hij even staan, als een krab die de lucht aftast, om met een triomfantelijke, nagel-klikkende sprong midden op het papieren tafelkleed te springen.
Voor Coraline leek het net of de tijd vertraagde. De witte vingers sloten zich om de zwarte sleutel...
En toen deden het gewicht en de beweging van de hand de plastic kopjes de lucht in vliegen en het papieren tafelkleed, de sleutel en de rechterhand van de andere moeder tuimelden de duisternis van de put in.
Coraline begon langzaam te tellen, fluisterend. Ze was bij veertig gekomen toen ze een gedempte plons hoorde, ver in de diepte.
Iemand had een keer tegen haar gezegd dat je als je vanaf de bodem van een mijnschacht omhoogkijkt, zelfs op klaarlichte dag een nachthemel met sterren ziet. Coraline vroeg zich af of de hand vanaf de plek waar hij lag ook sterren zag.
Ze sleepte de zware planken over de put en dekte die zo goed mogelijk weer af. Ze wilde niet dat er iets in zou vallen. Ze wilde niet dat er ooit iets uit zou kruipen.
Toen stopte ze haar poppen en de kopjes weer in de kartonnen doos waarin ze ze had meegenomen. Terwijl ze hiermee bezig was, werd haar blik door iets getrokken en ze ging rechtop staan en zag de zwarte kat op zich toe

komen lopen, zijn staart hoog in de lucht, de punt gekruld als een vraagteken. Het was de eerste keer dat ze de kat zag sinds ze samen waren teruggekeerd van het huis van de andere moeder.
Toen de kat haar had bereikt, sprong hij op de planken waarmee de put was afgedekt. Toen knipoogde hij naar haar, heel langzaam.
Hij sprong in het hoge gras voor haar voeten en liet zich omrollen op zijn rug, uitgelaten kronkelend.
Coraline krabde en kietelde de zachte vacht op zijn buik en de kat begon vergenoegd te spinnen. Toen hij er genoeg van had, liet hij zich weer terug rollen tot hij op zijn pootjes stond. Hij liep weg in de richting van de tennisbaan, als een piepklein stukje middernacht in de middagzon.
Coraline ging terug naar het huis.
Meneer Bobo stond in de oprit op haar te wachten. Hij gaf haar een klopje op haar schouder.
‘Ik hoorde van de muizen dat alles nu goed is,’ zei hij. ‘Ze zeggen dat jij onze redster bent, Caroline.’
‘Ik heet Coraline, meneer Bobo,’ zei Coraline. ‘Niet Caroline. Coraline.’
‘Coraline,’ zei meneer Bobo. Hij herhaalde haar naam bij zichzelf met verwondering en eerbied. ‘Uitstekend, Coraline. Ik moest je van de muizen zeggen dat, zodra ze klaar zijn om voor publiek op te treden, jij naar boven mag komen om te kijken als het allereerste publiek. Ze zullen *tumpty umpty* spelen en *toedel oedel*, en ze zullen dansen en wel duizend trucjes doen. Zo zal het gebeuren, zeggen ze.’
‘Dat lijkt me erg leuk,’ zei Coraline. ‘Als ze zover zijn.’
Ze klopte op de deur van juffrouw Spink en juffrouw Forcible. Juffrouw Spink liet haar binnen en Coraline liep hun salon binnen. Ze zette haar doos met poppen op de vloer. Toen stak ze haar hand in haar zak en haalde de steen met het gat erin te voorschijn.
‘Alstublieft,’ zei ze. ‘Die heb ik niet meer nodig. Ik ben u heel erg dankbaar. Ik geloof dat die mij het leven heeft gered en een paar andere mensen hun dood.’
Ze gaf beide dames een stevige knuffel, ook al konden haar armen amper juffrouw Spink omvatten en al rook juffrouw Forcible naar de rauwe knoflook die ze had staan snijden. Toen pakte Coraline haar doos met poppen weer op en ging ze naar buiten.
‘Wat een apart kind,’ zei juffrouw Spink. Niemand had haar meer zo omhelsd sinds ze afscheid had genomen van het toneel.

Die avond lag Coraline in bed, gebaad, tanden gepoetst, met haar ogen open naar het plafond te staren.
Het was nog zo warm dat ze, nu de hand verdwenen was, haar slaapkamerraam wijd open had gezet. Ze had haar vader gevraagd om de gordijnen niet helemaal dicht te trekken.
Haar nieuwe schoolkleren waren op haar stoel uitgelegd, klaar om aan te trekken als ze wakker werd.
De avond voor de eerste dag van het nieuwe schooljaar was Coraline altijd onrustig en zenuwachtig. Maar ze besefte dat er wat school aanging niets was waarvoor ze ooit nog bang zou hoeven zijn.
Ze dacht lieflijke muziek in de avondlucht te horen, het soort muziek dat alleen voortgebracht zou kunnen worden door piepkleine trombones en trompetten en fagotten, door piccolofluiten en tuba's zo teer en klein dat de kleppen alleen konden worden ingedrukt door de piepkleine roze vingertjes van witte muizen.
Coraline stelde zich voor dat ze weer terug was in haar droom, met de twee meisjes en de jongen onder de eik in het veld, en ze glimlachte.
Toen de eerste sterren verschenen, stond Coraline zichzelf eindelijk toe in slaap weg te zinken, terwijl de zachte muziek van het muizencircus van boven wegzweefde op de warme avondlucht en de wereld liet weten dat de zomer bijna voorbij was.

Deze bladzijde is met opzet leeg gelaten

Van Neil Gaiman zijn verschenen:

Niemandsland Spiegels en rook Amerikaanse goden Coraline
Ster
De bende van Anansi Alles is breekbaar Het kerkhof